

Reggeli Újság

Ujvidék, 1941 július 20, vasárnap

Szerkeszti:
ANDRÉE DEZSÓ

22. évfolyam 175. szám

A német csapatok Szmolenszken túl nyomulnak előre

A szovjet utolsó tartalékának lafbavetésére készül

A magyar csapatok folytatják előhaladásukat Podoliában

A német véderőparancsnokság közli: Német és román csapatok Besszarábiából kiindulva több helyen kikényszerítették az átkeletést a Dnyeszteren.

Mint már külön jelentés hírül adta, az áttörés az erősen védett Sztalin-vonalon át, a Pripjat-mocsaraktól északra, Szmolenszken túl terjed. Szmolenszk városát, amelyet az ellenség szívsósan védelmezett, még július 16-án elfoglaltuk.

A szövetséges finn haderő kötelékei megtörték az ellenség elkeseredett ellenállását és a Ladoga-tó északi partjáiig nyomultak előre.

Harci repülőgépeink az Anglia körüli tengerrészen elsüllyesztettek egy 1500 tonnás tehergőzöst, két másik kereskedelmi hajón pedig bombatalálatokat értek el.

Az elmúlt éjszaka német harci repülőgépek újabb támadást intéztek Alexandria angol tengerészeti támaszpont ellen.

Angol repülőgépeknek a csatorna partján pénteken megkísérelt támadásai során vadászgépeink 5, őrnaszádaink 3, a tengerészeti tüzérség pedig 5 ellenséges gépet lőtt le.

Az ellenség sem nappal, sem éjszaka nem repült be birodalmi terület fölé.

A szovjetkormány Kazánba költözik

A Stefani newyorki tudósítója megerősíti azt a hírt, amely szerint az Egyesült Államok moszkvai nagykövete utasítást kapott, hogy költöztesse át a nagykövetséget Kazánba, ahova a szovjetkormány hurcolkodik, minthogy ezt a várost szemelték ki új fővárosnak.

Az amerikai lapok rámutatnak arra a feltűnő körülményre, hogy a háboru kezdete óta először történt, hogy a moszkvai rádió nem adott ki hivatalos hadijelentést és egyéb, háborus vonatkozású hírt. Katonai szakértők szerint a Szovjet helyzete kétségbeesítő.

Jelentés a magyar csapatok arcvonaláról

Mint a MTI közli, a honvédsapatok arcvonalán a legutóbbi napokban komolyabb harci cselekményekre nem került sor és részünkről csak felderítő tevékenység folyt. Ezek során helyenként járőrcsatározások voltak a visszavonuló ellenség különítményeivel.

A szovjetbirodalom belső helyzetének alakulásával kapcsolatban egyre több jel mutat arra, hogy Moszkva — a szövetséges hadseregek folytonos térnyerésének megakadályozására — a szovjet-haderő utolsó tartalékának harcbavetésére készül, mert a vezető körök megítélése szerint Kíev, Leningrád és Moszkva eleste olyan katasztrófális belső megrendüléssel járna, amely az egész szovjet-rendszerre végzetes lenne.

Sztaniszlauból jelenti a MTI: A magyar csapatok által felszabadított galíciai területen a műszaki és vasútféltő alakulatok gyors ütemben dolgoznak a megrongált vasútvonalak helyreállításán. Már

eddig is több vonalat állítottak helyre.

A HONVÉDSÉG HELYREÁLLITJA A RENDET A MEGSZÁLLT TERÜLETEN

Rómából jelentik: Az olasz lapok különösen kiemelik azt a fáradhatatlan munkát, amelyet a honvédsapatok a megszállt területeken a rend helyreállítása és az élelmezési viszonyok megjavítása érdekében folytatnak. A lapok megjegyzik, hogy a magyar csapatoknak munkájukkal sikerült megnyerni a lakosság rokonszenvét és támogatását.

A Resto del Carlino budapesti tudósítója szerint a magyar csapatok Podoliában folytatják előnyomulásukat. A bolsevisták páncélcsoportok kivételével gyalogsággal is megkíséreltek ellentámadásokat, de a gyorsan mozgó alakulatok ezeket is egymásután visszaverték.

Egyes foglyok állítása szerint a Szovjet ellenoffenzívája során egészen a Kárpátokig akarta visszaszorítani a magyarokat, ez az ellenoffenzíva azonban már az első órákban összeomlott.

Újabb részletek Szmolenszk elfoglalásáról

A Német T. J. közli: Mialatt július 16-án reggel még heves tüzérségi harc volt Szmolenszk körül, egy német különítmény vilámgyors előtöréssel benyomult a városba és megszállta a külvárosi negyedeket. Egy sűrű erdőből előtörve, páncélos felderítő kocsik és gépesített vadászok közeledtek a városhoz. Röviddel ezután a gyalogoscsoporthoz is megjelentek, amelyek előre kuszáltak a főutcán, állandóan robbanó gránátok közepette és megközelítették a város házsorait. Ezek a gyalogos csoportok gépfegyverekkel és mozsarakkal felszerelve, megkezdték az ellenállási fészkek

tervszerű leküzdését, amelyeket a bolsevisták a házakban rendeztek be. Később több páncélos harci-kocsi rohogott elő és belerohant a pokoli tűz kellős közepébe, védelmet adva ezzel a páncélcsoportok követő gyalogos osztagoknak. Negyedórai küzdelem után sikerült a városból kivezetni egyik utcát meg szállni és a bolsevistákat innen kifüstölni. A további előnyomulás során egyik utca a másik után került német kézre, úgyhogy a bolsevisták ellenállása rövidesen megtört. Később újabb német csapatrészek nyomultak előre és teljesen megszállták a makacsul védett Szmolenszket.

Filov és Popov Rómába utaztak

Szófiából jelentik: Borisz király fogadta Filov miniszterelnöket és Popov külügyminisztert. A bolgár miniszterek szombaton különvonaton Rómába utaztak. Az utazással kapcsolatban a Giornale d'Italia a következőket írja:

Ez az utazás nincs ugyan közvetlen kapcsolatban a Szovjet ellen folyó háborúval, mindamellett világos bizonyítéka annak, hogy a bolgár politika nem kelet, hanem nyugat felé tájékozódik. A bolgár politika nyilván tovább akarja fejleszteni a jó viszonyt Olaszországgal, amelynek vezető szerepét a balkáni térségben Németország is elismeri. A látogatás összefügg továbbá Albánia helyzetével is, amely ma központja a balkáni olasz érdekerületnek. Bulgária nyilvánvalóan jó viszonyt akar fenntartani az albán néppel, amelytől sohasem választották el ellentétek. A balkáni olasz—albán érdekek tökéletes összhangban állnak a bolgár érdekekkel és lehetővé teszik a nagyobb olasz—bolgár érdekközösség kialakulását.

A pleskai bolsevista főmegmészárlás

Lettországból érkező jelentések borzalmas bolsevista kegyetlenkedésekről számolnak be, amelyeket a visszavonuló bolsevisták a polgári lakossággal szemben követtek el. Amikor a lettországi Pleskau városában állomásozó szovjetcsapatokat az a veszély fenyegette, hogy az előnyomuló németek bekerítik őket és ennek következtében a lett politikai foglyokat, akiket Szentpétervárra akartak szállítani, nem vihetik magukkal, elhatározták ezek lemészárlását. A pleskai szovjetfőbiztos utasítást adott, hogy a politikai foglyokkal zsufolt vagonokat vegyék tűz alá és addig löjjék, amíg a szerencsétlen bentlevők egyetlen élet-

jelt sem adnak többé. Amikor az előnyomuló német csapatok Pleskau városát elfoglalták, a pályaudvaron a vagonokban már csak összevagdított holttesteket találtak.

CARMONA ELNÖK LÁTOGATÁSA AZ AZORI-SZIGETEKEN

A lisszaboni sajtó behatóan foglalkozik Carmona portugál államelnöknek az Azori-szigetekre tervezett utjával valamint a portugál küldöttség brazil látogatásával. Carmona elnököt a belügyminiszter és a tengerészeti miniszter kíséri el az Azori-szigetekre. A portugál sajtó szerint ez az ut még szorosabbra fűzi a szigetek és az anyaország kapcsolatát.

Szmoleszkben lőszer-, repülőgép és textilgyárak kerültek német kézre

A moszkvai diplomataik Kazánba költöznek

Amerika népének legalább 85 százaléka helyteleníti a háborút

A német véderőparancsnokság közli: Az erősen kiépített Sztalin-vonal áttörése Mogilev és Vitebszk között, Szmoleszkben át kísérelődött. Magát Szmoleszket, amelyet az ellenség szívesen védett, július 16-án elfoglaltuk. Az ellenségnek a város visszaszerzésére irányuló minden kísérlete meghiusult.

A Német T. I. jelenti, hogy a német légi haderőnek július hó 17-én a szmoleszk—moszkvai vasutvonal ellen végrehajtott támadása során sikerült a vasutvonalat több helyen megszakítani és több csapatszallító vonatot telitalálattal kisiklatni vagy szétrombolni. A német repülők ezenkívül még 9 szovjetüteget is elhallgattattak.

Repülőátadás szovjet hajók ellen

Német harci repülőgépek július 17-én a rigai öbölben a szovjet haditengerészet egységeire bukkantak. A német repülők azonnal támadásba lendültek és bombákat dobáltak a célpontokra. Már az első támadásnál súlyosan megromgáltak két szovjetrombolót. Az újabb támadás során további három rombolót értek hatásos találatok.

A KIEV-KÖRNYÉKI HARCOK

A Kiev-vidéki harcok során egy német légharó egység július hó 17-én egymaga tíz korszerű, erősen biztosított szovjet betonerdőt tett harcképtelenné. Ezenkívül hat, jól kiépített tábori erődítményt is úgy szétlőttek, hogy megérett a roham számára. Ezeknek az ellenséges állásoknak leküzdésével megnyílt az ut az előnyomuló német gyalogság számára.

NÉMET KÉZEN

A LIBAI HAJÓGYÁR

Libau elfoglalásakor az ottani hajóépítő berendezések nagyobb károk nélkül kerültek a német csapatok kezére. Ugyanakkor sikerült négy szovjet tengeralattjárót, valamint a Lenin nevű sarkkutató hajót is zsákmányul ejteni. Katonai körök a Szovjet Libau körüli veszteségét a német veszteségek harmincszorosára becsülik.

A FINN CSAPATOK SIKEREI

Helsinki-ből jelentik: A finn hadseregnek július 10-én a Ladoga-karjai szakaszon megkezdett támadása máris döntő eredményekre vezetett. A finn csapatok kezdeti helyi sikereiket most már teljes áttöréssé szélesítették ki és elvágták jelentékeny erők visszavonulási útját. E hadművelet során egyes finn csapatrészek hat nap alatt 150 kilométert haladtak előre.

SZMOLENSZK ELFOGLALÁSÁNAK JELENTŐSÉGE

Szmoleszktől keletre halad tovább a Minszk és Moszkva közti gépkocsitnak már elkészült része. A 160.000 lakosú várost, ahol lőszergyárak, repülőgépgyárak és fontos textilipari üzemek vannak, a bolsevisták minden erő felhasználásával védték. Szmoleszk ugyanis Moszkva előtt az utolsó nagyobb város. A német csapatok véres veszteséget okoztak a bolsevistáknak és itt is megtörték minden ellenállást. A Szmoleszk

bevételeiben résztvevő német csapatok vesztesége rendkívül csekély.

A NÉMETEK ELFOGLALNAK ÉS A SZOVJET ELLEN FORDITANAK EGY PÁNCÉLVONATOT

A Vitebszktől keletre folyó harcok során két német gyalogszázad a vasutvonal mentén tört előre. Egy sűrű erdőben levő kanynál a két századot megtámadta egy szovjet páncélvonat. A németek bekerítő modulattal körülvették a páncélvonatot és két oldalról tüzzel árasztották el. Rövid, de heves küzdelemben a szovjet páncélvonat személyzetét legyűrték, a lövések okozta rongálásokat kijavították és rövid idő múlva a szovjet páncélvonat már német vezetés alatt, a Szovjet ellen küzdött.

TÁMADÁSOK SZOVJET REPÜLŐTEREK ELLEN

Német harci repülőgépek az Ilmen-tótól délre és nyugatra található szovjet repülőterek ellen támadásokat intéztek és sok szovjet repülőgépet pusztítottak el a földön, illetve légi harcok során. Az egyik repülőtéren 20 repülőgépet sikerült elpusztítani a földön. Ugyanitt légi harcban a németek hét bolsevista gépet lőttek le.

KONOYE NYILATKOZATA

Tókióból jelenti a Német T. I.: A japán császár péntek este a tókiói császári palotában ünnepélyes külsőségek között beiktatta hivatalába a harmadik Konoye-kormányt. A beiktatás után az új kormány tagjai megtartották első tanácskozásukat.

Konoye miniszterelnök péntek esti sajtónyilatkozatában kifejtette, hogy a nemzetközi helyzet gyors változásával egyre nehezebbé válik Japán hivatása és az egész nemzetnek egy emberként kell összefognia. Japánnak a nehéz nemzetközi helyzet folyán szükségessé váló politikáját már leszögezték. Ezt a politikát most gyorsan és eltökélten végre kell hajtani. Ennek megfelelően az ország belső szerkezetét is az államvezetés nagy vonalaival kell összhangba hozni. Konoye végül kijelentette, hogy a százmillió japán támogatásával feladatát végre tudja majd hajtani.

ANGLIA ÉS JAPÁN

Halifax washingtoni angol nagykövet Sanfranciskóban beszédet

mondott. Foglalkozott Anglia Csendes-óceáni érdekeivel és kijelentette, Anglia reméli, hogy semmi dolga sem akad Japánnal, de nem tűrheti, hogy figyelmen kívül hagyják Csendes-óceáni érdekeit.

KÖLTÖZIK A MOSZKVAI AMERIKAI NAGYKÖVETSÉG

Egy amerikai hírszolgálati iroda jelentése szerint a moszkvai amerikai nagykövetség 3 tisztvi-

selője és 4 másik alkalmazottja már eljutott Kazánba. Steinhart nagykövet kijelentette, hogy ez csupán óvintézkedés és ő maga Moszkvában marad.

KICSERÉLTÉK AZ OLASZ ÉS SZOVJET DIPLOMATÁKAT

A Stefani ankarai jelentése szerint péntek reggel a török—szovjet határon kicserélték az olasz és szovjet diplomatákat.

Roosevelt üzenetet intéz a kongresszushoz

Roosevelt elnök a pénteki sajtóértekezleten közölte, hogy a jövő héten a kongresszushoz üzenetet intéz, amelyben kifejti, hogy az egyéves katonai szolgálatra kötelezettek elbocsátásával nem szabad az Egyesült Államok hadseregét megbomlasztani.

Arra a kérdésre, hogyan gondolja nyitva tartani az Izland felé vezető tengeri utat, Roosevelt az a megjegyzéssel válaszolt, hogy amit eddig erről a kérdésről mondott, az teljesen világos volt és ezért minden találgatás felesleges. Valamennyi katonai tényező, amely tájékozva van a nyugati félgömb védelmének szükséges voltáról, azon a nézeten van, hogy komoly veszélyeztetést jelentene, ha Izlandot valamely barátságatlan hatalom megszállná.

Arra a kérdésre, hogy az Egyesült Államok csapatai hogyan fogják Izlandot a továbbiakban megszállni, Roosevelt azt válaszolta, hogy erről semmit sem mondhat. Minthogy azonban Izland megszállása megtörtént, lehetetlen az ottani csapatokat védtelenül és utánpótlás nélkül hagyni. Ennél fogva fenn kell tartani az anyagi és élelmiszerszállítási lehetőségeket és nyitva kell tartani az oda- és visszafelé vezető utat. Ugyanez vonatkozik a Bermudákra, valamint Újfundlandra és Grönlandra is. Ez a rendszabály védekezést jelent a fenyegető támadás ellen. Roosevelt ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy nem tudná senki pontosan meghatározni, mi a fenyegető támadás, de felesleges is lenne erről feltevésekbe bocsátkozni.

TÁMADÁS A ROOSEVELT-KORMÁNY ELLEN

A washingtoni képviselőházban Robinson köztársasági képviselő támadta a kormányt Izland megszállása miatt. Ezt a tényt — mondotta — nyílt törvénytársnak tekinti. Kijelentette, hogy az amerikai népnek legalább 85 százaléka helyteleníti a háborút, illetve minden olyan lépést, amely az Egyesült Államokat háborúba sodorhatná. Felszólította a kongresszust, szálljon szembe a kormánynak azokkal a főrekrutálással, amelyekkel háborúba akarják vinni Amerikát.

Gombáfhúzóhoz gombrészek, bucnik, gombprések, formák,
Massanyi József gombrészgálya
Budapest, VII. Akácfa u. 4

A DÁN ÖNKÉNTESOK A HARCTÉRRE UTAZTAK

Kopenhágai jelentés szerint a dán önkéntesekből alakított első zászlóalj szombaton elhagyta Kopenhágát és elutazott a szovjet harctérre.

A Német T. I. brüsszeli jelentése szerint ott eredményesen folyik a bolsevizmus elleni harcra alakult önkéntes légió flamand és vallon tagjainak toborzása. Az úgynevezett »Fekete dandár«, a flamand nemzeti mozgalom harci szervezete teljes egészében jelentkezett az önkéntes légióba. E szervezet tagjai között van a Fekete dandár parancsnoka és helyettese is. A rexista mozgalom több vezető tagja szintén jelentkezett az önkéntes légióba.

ŐSKERESZTÉNY SZÁLLITMÁNYOZÁSI VÁLLALAT

vállal mindennemű kül- és belföldi szállitmányozást, kiviteli és behozatali engedélyek benyújtását, vámkezelést, tárolást és mindennemű más, a szakmába vágó megbízást.

Németh és Halász (azelőtt Németh János)

nemzetközi szállitmányozási vállalat

BUDAPEST, V, Szabadság-tér 17, Tőzsde-palota.

Sürgőnycim: TRANSGLOBUS. Telefon: 110—524, 118—514, 122—714

Kegyetlen rabló-gyilkosság Rákosszentmihályon

Megfojtották és kirabolták egy időmódu nyugdíjas asszonyt

Budapestről jelentik: A főváros környékén levő Rákosszentmihály községben borzalmas rablógyilkosságot fedeztek fel, amelynek áldozata Karsay Efraimné, szül. Payka Izabella, egy nyugalmazott állampénztári főtanácsos 71 éves özvegye.

Az idős nő teljesen visszavonultan élt és csak Kiss András nyugalmazott csendőrtiszthelyettes családjával és a házában lakó Vörösmarthy Lászlónéval érintkezett. Vörösmarthy Lászlóné e hét kedden látta utoljára Karsaynéét. Pénteken meg akarta látogatni, mert feltűnt neki, hogy napok óta nem látta. Miután a lakás ajtaja előtt több gyanús dolgot észlelt, felkereste Kiss András nyugalmazott tiszthelyettes és veje együtt hatolt a lakásba, ahol megdöbentő látvány fogadta őket. A lakás teljesen fel volt dülva és az egyik ágyban, a dunyha alatt, megtalálták Karsay Efraimné már-már oszlásnak indult holttestét.

A borzalmas leletről rögtön értesítették a bünyügyi hatóságokat. A helyszíni vizsgálat során megállapították, hogy az idős asszonyt megfojtották. A tettes az asszony kezét és lábát zsineggel guzsbakötötte, szájába zsebkendőt nyomott és törülközővel kötötte le. A nyakon észrevehetőek voltak a fojtogatás nyomai. Az áldozat testén ütéstől eredő véraláfutások nyomokat találtak, amiből arra következtetnek, hogy a magas kora ellenére is erős asszony dulakodott gyilkosával.

A kegyetlen gyilkosság végrehajtása után a gyilkos teljesen feldulta és kifosztotta a lakást. Karsayné férje után magas nyugdíjat élvezett, aminek csak csekély részét költötte el, úgyhogy több ezer pengő megtakarított pénze volt, azonkívül úgy tudják, hogy értékes ékszerei is voltak. Mindennek nyoma veszett és így bizonyosra vehető, hogy a gyilkos több ezer pengő értékű készpénzt és ékszert zsákmányolt.

A rendőrorvos megállapítása szerint már valószínűleg kedden délután vagy szerdára virradó éjjel történt. A holttest azóta a fülledt lakásban volt és már oszlásnak indult.

A rendőri bizottság kihallgatta a házbelieket, akiknek vallomása szerint kedden az esti órákban két férfit láttak a ház körül ólalkodni. Nincs kizárva, hogy ezek voltak a tettesek. A rendőrség széleskörű nyomozást indított, amelybe bekapcsolódott a budapesti főkapitányság bünyügyi osztályának több, mint száz detektívje is.

LEIPZIGI BIRODALMI VÁSÁR

Őszi vásár 1941: Augusztus 31-től Szeptember 4-ig

Vízum kedvezmények - Vasúti kedvezmények

Jelentkezés: augusztus 2-ig

Minden felvilágosítást ad: Lebherz Friedrich, igazgató, Ujvidék, Petőfi-u. 96/98. Telefon: 30-47, továbbá Konrath Kornelius, igazgató Szabadka, Kossuth Lajos-u. 6. Telefon 623 és a Leipzigi Birodalmi Vásár magyarországi kirendeltsége, Budapest, IV., Váci-u. 1-3., félemelet 6. (Bejárat: Türr István utca 3. szám) Telefon: 380-540.

A felsőház a fajvédelmi törvény módosított szövegét fogadta el

Bizottságot küldenek ki az összeférhetlenségi javaslat előkészítésére

Budapestről jelentik: A felsőház nagy érdeklődés mellett pénteken tárgyalta le a házassági javaslatot.

Az ülés elején Bárdossy László miniszterelnök azt javasolta, hogy a felsőház alakítson bizottságot az összeférhetlenségi javaslat előkészítésére. Az indítványt a felsőház egyhangulag elfogadta.

Ezután több interpelláció hangzott el, majd megkezdődött a házassági javaslat vitája, amelyben elsőnek Meskó Zoltán szólalt fel és a képviselőház által elfogadott törvényjavaslatot fogadta el a bizottsági változtatás nélkül.

Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás szólalt fel ezután, — mint mondotta —, azért, hogy sem katolikus hívei, sem a történelem ne vádolja kötelességmulasztással.

Élesen kikelt a mesterséges közvélemény természettségének módszere ellen. A katolikus püspöki kar nevében kijelentette, hogy nem fogadja el a javaslatot.

ha pedig a javaslat miatt az egyház és az állam ellentétbe kerül, ezért nem az egyházat terheli felelősség.

Különösen azt kifogásolta, hogy a javaslat nem tesz különbséget izraelita vallású és keresztény vallású zsidó között

és így a házassági tilalom keresztényekre is vonatkozik, már pedig az egyház sohasem tesz különbséget származás szerint.

A javaslat nem annyira a zsidókat, mint a keresztényeket sújtja.

Végül azt javasolta a hercegprímás, hogy ha a felsőház mégis elfogadja a javaslatot, fogadja el a bizottság által előterjesztett enyhítő módosításokat.

Hasonló értelemben szólalt fel Szüllő Géza, majd Ravasz László református püspök mondott beszédet,

amelyben élesen szembefordult a javaslatnak a fajkeveredést gátló rendelkezésével.

A javaslat nem szolgálja a magyar fajnak és kereszténységnek védelmét és törvénytől való elszakítását maga után vonná a házasságon kívül együttélők szaporodását, ami az erkölcsiség romlását jelenti.

Kapy Béla evangélikus püspök kijelentette, hogy a javaslat korlátozza az egyház eddigi szabadságát a házasságkötések terén.

A tiltó kirekesztés a keresztényeket érinti, nem a zsidókat és a javaslat megbontja a nemzet egységét.

A vita további során felszólt Orsós Ferenc, aki orvosi szempontból bírálta a javaslatot és a korlátozó rendelkezések kiterjesztését kérte a cigányokra is. Szabó János a javaslat mellett szólalt fel.

A törvényjavaslat vitája Radocsay László igazságügyminiszter záróbeszédével ért véget. Kifejtette, hogy a javaslat azoknak a fajilag veszedelmes házasságoknak eltiltását célozza, amelyek valóban nem kívánatosak a nemzet fejlődése szempontjából, sőt károsak és veszedelmesek. A zsidóság a maga külön lelkiségét és szellemiségét vitte bele a vegyes házasságok révén a nemzetnek főleg felsőbb rétegeibe, ami a nemzet lelkiségének fejlődésére káros befolyással volt. A keresztény egyházak álszorgalmával foglalkozva leszögezte, hogy

a javaslat nem állítja lelkiismereti kényszer elé a keresztény vallású zsidókat,

végül kérte, hogy a felsőház a képviselőház által elfogadott szövegében fogadja el a javaslatot.

Az elnök szavazásra tette fel a javaslatot és a felsőház 65 szavazattal 53 ellenében általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot. A részletes tárgyalás során az első nyolc szakaszt változtatás nélkül elfogadták, a kilencedik szakaszról ismerették az együttes bizottság módosító indítványát és 77 szavazattal 50 ellenében

a módosított szöveget fogadták el.

Dolgozó ember

számára pótolhatatlan veszteség ha különösen a nagy nyári melegben munkakedve ellankad, izmai elerayednek és kimerültsége meggátolja munkájának elvégzésében.

Ha karizminkat, fejünket, nyakunkat, homlokunkat a hűsítő írisítő

Diana

sósborszesszel

keresztjük, verejtékező testünk lehül petyhüdt izmaink megfeszülnek, vérkeringésünk felülkél munkabírádsunk megduplázódik.

Egészséget feltő ember sohasem megy munkába Diana-sósborszesszel nélkül.

Jelenlegi árak:

proba	eredeti	közép	nagy
p a l a c k			
70 fill.	1:20 P	3:50 P	6:40 P

Hirdetmény

A cipőkereskedők kijelölése tárgyában

Felszólítom mindazon személyeket, akik a jövőben is szándékoznak börtalpu lábbelinek nagyban, illetve kicsinyben eladásával foglalkozni, hogy kérvényüket döntés végett a Városi Közéllátási Hivatalban (Tőzsde épület, I. em. 12. ajtó) legkésőbb folyó hó 21-én déli 12 óráig adják be.

A kérvényben elő kell adni a kérelmező személyére vonatkozó adatokat, ha társas cég, úgy minden egyes személyre külön-külön (születési hely, év, vallás, nemzetiiség, családi állapot stb.), továbbá előadandó, hogy mióta tartózkodik Ujvidéken és azelőtt hol élt és milyenek az anyagi körülményei.

A kérvényhez csatolni kell a régi iparendély másolatát (magyar nyelven) nyilatkozatot az összeresztény származására vonatkozóan. Mindkét mellékletet büntető jogi felelősség mellett aláírásával igazolni kell.

Ujvidék, 1941. évi VII. hó 17-én.

Vitéz Bayor Ferenc s. k. m. kir. tábornok, városi kat. parancsnok.

Ma, vasárnap d.n. 4 órai kezdettel

Tánc mulatság

a KRAXNER vendéglő kert-helyiségében. A városi közönség kiránduló helye. Autóbusz összeköttetés a Hősök-térrel

Kitűnő Jazz-zene - Belépődíj nincs

Figyelem! Siessen amíg a készlet tart!

600 szebbnél szebb mintájú divat selymek és imprimé-k hihetetlen olcsó árúitása

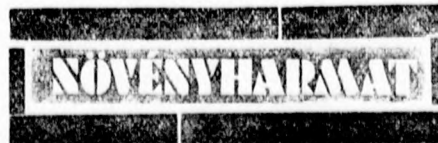
Óriási maradék vásár!

HOLLIK RUDOLF

divatárúháza
színtartó mosóanyagok és függönyök színpompás választékban!

divatárúháza
UJVIDÉK, Hitler Adolf u. 12

Ujvidék megmentéséért!

Állandó színházat, zenekonzervatóriumot, Filharmónia Társulatot Ujvidéknek

Ujvidék város világháború előtti zenei élete lényegileg semmiben sem különbözött a többi vidéki magyar városoktól. Zeneiskolája nem volt, zenei egyesületei pedig teljesen a nagy háború előtti — átlagnívón állottak a »Cecilia«-énekkar Léh Jakab karnagy vezetésével már 48 éve látja el a vasárnapi zenésmise feladatát, a Polgári Magyar Daloskör 43 éve ápolja a magyar férfikari kórus kultuszát.

Fontosabb szerepet játszanak az egyesületek a szerb megszállás óta. Ujvidék volt kulturközpontja a szerbségnek, szerb Athénnek neveztek, itt volt a dús gazdag szerb Matica, voltak énekkarai és nagyszámú nemzeti egyesülete. A magyar egyesületekre hárult a hatóságilag agyontámogatott szerb kulturegyesületek nyomásának ellensúlyozása s e feladatuknak becsülettel meg is feleltek. Különösen a Daloskör, amely egyúttal a magyar műkedvelés irányítója is volt, mert bármennyire fontos kísérő jelensége az életnek a zene a maga társadalomrendező erejével, mégis inkább a műkedvelő színjátszás volt az a tényező, amelynek óriási jelentősége volt a magyar kultúrelőéletben. Magyar beszédet halani és — családok álomképen — magyar életet látni a színpadon annak a közönségnek, amelyet iskoláitól és az anyaországgal való minden kapcsolattól megfosztottak, szinte narkóziképpen hatott a gazdaságilag is lerongyolt, politikailag elnyomott magyar közönségre!

Ki is vették részüket az összes magyarjellelű egyesületek a műkedvelés munkájából. Az ujvidéki Atlétikai Klub, a Beltéri Katolikus Kör, Kültéri Kat. Kör, Református Olvasó Kör, versenyeztek agilitásba a Daloskörrel nívós előadások rendezésében.

Ennek tudható be, a bőség, amelyet színpadok tekintetében látunk. A Levente-otthon, a Beltéri Kat. Kör, Polgári Daloskör, a Szabadság-szálló és a német Kultur-egylet elsőrendű, modern színterei mellett még sok kisebb színterem áll a színjátszás rendelkezésére.

A magyar műkedvelés állandóan teltházak előtt lefolyt színlelőadásait ellensúlyozni volt rendeltetése az 5 év óta működő szerb Dunabánsági Nemzeti Színháznak. Ez a 83 év óta működött szerb népszínház és a kragujeváci városi színházból alakult át. Hogy mennyire komolyan vette a jugoszláv uralom a színház nemzetnevelő hatását, bizonyítja a hatalmas arányú anyagi támogatás, amelyben részesítette.

Az utolsó költségvetési év adatai szerint 96-tagú személyzete volt a színháznak, két csoportra osztva, amelyek külön-külön járták be a volt Dunabánság városait (15 vezető és adminisztratív erő, 55 színész, 25-tagú műszaki személyzet). A prózai csoport mellett működött egy opera-operett együttes, két karmestertől, 10 szó énekessel és az állandóan foglalkoztatott ujvidéki teljes katonazenekar mellett kb. 16 hivatásos polgári zenésszel. Össze tervehették az állandó opera felállítását.

Az állami közvetlen segély összege évi 200.000 pengőre rugott; a moziépítkezésre kivetett u. n. színházi adó közel 150.000 pengő volt évenként. Ehhez járult azon városok segélye, amelyekben a színház vendégszerelt.

Csalás ily hatalmas támogatás

mellett lehetett a színháznak olyan szinte hihetetlen felszerelése rövid pár év alatt.

Van 15 vagonra menő legszolidabb kidolgozású teljesen modern díszlete; körülbelül 500 (rend) nagyrértékű jelmeze, legkorszerűbb technikai felszerelése, óriási értékű függönyei, kellékei (közte 10 garnitúra nagyrértékű butor).

Színház építésre is hatalmas összeg (5—6 millió pengő) állott rendelkezésre, amely részben kölcsön van adva, részben meg van. Ilyen apparátust mozgósított a szerb uralom kultur-felnyének biztosítására!

Ez a lendületet a magyarságnak is át kell vennie, hogy megőrizze és tovább fejlessze, de most már **MAGYAR** nemzeti alapon az eddigi kultúr-szintet.

Mivel felszerelésben, épületben, sőt pénzben is meg van adva minden lehetőség: a legvéltkebb mulasztás terhelné a magyarság lelkiismeretét, ha nem szervezné meg Ujvidék központtal

a Délvidéki Nemzeti Színházat, amely prózai és operai szakkal a nagyobb városokban való vendégszereléssel ellátná a Délvidék ilyen nemű kultúr-szükségleteit.

Az operai (operett) együttes megalapozásáról gondoskodva volna az Ujvidéken létesítendő

Délvidéki Konzervatórium megalapozásával.

A szerbség másik fontos kulturegyesülete volt a szerb Zeneegylet. Ennek főszakosztálya volt a »Baics zeneiskola«. Ez is hatalmas támogatásban részesült: a városból 5000 p., a bánságtól 2.400 p., a minisztériumtól 3000 p., összesen (egyéb segélyeket számítva)

15.000 pengő segélyt kapott évenként.

Ha ehhez hozzászámítjuk a tagdíjakat és a magas tandíjat, érthetővé válik a nagy fejlődési lendület, amelyet az iskola pár év alatt felmutatott. Utoljára 10 tanerővel működött a közoktatási minisztérium felügyelete alatt 210 növendékkel. Nyilvánossági jogúvá tétele és államosítása küszöbön állt. Az említett zeneegyletnek volt még kórus és zenekari szakosztálya, amelyek igen értékes hangverseny életet produkáltak. Értékes inventárjuk, hangszereik, kótatárjuk maradt, amelyek a zeneegylet jogi örökösét nagyban elősegíthetnék munkájában. A magyarság velük szemben szükségképpen hátramaradt zenei téren, mivel a hatósági támogatást nem tudta szerény anyagi eszközeivel ellensúlyozni.

MI A TENNIVALÓ?

A múlt tapasztalatai alapján mik volnának a jövő feladatai e téren? Első sorban intézményes megoldások. Feltétlenül szükség volna egy központi állami zenei intézmény létesítésére.

Már a kultúr-minisztériumban van Ujvidék város memoranduma, amelyben kéri egy Ujvidéken felállítandó Délvidéki Konzervatórium létesítését. Ennek általános kulturális feladatai mellett egészen különleges küldetése volna a délvidéki magyar kultúr-élet megszervezésében. El kellene látnia a Délvidék magyarságát megfelelő zenei tanerőkkel, a kórusokat szakképzett vezetőkkel, a zenekarokat képzett muzsikussal; a hivatásos muzsikuskok képzése mellett nevelnie kellene kiváló zenei amatőröket s

Zsiros, pattanásos arcbőrhöz

PUDER HELYEFT

SULFAMYL KENPUDER

Szükségletekben kapható.

ezzel művelt magyar közönséget. De maga köré csoportosítva a Délvidék leendő hivatásos zenészeit, biztosítani kellene azoknak elhelyezését, létesítendő vidéki fiókskoláiban.

Karnagy- és kántorképző tanfolyamain szakkörzeit vezetőket kellene nevelnie

a magyar kulturegyletek részére. A fuvóhangszerek ingyenes tanfolyamai révén el kellene látnia a délvidéki városok zenekari zene-szükségletét. Bele kell kapcsolódnia a Levente-oktatás akciójába s fuvózenekarok létesítését elősegítenie. Az említett levente-fuvózenekarok vezetői részére külön tanfolyamot kellene szerveznie. Igen fontos speciális feladata volna magyar népzenei tanfolyamán képzett népzene-gyűjtőket kinevelni. Ezzel kapcsolatban szakavatott vezetőket állítani a magyar lakta falukban létesítendő földműves-énekkarok élére, melyek első sorban a maguk helyi népdal-kincsét adnák elő.

Népkonzervatórium formájában zenei értései tanfolyamot kellene rendeznie a magyar munkásság részére. E mellett a környék nagyobb helyiségeiben magán jellegű zeneiskolákat létesítenie, amelyek köré csoportosulnának az illető helység magyar kultur-intézményei.

A délvidéki konzervatórium vonós és fuvós szaktanárai adhatnák a gerincét egy létesítendő

Filharmonikus Zenekarnak, amely a szinfonikus zene ápolása mellett felhasználható volna a Délvidéki Magyar Nemzeti Színház zenekaraként a zenés színművek, operák előadására.

Mint láttuk az érintett problémák komplexuma együttesen talán könnyebben megoldható volna, mint részlegesen. A konzervatórium nevelné a vezetőket és közönséget, adna tagokat a Filharmonikus zenekarnak; viszont ez szolgálna a létesítendő Nemzeti Színház zenekaraként. Ily módon

Ujvidék erős végvára lenne a magyar kultúrának

és nemcsak a Délvidék nemzetiségileg tarka területeit vonná hatáskörébe, hanem átcsapva a Dunán, vonzóerejébe kerítené a Balkán északi részét is, becsületet szerezve a magyar kultúra ősi erejének. (dr. K. I.)

Szalgófürészeket kisebb méretűeket megvételre keressünk **Kállai kaptafagyár, Cegléd**

A DMKSZ TISZTELGÉSE NOVAKOVITS ALTÁBORNAGYNÁL

Krámer Gyula, a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség elnöke, Blazsek Ferenc főtitkár és Nagy Győző intézőbizottsági tag kíséretében tegnap délelőtt felkereste Novakovits Béla altábornagyot, a déli hadsereg közigazgatási csoportjának parancsnokát. Krámer Gyula a Szövetség nevében szerencsekívánatait fejezte ki Novakovits altábornagnak előléptetéséhez.

NYARALÁS - SZÓRAKOZÁS

JULIUS HÓNAPBAN Friedrich-Royal-Szálloda Héviz
Vezető ház. Minden kenyelem. Elsőrangú konyha és kiszolgálás. Este zene, ének és tánc.

Harkány a közismert magyar **reumatfürdő és üdülőhely** szeretettel várja délvidéki vendégeit. Kád- és medencefürdők, **reumagyógyintézet** a gyógyszállodában, **hatalmas thermal-tófürdő**. **50 holtas árpolt park**, elsőrendű bőséges ellátás, kávéház és grill. Állandó zenekar. Prospektust szívesen küld a fürdőigazgatóság. **62° C radioaktív kén-szóforrások.**

VÁSÁROLJON HIRDETŐNKÉNT!

Nyaraljunk KESZTHELYEN a BALATON fővárosában

A magyar tenger egyik legmodernebb és legszebb fürdőtelepén. Modern strand és főnyofürdője, 32 holdas ősi parkja, virágos balatonai sétánya és hegykoszorúval övezett környéke az üdülők tömegét vonzza. — Közvetlen vasut- és hajójáratok. Olcsó szállodák és pensiók. Gyönyörű kiránduló helyek. — Felvilágosítást díjtalanul ad a keszthelyi idegenforgalmi iroda. — Telefon: 8.

Gül-Baba PENSIO
MECSEK-UTCA 14
Közvetlenül a Margitkő budai főfőrdő
Telefon 16-64-36.
Buda legszebb részén. — Polgári árak

Pannonia szálloda és étterem, HÉVIZ
Legszebb fekvés. Modern berendezés. Kényelem. Külön konyha. Mérsékelt árak. Naponta cigányzene és tánc.

Ideális nyaralást nyújt **Harkányfürdőn** a **Julianna-lak** modern, folyóvízes szobák mérsékelt áron, közvetlen bejárattal a fürdőtelepre, és a gyógyparkba. Erdelkezés: Julianna-lak, Harkányfürdő.

Megszűnt a határzár Ujvidék és Pétervárad között

A horvátok tegnap délelőtti félenc órakor bejelentették, hogy a komp szabadon közlekedhet Ujvidék és Pétervárad között

A horvátok által pénteken reggel elrendelt határzár szombat reggel 9 órakor már véget ért. Szombaton reggel ugyanis motorosonakon Péterváradról Ujvidékre jött egy horvát őrnagy, itt a katonai parancsnokságra ment és közölte, hogy a horvát hatóságok megszüntetik a határzár Ujvidék és Pétervárad között.

A határzár megszüntetésének hivatalos bejelentése után az ujvidéki katonai hatóságok utasítására a komp azonnal megkezdte a forgalmat és azóta, akinek igazolványa van, átmehet a horvát oldalra.

A határzár megszüntetése után az ujvidéki hatóságok is megkezdtek az utazási igazolványok kiadását.

Az alig huszonnyolc órát tartó határzárnak csak gazdasági hatásai voltak. Egyrészt az ujvidéki kettős-birtokosok nem tudtak gyümölcsöt áthozni és így tegnap reggel nem is lehetett őszibarackot kapni a piacon. Ugyanakkor azonban a pétervárad-i kettősbirtokosok sem tudták a hadiszíjgáton levő kaszálókról a szénát hazahordani. A teljesen feleslegesen elrendelt határzár tehát nem hozott semmiféle eredményt, csak annyit, hogy tegnap Ujvidéken szűkében volt az őszibarack.

Ujvidéken még ma sem tudják, hogy tulajdonképpen mi volt a határzár igazi oka. Mindenki azonban megnyugvással fogadta annak megszüntetését és hálával van azok iránt, akik ezt elősegítették.

Üveg-, stíl és modern CSILLÁROK
a készítőnél Hollitscher Leó csillárüzem,
Ujvidék, Alkotmány utca 29.

Kimutatás

az ujvidéki munkapiac 1941 évi július hó 18-iki helyzetéről:

	munkát keres	
Foglalkozási csoport	Férfi	Nő
Östermelés	108	—
Vas és fémipar	13	—
Gép-, eszköz- és műszer-gyártó ipar	28	—
Kő-, agyag-, üveg- és téglaiipar	5	—
Faipar	16	—
Bőr és sörteipar	1	—
Fonó-, szövő és kárpitosipar	3	3
Ruházati ipar	14	5
Élelmezési ipar	13	—
Építőipar	18	—
Sokszorosító és műipar	1	2
Vendéglőipari szakmunkások	2	1
Vendéglőipari segéd-munkások	1	—
Gyárimunkások és nap-számosok	85	92
Magántisztviselők	9	3
Keresk. alkalmazottak	6	2
Szolgásműhelyzet	15	1
Háztartásban alkalmazott személyzet	—	62
Tanonc	5	—
	343	171

Munkakeresők száma összesen 514.
Munkát kaphat: (férfi) 500 kubikos munkás (Erdélybe, vasut építésére), 15 téglaverő, 1 vill. hegesztő, 2 cipész, 1 borbély, 1 cukorkamester, 1 lakatos, 1 szabó, 1 kocsis, 4 utca-seprő, 1 kályhás tanonc és 1 sütő tanonc, 1 mindenféle főzőnő.

A szülők szíves figyelmébe!

A Kalocsai Iskola Nővérek MIASSZONYUNK LEÁNYNEVELŐ INTÉZETE Szabadka

ISKOLÁI: Elemi és polgári iskola. Tervebe van véve leány középiskola, lyceum és tanítónőképző. Az intézet internátussal kapcsolatos. A leánynevelőintézet nevelési szelleme: katolikus, magyar, családirias, jellemképző, életre és önállóságra nevelő. Internátusi tartásdíj havi P 80.— (Köztisztviselők gyermekei kedvezményben részesülnek).

Megnehezítették az utazást Szerbiába

Ezentúl csak rendes útlevéllel lehet Szerbiába utazni

A Szerbiában mutatkozó nyugtalanság, amelyet a szélsőséges szerb nacionalista elemek és a kommunisták szítanak, a megszálló német csapatok parancsnokságát fokozottabb ellenőrzés kifejtésére készítette.

A német hatóságok ezért megszigorították a határforgalmat.

Eddig ugyanis az volt az eljárás, hogy az Ujvidéken székülő déli hadsereg közigazgatási csoportjának parancsnoksága, vagy a horvát usztasa különítmények parancsnokai által kiadott igazolványokkal lehetett Szerbiába utazni. A német megszálló csapatok parancsnoksága a héten rendeletet adott ki, hogy

a német megszállás alatti területek csak rendes útlevéllel, vagy pedig a belgrádi német parancsnokság által kiállított engedéllyel lehet utazni. Ugyanakkor a belgrádi német hatóságok Magyarországra csak azoknak adnak utazási engedélyt, akiknek beutazását előzően engedélyezte a magyar katonai hatóság.

A megszállott Szerbia és Horvátország között úgy utaztak az embe-

rek, mintha ez nem is lenne megszállott terület. A német katonai hatóságok addig, amíg nem történtek rombolási kísérletek, nem is helyeztek nagy súlyt arra, hogy ki utazik Szerbiába és ki érkezik onnan. Amióta azonban több rombolási kísérlet történt igen szigorú ellenőrzést vezettek be, mert meg akarják akadályozni nem kívánatos elemek beszivárgását. A beutazás megszigorítása nemcsak a Horvátországból érkezőkre vonatkozik, hanem mindenkire, így a Délvidékről Szerbiába utazókra is.

A német megszállott terület India szerémmegyei községnél kezdődik. Itt vizsgálják felül a német tisztetek az utasokat és igazolványaikat.

Akiknek nincsen német beutazási engedélyük, visszaküldik Indiáról. Tekintve, hogy a szükséges igazolványok beszerzése legalább két héttig eltart, ily módon nagyon megcsappan a Délvidék és Szerbia közötti forgalom.

Szerbiában jelentkezniük kell az összes hadköteleseknek

A német megszálló csapatok parancsnoksága összeírja a volt aktív és tartalékos tisztteket és katonákat

Belgrádból jelentik: Belgrád utcáin és az ottani lapokban német és szerb nyelvű felhívás jelent meg, amelyben a belgrádi kerület katonai parancsnoka felszólítja az összes volt aktív és tartalékos katonákat, tisztteket, altisztteket és katonai tisztviselőket, hogy a dedinjei volt gárdagyalogsági laktanyában jelentkezzenek összeírás céljából.

A megszálló német hatóságok ugyanis meg a szerbiai hadjárat során igen nagy lélekszámú hazabocsájtották a szerb katonák és tisztetek nagyrészt, abban a hiszemben, hogy a szerbek is tiszteltben tartják a németek eme elhatározását és nem nehezítik meg a megszálló csapatok munkáját. Így a szerb hadseregnek tulnyomó része nem került németországi hadifogoly táborokba, hanem otthon maradt és békésen folytathatta munkáját.

Az utóbbi napokban előfordult

rombolási kísérletek azonban azt mutatják, hogy éppen a leszerelt és hazaküldött katonák között igen sokan vannak olyanok, akik nem értették meg a német nagylelkűséget és olyan cselekményekre ragadtatták magukat, amiket a megszálló német csapatok parancsnoksága nem tűrhet.

Eddig semmiféle nyilvántartás nem állott a németek rendelkezésére a volt jugoszláv tiszttekről, altiszttekről és katonákról. Ezt a hiányt akarják most pótolni és ezért utasították jelentkezésre az összes volt katonákat.

Belgrádban ezzel kapcsolatosan azt beszélik, hogyha bármilyen rombolási kísérlet, vagy csetnik akció elfordulna, akkor elsősorban a volt katonákkal járnak úgy el, ahogy a győző az olyan legyőzötttel szemben eljár, aki visszaél az iránta tanúsított elnézéssel.

Szily Kálmán államtitkár Ujvidéken

Tegnap délelőtti Ujvidékre látogatott Szily Kálmán vallás- és közoktatásügyi államtitkár. Ebből az alkalomból vitéz Bayor Ferenc tábornok, katonai parancsnok elnökletével az ideiglenes városi képviselőtestület ülést tartott, melyen Szily Kálmán államtitkár is megjelent. Az értekezleten az Ujvidéken felállítandó iskolákról volt szó.

Országzászló és honvédelemű avatás Kishegyesen

Kishegyesről jelentik: A világháború után, a jugoszláv megszállás éveiben, Kishegyesről több család Csonkamagyarországra költözött. Az elköltözötték most szülőfalujuk fel szabadulása után Szegedi Károly kezdeményezésére elhatározták, hogy falujuknak országzászlót adományoznak. E célból gyűjtést indítottak, amely már eddig is 700 pengőt eredményezett. A gyűjtés tovább folyik. A kishegyesi országzászlót szeptember 8-án, Kisasszony napján adják át és avatják fel ünnepélyes külsőségek között. A zászló alapzatába Teleki József községi főjegyző indítványára belevésik a világháború kishegyesi hősi halottainak nevét.

Ugyancsak Kisasszony napján állítják vissza a község határában a szerbek által lebontott honvéd emlékművet. A kishegyesi határban ugyanis 1849. július 14-én nagy csata zajlott le, amelyben Guyon honvédtábornok honvédei megfutatták Jelasics és Ottingen császári tábornokok seregét. A csata színhelyén — ahol többszáz honvéd csontjai porladnak közös sírban — 1877-ben emlékművet állítottak fel, de ezt a szerbek lerombolták. Az emlékmű főbb részeit sikerült megmenteni, úgyhogy annak visszaállítása nem ütközik nehézségbe. A szükséges összeg előteremtésére a községben gyűjtést indítottak. Az emlékmű visszaállításának eszméjét Greiner Endre nyugalmazott iskolaigazgató, a Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat működő tagja vetette fel.

A Kisasszony-napi nagyszabású kettős ünnepség részletes műsorának kidolgozására a napokban bizottság alakul.

Felkérem

azokat a bajtársakat akik 1918-ban az olasz fronton, a 6. közös gy. e. IV. géppuskás században szolgáltak közöljék címeiket volt századparancsnokukkal SZALAY LAJOS, tart. százados, Vecsés, Magdolna ut 7 szám

Komoly szerb körök megdöbbenéssel látják a szélsőséges nacionalisták meggondatlanságait

Ha a szerbek nem értik meg a győztes nagylelkűségét, akkor holnap vasökle leteríteli a szerb nemzetet — írja a belgrádi Novo Vreme

Szerbiában mindig voltak olyanok, akiknek hangoskodó nacionalizmusa megakadályozta a mérsékelttek alkotó munkáját. Ezek a hangosak voltak azok is, akik az 1941 március 27-i államcsinyt előkészítették és ezzel végrombolásba döntötték Jugoszláviát. Ugyanazok az elemek folytatják most is földalatti munkájukat és a suttogó propaganda igénybevételével terjesztik romboló eszméiket a szerb nép körében. A Szerbiában levő német körök, így a rádió és azon keresztül a német sajtó is ezt a suttogó propagandát kizáróan a zsidók és kommunisták terhére írja. Kétségtelen tény azonban az is, hogy

itt a főszerepet a szélsőséges szerb nacionalisták játsszák, akik az orosz bolsevizmusban sem a kommunistákat, hanem csak az oroszoknak látják. Ez a tévhit sokban elősegítette Jugoszlávia összeomlását, mindebből azonban nem tanultak semmit, hanem továbbra is ábrándképeket hajszolnak.

Komolyan gondolkodó belgrádi körökben megdöbbenéssel látják, hogy a szerb nép egy része semmit sem tanult a történelemből. A legjellemzőbb a helyzetre a Novo Vreme vezércikke, amely többek között ezeket a megállapításokat teszi:

»A szerb közvéleménynek és szerb népnek tudatában kell lennie a tragikus helyzetnek, amelyben ma él. Két hónappal az egyesek bünei miatt bekövetkezett szegényes összeomlás és katasztrófa után, józan és lojális népünk sorsdöntő állomáshoz érkezett, amikor a nemzet fennmaradásáról és jövőjéről van szó. Most minden szerbnek sokkal fejlettebb felelősségérzettel kell rendelkeznie, mint eddig bármikor és tudnia kell, hogy

egyesek meggondatlansága az egész nemzetet a legnagyobb szerencsétlenségbe döntheti.

Igaz és jó hazafiak ma csak azok, akik eléggé érettek és józanok, van érzékük a jelen valóságát megérteni és nem engedik magukat olyan gyerekes, fantasztikus tervek elvakítani, amelyek már mind a múlt emlékei közé tartoznak. Üres, céltalan, külföldről származó fecsegés helyett, alkalmassá kell válnunk arra, hogy megértsük az új valóságot, amely beléngyökerezett előítéleteink, politikai szokásaink és időszertlen hagyományaink ellenére reánk kényszerül.

A JÖVŐ KILÁTÁSAI

Ha sikerül az átélte összeomlás friss benyomásai, a politikai életben és harctéren lejátszódó események hatása alatt nézeteink szükséges átalakulását megvalósítanunk, akkor bekapcsolódhatunk az új európai helyzetbe és biztosíthatjuk magunk számára a prosperitást és fejlődést. Ha azonban nem sikerül legyőznünk azt a pszichozist, amelyet egyesek megteremtettek, akkor a leg-súlyosabb jövő vár reánk.

Megtörténhet velünk, hogy nemcsak ideiglenesen tűnünk el a

térképről, hanem dedunokáink sem érik meg Szerbia feltámadását. Hiába áztatjuk magunkat történelmi hasonlatosságokkal és hősiességgel, azzal, hogy még a török sem tudott bennünket megsemmisíteni. Ma a történelem keréke hihetetlen gyorsasággal forog és kíméletlen erővel örül fel birodalmakat és országokat, amelyekről pedig azt hittük, hogy örök életűek és megdönthetetlenek, mennyivel nagyobb veszélyben vannak akkor a kis nemzetek.

Ez az első alapigazság és a legfontosabb tény, amelynek szüntelenül ott kell lebegnie minden szerb szemében ezekben a végzetes órákban, ha a teljes elbukástól meg akarja védeni nemzetét.

A cikk további részeiben hangoztatja, hogy a szerb nép egyes fiataljai éretlenséget és meggondolatlanságot mutatnak, ami gyerek vagy madárésznek felel meg és így az igazi szerb hazafiak nagy gonddal tekintenek a jövő elé. Rettegnek attól, hogy a józan ész és reális gondolkodás győzedelmeskedik-e vagy pedig a meggondolatlanság és gyerekeskedés? Ez esetben

véres következményekkel kell számolniuk a szerbeknek, amely ki tudja hány nemzedékre lesz kihatással.

A nemzet jövője határozottan megköveteli, hogy ma mindenki józanul gondolkodjon, mert ma a zsidó és orosz hősiesség, ha nyílt szemmel és józan észszel kísérik az eseményeket. A szerb népet csak az mentheti meg ha a leplezetlen igazságot nézi és eszerint cselekszik. A megfizetett bérencék kivételével a szerb népnek sok igazsággal kell szembenéznie. Így a jövőt csak akkor építhetik ki, ha tisztában vannak a német fegyverek fölényével, a német vezetés alatti új európai renddel, a német hadsereg csapásai alatt összeomló bolsevista blöffel, az angol lordok egoizmusával, Amerika tehetetlenségével, amely katonailag sohasem jelenthet semmi segítséget a benne bíróknak, és azzal, hogy

Amerika népének többsége nem ért egyet a Fehérház és a háborús profitorra éhesek beavatkozási tervével.

Ha mindezt figyelembe vesszük, akkor be kell látni, hogy a szerb nép jövőjét csak a józanság biztosíthatja.

Szerbia katonai összeomlása részben azért következett be, mert az illetékesek nem voltak tisztában azzal, hogy a német hadsereg a technikai fejlettségnek milyen magas fokán áll.

Ez volt a szegényteljes összeomlás oka és most azok az önmagukat generálisoknak kinevezett rombolók és gerilla harcok, London és Moszkva receptjére olyan új szerencsétlenségbe akarják dönteni a szerb népet, amelyből talán sohasem támadhat fel. Így beszéltek március 27-e és április 6-át előtt, amikor tele szájjal hirdették, hogy Németország nem meri megtámadni Szerbi-

Kellemes utazást biztosít a "4711"

Felfrissít, felélel, pompás üdítő illatú; enyhíti a fáradtságot, fröjtést, levertséget és elvisselhetővé teszi a hőséget.

No. 4711 Eau de Cologne

át, hogy Szerbia hónapokig ellenáll majd és sok hasonló dolgot, utána pedig a futásban megtalálhatók utóérhetetlenek és a népet sorsára bízta mentse meg magát, ahogy tudja.

Nem a nép elleni gonoszított azt mondani, hogy több ezer elrejtett fegyverrel, néhány gépfegyverrel és bombával komolyan lehet veszélyeztetni a német birodalom legyőzhetetlen hadseregét? Ma a gyermek is tudja, hogy a német hadsereg szempillantás alatt megtörhet minden rombolási kísérletet vagy csetnik megmozdulást.

Ma nem kellene nagy helyőrségek, mint valaha, a megszálláshoz. Elég

néhány bombavető repülőgép, páncélcsovi és motorizált gépfegyveres osztag, ezek órák alatt elpusztítanak városokat és falvakat, felgyújtanak erdőket és így ezer és ezer ártatlan fizetné meg az árát.

Mindezeket a tényeket szemmel tartva be kell látniuk a szerbeknek, hogy csak úgy menthetik meg jövőjüket, ha nem ülnek fel halált hozó fantasztikus terveknek, hanem ha a tényleges helyzetnek megfelelően méltóknak mutatkoznak a győző nagylelkűségére. Ha ezt nem értik meg, akkor

holnap a győztes vasökle sújtja le a szerb nemzetet — fejezi be a Novo Vreme cikkirója.

Pénteken 28 egyént végeztek ki Belgrádban

EZENTUL BELGRÁD LAKOSSÁGA MAGA ŐRZI AZ UTCÁKAT — EGY UJVIDEKI IS VAN A KIVÉGZETTEK KÖZÖTT

Belgrádból jelentik: Pénteken további 28 kommunista és zsidó vezetőt végeztek ki Belgrádban. A kivégzettek között van Polgár András ujvidéki születésű asztalos is.

A szerbiai megszálló csapatok főparancsnoka, Schröder repülő-tábornok pénteken a következő levelet intézte Atyimovics Milán belügyi biztoshoz:

»A kommunista elemek az Ön rádióbeszédében elhangzott figyelmeztetés ellenére új szerencsétlenségbe akarják dönteni Szerbiát. Amikor a Führer vezetése alatt megsemmisítő csapásokat mérnek a kommunizmusra, ismételt rombolásokat kíséreltek meg.

A kommunisták ma éjjel Belgrádban több helyen átvágták a kábeleket.

Az eddig megkísérelt rombolások összes résztvevőit kivégezték. Ha a rombolási kísérletek folytatódna, még az eddiginél is nagyobb arányú kivégzések következnek. A vidéki lakosság lojalitásának biztos jeleit adta már. Most Belgrád lakosságának is módot nyújtok arra, hogy bizonyítsa lojalitását. Ezért máától kezdve Belgrád lakossága maga fogja őrizni a város utcáit.

Ezt a rendeletet Belgrád város rendőrfőnöke a megszálló csapatok parancsnokásával együtt hajtja végre.

Iskola - Nevelés

A Jászóvári Premontrei Kanonok-rend gödöllői Szent Norbert nevelőintézete

magyar és francia gimnáziuma
Az intézet az u. n. Fácánoserdőben fekszik. A növendékek rendi tanárok felügyelete alatt tanulnak és a nevelőintézettel teljesen egybeépített gimnáziumot látogatják.
Az 1938-39 tanévvel kezdődően a magyar gimnáziummal párhuzamosan franciayelvű gimnázium is nyílt az első osztállyal, melyhez felmenően évente 1-1 magasabb osztályozás. A francia gimnázium növendékei az első évben a francia nyelvet tanulják. Napközben francia anyanyelvű, franciaországi születésű tanár foglalkozik a növendékekkel a nevelőintézetben.
Nagy sportpálya, tenisz és korcsolyapályák, céllövő pálya és uszmedence áll a növendékek rendelkezésére. A környező terep alkalmas mindenféle téli sportra. A testedzést szakképzett sportrefektus ellenőrzi és irányítja.
A legfelső osztályosok külön szobában laknak, állandó felügyelet alatt. Tájékoztatót szívesen küld az Intézet vezetősége.

Notre Dame Nőnevelő-Intézet Nagykanizsa
IV. oszt. gimn. latinmal és felső IV. oszt. liceum. Latinkiegészítő erettségével. Inter-nátus. Nyelvek. Zene. Sport. Gondos felügyelet. Napi 5-szöri étkezés. Prospektus.

A Soproni Evangélikus Tanítóképző-Intézet
Szeretettel várja apáink fiait a régi alma materbe! Kérjen prospektust!

A SZERETET LEÁNYAI (Irgalmas Nővére) RANOLDER INTÉZETE
Budapest, IX., Thaly Kálmán u. 23 sz.
Az intézetben lévő iskolák:
Elemi iskola
Polgári iskola
Ipari leány középiskola háztartási neveléssel
Liceum latinmentes gyakorlati irányú leányközépiskola erettségével
Tanítóképző
Modern inter-nátus. Individuális oktatás és nevelés. Lelkiismeretes állandó orvosi felügyelet. Ötszöri étkezés. Egészséges portmentes fekvés. Nagy kert és befűtött udvar felett tanulócsarnokkal. Tenisz, korcsolyázás, nyelvek, zene. Részletes tájékoztatót kérjen. Telefon 130-640

Istemi megváltó leányai Szent József nevelőintézet Sopron
Sopron. Gróf Klebelsberg Kunó uca 3. Elemi, polgári, négy évfolyamu női par-iskola, négy évfolyamu felsőkereskedelmi övönképző, tanítóképző és liceum.
Nyelvek. Zene. Sport. Legjobb ellátás és felelős szellemi felügyelet. Prospektus.

Szent Domonkos-Rendi Nővérek Leányintézete KŐSZEG
Elemi, polgári iskola, gyakorlati irányú latinmentes négyévfolyamu liceum, és tanítóképzőintézet, inter-nátussal. Egészséges fekvés. Fenkőlt szellemű nevelés. Individuális oktatás. Nyelvek. Zene. Sport. Hatalmas árnyas kert és udvar. Kitiűő ellátás. Prospektus.

Szalézi Intézet Középkolai Fiúinternátus SZOMBATHELY
FRIGYES FŐHERCEG UTCA 44.
A növendékek a Premontrei gimnáziumot, az Allami Realsimnáziumot, a négyévfolyamu felsőkereskedelmi iskolát, a Községi Polgári Fiúiskolát látogatják. Családi otthon, lelkiismeretes fenkőlt szellemű nevelés. Nyelvek. Zene. Sport. Higiénia. Prospektus.

JULIUS 21
1919-1941

1919. ■ A vörös hadseregél megfordult a hadiszere-nese. Hiába volt az egyes csapatok vitésége, mint például a székely hadosztályé Tokaj körül és a 6. hadosztályé Fegyverneken — az egész front visszavonult a Tisza mögé. A vert vörös hadsereg tulajdonképpen nem szenvedett nagy vereséget, azonban a visszavonulás alatt teljesen felbomlott, úgy hogy a vörös hadsereg a Tisza átlépésénél tulajdonképpen megszűnt. — Julier a vörös vezérkari főnök állásáról lemondott. Indokolásában kimondja, hogy a csapatok belső értékét hibásan ítélte meg, olyan hadműveleteket javasolt, melyek balsikerrrel végződtek. Maga ellen egy bizottság kiküldetését kérte.

1921. ■ Kormányrendelet jelent meg a cukortermelésnek szeptember 1-vel való szabaddátételéről.

1922. ■ Rakovszky Iván belügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be a város fejlesztéséről. A nyugátmagyarországi toborzás ügyében letartóztatják Héjjas Ivánt, kit a pestvidéki törvényszék fegházába zárták. — A jövatereli bizottság feloldotta az esztrák zálogokat, hogy a külföldi kölcsön alapjául szolgálhassanak.

1924. ■ Megjelenik az ingatlanok árverési tilalmát megszüntető rendelet és a földreform novella végrehajtási utasítása. — Az Esztrák-Magyar Bank felszámolása véget ért.

— Horthy Miklós kormányzó amnesztiát adott, — amivel pertörlés is járt —, az ugynevezett »király-puccs» vádlottjainak, Andrássy Gyula grófnak és nyole társának. — Budapest rendőrfőparancsnokává Törch János dr-t nevezték ki.

1925. ■ Amszterdamban a magyar városi kölesönt jelentékenyen túljegyezték.

1930. ■ Magyar-román-délszláv gazdasági értekezlet Budapesten.
— A londoni interparlamentáris értekezleten elutasították a békeszerződés revíziójáról és a kisebbségekről szóló svéd javaslatokat. Ugyanekkor Rothemere lord az unió magyar tagjainak tiszteletére rendezett ebéden beszédében kijelentette, hogy »a sers kerekének forgása nemcsak az új határokhoz közeleső, túlnyomóan magyar területeket fogja Magyarországhoz visszahozni». Végül összefogásra szólította fel a Csonka Magyarországon kívül- és belüleső magyarokat.

1931. ■ Horthy Miklós kormányzó megnyitotta az országgyűlést. Felszólította a pártokat, hogy a nemzeti egység érdekében háttérbe szorítva minden melléktekintetet, össze kell fognia a haza minden polgárának és minden politikai pártjának, mert csak a nemzet egyetemes összefogására a nemzeti egység fogja sikerre vinni nemzeti ideáljaink megvalósulását.

1934. ■ Mussolini az előtte Rómatisztelő magyar egyetemi ifjuság előtt többek között a következő kijelentést tette: »Az én magyar barátságom átgondolt és megfontolt barátság... Igazságot akarok Magyarországnak; ez az én elszánt akaratom.

— A Budapesten megjelenő »Reggel» című napilapot egy Hitler-ellenes cikke miatt egy hónapra betiltották.

— A magyar-jugoszláv határegyezményt Belgrádban aláírták.

1937. ■ Meghalt Marconi Guglielmo, olasz mérnök, szenátor és a királyi akadémia elnöke. Már 1896-ban szikroszeállattal és antennával az első nagyobb távolságra is használható szikratávirót szerkesztett. 1901-ben sikerült neki az Atlanti-óceánra át szikratáviratot leadni. 1910-ben Nobel-díjjal tüntették ki. Az elektromosság terén egész haláláig mindig újabb nagyjelentőségű eredményeket ért el.

1940. ■ A Führer 16 gyorstüzéllágyúvaj felszerelt páncélvonatot ajándékozott az olasz hadseregnek.

— A balti államok nemzetgyűlése (Litvánia, Lettország és Észtország) elhatározta a Szovjethoz való csatlakozást.

— Hubay Kálmán és Vágó Pál nyilas képviselők elvesztették mandátumukat. —O—S

GYURÁTZ FERENC
Ev. Leánynevelőintézet és Leánygimnázium Kőszeg
Az alkop keleti lejtőjén fekvő Kőszeg városának és a hazai ev. társadalomnak egyik legjelentősebb leánynevelőintézete. Szakteremrendszer keretében folyó korszerű tanítás. Családias, öntudatos, nemzeti és bensőséges vallásos nevelés. Az intézet saját gazdasága biztosítja a gondos ellátást. Érdeklődőknek az intézet igazgató-sága ad felvilágosítást.

— Ujverbázi hírek. A községi előljárárság felhívása nyomán tömegesen jelentkeznek az ujverbázi földnélküli és háznélküli magyarok. A földigénylők összeírása még több napig tart.

Szent Domonkos Konviktus Sopron
Középkolai tanulmányait végző ifjak internátusa. Nagyon vallásos nevelés. Komoly felügyelet. Kitiűő ellátás. Mérsékelt árak. — Prospektus

„NOTRE DAME”
Leánynevelő Intézet Zalaegerszeg
Elemi, polgári, tanítóképző intézet és gyakorlati irányú leányliceum. Nyelvek. Zene. Sport. Individualitás. Előkelő internátus. Minden korszerűséggel berendezve.
Prospektus!

Irgalmas nővérek Ranolder Intézete, Veszprém
Van kisdudóvodája, 6 osztályú elemi leányiskolája, polgári leány és női par-iskolája.
Internátussal kapcsolatos! Bővebb értesítést szívesen ad az Intézet Igazgató-sága.

— A Református Olvasókör ifjusági kulturszakosztálya minden csütörtökön összejövetelt tart. Az ujvidéki Református Olvasókör ifjusági kulturszakosztálya ismét megkezdte működését és csütörtökön rendezte meg első ifjusági összejövetelét a felszabadulás óta. Bevezető beszédet Bódi Bálint mondott és lelkes beszédében hitet tett a szebb és boldogabb jövő mellett. Kincses Zoltán »Az igazi magyarság» címen tartott tartalmas előadást. Szavai nagy hatást gyakoroltak a hallgatóságra és értékes tanulságot szolgáltak. Fülöp Zoltán és Bódi Bálint hatásos szavatai után az összejövetel résztvevői Kincses Zoltán vezetésével dabra zendítettek, hogy ezzel is népszerűsítsék és terjesszék a magyar dalt. A Református Olvasókör ifjusági kulturszakosztálya rendszeresíti működését és ezentul minden csütörtökön megrendezi ifjusági összejövetelét.

Amig 'On alszik
a Darmor dolgozik. Nyugodt alvását nem zavarja, mégis meghozza reggelre az enyhé és fájdalomtalan kiürülést. Kellemes hashajtó: **DARMOL**

— Napközi gyermekotthonok megnyitása. A munkásnép gyermekei részére a munkaidő alatt e hó 22-én gyermekotthon nyílik a Darányi-telepi és az erdei iskolában. A fenti otthonokban a gyermekek egész nap el lesznek látva, úgy gondozással, valamint étellel. A szülők a gyermekeket reggel a munka megkezdése előtt beviszik és este, amikor a munkából hazatérnek, magukkal viszik. A telepi iskola a Szent Erzsébet-utcában van, az erdei iskola a fűdőpark sarkán felé eső végén.

BENCE BUTORT
vegyen! Külföldi kiállítás aranyérmekkel kitüntetve. Művészeti izlésben, szolid létdoigazban vezet. **Ujvidék, Jókai Mór uca 20.**

— Dr. Basch Ferenc a stuttgarti német intézet aranyplakettjét kapta. Mint a budapesti »Deutsche Zeitung» közli, a stuttgarti német külföldi intézet (Deutsche Ausland-Institut) aranyplakettel tüntette ki dr. Basch Ferencet, a magyarországi német népcsoport vezérét abból az alkalmából, hogy betöltötte negyvenedik életévét. Az intézet szerencsekívánatait dr. Strölin elnök fejezte ki.

A ROYAL SZALLÓ
Szegeđen
tisztia ésołcsó

— Honvéd légierőnk üldözi az el-lenséget — írja a Magyar Szárnyak repülésügyi folyóirat legújabb száma — és rendkívül érdekes cikkekben és képekben ismerteti repülőink harcát a vörösök ellen. A magyar repülés nagy erőpróbájáról Ember Sándor képviselő irt vezércikket, míg a légikronikáról Bisits Tibor őrnagy, a világ repülőhíreiről Udvary Jenő százados értekezik. A magyar bombázók, távolfelderítők és vadászok munkájáról a honvéd légierők haditudósítói írnak. Az ellenség földjén készült páratlan légi-felvételek érdemelnek még említést. A lap ezenkívül repülőregényt és a szokásos rovatokat is közli, Jánosy István szerkesztésében megjelent Magyar Szárnyak mindenütt kapható. Ára 50 fillér. Mutatványszámot a kiadóhivatal (Budapest, Üllői-ut 12) kívánatra ingyen küld.

Elsőrendű magyar **kárpótlószalaggyár**
keres ügyes, a textiliparban jól bevezetett
KÉPVISELŐT
 Ajánlatokat életleirással és referenciákkal „Megbízható képviselő” jellegre
Haasenstejn és Vogler r. t.
 hirdetőirodába, Budapest V., Dorottya u. 8 kérünk

Ma nyílik meg Ujvidéken Beslin Dejan és Mihajlovics Nikola kiállítása

Amint már jeleztük, a két kiváló szerb ujvidéki képzőművész kiállítása ma délben 12 órakor nyílik meg Pósa Lajos-utca 19. szám alatti kereskedői iskolában.

Az ünnepi megnyitón Novakovits Béla altábornagy és az ujvidéki társadalom előkelőségei jelennek meg nemzetiségre való tekintet nélkül és a legnagyobb szívéllyel látják Ujvidék város közönségét is.

A Dunán

(A szerző most megjelent Vád helyet című verseskötetéből)

A szerb hegyek könnyű és vidor vonalával messze fut a szem. A vizen sok vizipók, csibor,

Az ég fémből hevített lemez, feszül fönn és tükröz a vizen; a sziklák lába hűvöset keres.

Fények nyája fut a köveken, mintha titkát párolná a mély, úgy nemeg föl sóvár sebesen.

A nyár forró függönye körül fogja a partot, vizet és hegyet, de fodrában már az est röpül.

Száll a nap; hangtalan és tömör színek töltik a tájat, és egy hang száll a naphoz: nagy aranyvödör!

Csönd. Csak a meleg víz mély szaga terjeng köröttünk, meg a buja füledt balkáni éjszaka.

Mint órjás hűltő, sebes puha sikkalással a vak partok között zuhog lenn a sötétmély Duna.

Ülünk a partján, sok hangtalan testvér: ki a Moravától, ki meg a Tisza partjáról, mint magam.

Lágy szláv dalt zümmögnek azok, bennünk a sóhaj, remény és a könny, mint mélyben a csillagfény ragyog.

Lent dalol a Duna, összeköt sok közös fájdalmat és panaszt, — de eskü ez a csillagok előtt:

mi tudjuk csak, hogy mi a titok és titok közt a zúgó meredély: más a Tiszánk és más a Timok!

Eskü ez, néma, forró, névtelen: a Duna köt, de válasszon is! Mi a Tiszát siratjuk: mienk a Tisza.

te tudhatnád, anyánk, Történelem!

DUDÁS KÁLMÁN

„REX” bélyegkereskedés
 átköltözött: Ujvidék,
 II. Rákóczi Ferenc út 4 sz. alá

Nagy választék régi és modern bélyegekben. Turul és Góbat kiadású albumok és perakó könyvek valamint más filatéliai cikkek és keltekek állandóan kaphatók

NIVEA
 szebben és gyorsabban barnít!

M. SZINHAZ
MŰVELŐDÉS
MŰVESZET IRODALOM

KÖNYV

Némedy Gyula: Zengő lángok

Némedy Gyula a Rögeli Ujság hasábjairól is ismert költő »Zengő lángok« című kötetben jelentette meg költeményeit. A terjedelmes verseskötet címe teljes hűséggel fejezi ki tartalmát: minden vers egy-egy láng, amelyből az izzó haza és fajszeretet forrósága csapja meg az olvasót. A kötetben nincs egy szakasz, nincs egy sor, amelyből nem éreznék ki a költő szeretetét minden iránt ami magyar. A költő lelke csak arra rezonál ami magyar, bármi külső hatás is érje, abból csak magyar érzés fakad. Magyar tavaszról ír a Garda tavon, a Doberdón és San Michele halálgödreiben a magyar sors egy-egy állomását látja.

Némedy Gyula a mai idők krónikása. A magyar sors alakulása napjainkban új fordulatot vett és ebben a sorsfordulatban nincs egyetlen mozzanat, ami ne keltett volna visszhangot benne. Krónikás, de nem az eseményeket írja le, hanem azokat az érzéseket fejezi ki, amiket ezek az események keltenek nem csak benne, hanem az egész nemzetben. A felvidék, Kárpátalja, Székelyföld és Bácska felszabadulása olyan események, amelyek nyomán vulkanikus erővel törnek ki belőle a forró érzések, hogy versekben — zengő lángokban — nyerjenek kifejezést.

Némedy Gyula a szegedi gondolat költője és a szebb magyar jövő prófétaja.

... Amíg a szegedi tűz lángol és szívetek a bajokkal nem számol Amíg terem jó Horthy-katona ne féljetek... ne féljetek soha!

írja egyik versében. Bizik fajtája törhetetlen életerejében éppen ezért — mint ugyanabban a versében írja:

... fajomért nem aggódom soha...!

A költő lelkét azonban nem csak a magyar sorsfordulat eseményei fogják meg, hanem költeményei reagál a magyar élet mindennapi megnyilvánulására is. Egy magyar cserép, magyar himzés, magyar ruha és magyar dallam, a vetés vagy aratás újabb és újabb »zengő láng«-ot váltanak ki belőle.

Nyelvezete tiszta, zengzetes magyar nyelv, mondanivalóját nem

Az erdélyi havasokon...

Hallgató. (Karucosan) papai MOLNÁR KÁLMÁN, Op. 100. verse és zenéje

Az er-délyi ha-va-so-kon Sir az 6-szi szél.
 Nagy in-ségben, ár-vaság-ban Nyögünk szemvedünk.

Kö-ze-leg a tél. Szegény székely lá-ba-nyo-mát,
 Pusztu-lunk, veszünk. Min-den fe-lől o-láh rab-lók

Be-le-pi a dér. Mikor ut-ra kél. Könyve fo-lyik.
 Törnek el-le-ünk... Jaj, mi lesz ve-tünk?! Ha-vas er-dő

Sir a lel-ke, Kis haj-lé-ka, ó-si tel-ke,
 sü-rü-jé-ben, Mesz-sze száll a so-tét éj-ben

El-len-ség ke-zén. A-zért o-lyan föl-dön-fu-tó,
 Si-ro só-ha-junk... Fül-ragyog-e meg va-la-ha

Köl-dus és sze-gény, Köl-dus és sze-gény.
 Fé-nyus esél-lá-gunk. Tun-dök-lő ná-punk?!

burkolja a sejtelmek fátyolába, értethetően megírja mit akar és egyik főértéke éppen az hogy érzéseit a legegyszerűbb szavakkal is maradéktalanul ki tudja fejezni. Verselése könnyed, rímeli tökéletesek, néhány rímtelen versének ritmusa utolérhetően.

A verseskötet mint a Magyar Irodalmi Társaságok Országos Szövetségének második kiadványa jelent meg művészi kivitelben. A könyvet Fery Antal, dr. Bordás Ferenc, Almási Gyula, Buday György és Drachos István nagyon szép eredeti falmetszetei díszítik. K. J.

Erdély a miénk

Az erdélyi emlékkönyv szerkesztőbizottsága kiadta az Észak-erdély felszabadulása alkalmából Horthy Miklós kormányzó és a Honvédség előtt elhangzott üdvözlő beszédek emlékkönyvét. Az izléses kiállítású munka időrendben tartalmazza az erdélyi bevonulás során elhangzott összes üdvözlő beszédeket, felköszöntőket. A felsorolásban valamennyi erdélyi város és jelentősebb község szerepel. Ezek a beszédek alkalmi költemények, mindenfajta felszólalások Erdély magyarságának izzó hazaszeretetről tesznek tanúságot és a legszebb emlékei annak a gyönyörű nagy magyar ünnepnek, amelyet Erdély visszatérése jelentett. 1940 szeptember hó 15-én, — írja a könyv — két történelmi beszéd hangzott el Erdély fővárosának főterén. Gróf Teleki Pál akkori miniszterelnök mondotta el az egyik beszédet. Erdély nevében szólott az ország első emberéhez és Erdély nevében átadta a visszacsatolt területet annak fővárosával, Kolozsvárral. A másik, páratlan hatású beszédet Kormányzó Urunk mondotta el.

»Huszonkét évi keserves megpróbáltatás után valóra vált, amiben bizni nem szüntem meg soha egy percre sem. Erdély szabad földjén állok, Erdély visszatért.« Így kezdődik a Kormányzó történelmi jelentőségű beszéde. Ez a két beszéd, írja a könyv, vezessen bennünket az új nemzetépítő heteköznapokban.

A szerkesztő bizottság köszönő levelet kapott a Főméltóságú Ur kabinetirodájától, amely így hangzik: »A Kormányzó Ur Ófőméltósága szívesen fogadta az Észak-erdély felszabadulása alkalmával a Kormányzó Ur és a bevonuló honvédsapatok előtt elhangzott üdvözlő beszédek »Erdély a miénk« című könyv gyűjteményes, díszes kiállítású példányát és a felajánlásért, valamint az azzal kapcsolatban kifejezésre juttatott jókívánságért szívélyes köszönetét nyilvánítja.«

A könyv terjesztését a Bocskay és egyéb délvidéki kulturegyesületek vállalták és már eddig is igen nagy sikert értek el. Megkönyvitette munkájukat — a hazafias mű terjesztését — minden katonai hatóság és szerv, abban a meggyőződésben, hogy ez az izléses mű minden magyar család könyvtára gazdagítani fogja.

Tűzharcosok, leventék és cserkészek figyelmébe!
 Összes érmek legolcsóbban beszerezhetők
Irsay Józsefnél UJVIDÉK
 II. Rákóczi Ferenc út 32. Telefon 28-14
 Öngyűjtők és tűzkövek állandó nagy raklára

KÖZGAZDASÁG

Szántjuk fel a tarlót!

A földmunkák közül legfontosabb a tarló felszántása. Ennek eredményétől függ a többi szántás sikere is. Még ma is sajnálatos tapasztaljuk, hogy a földművelők nagyjából kevéssé gondoltak a legkönnyebb és legsekélyebb szántásra. Aratás után hagyja, hogy a nagy forróság földjét teljesen felperzsölje, ezenfelül még a jószággal letapostatja, mert a tarló egyben a legelője is.

A tarlólegeltetés káros hatása a jövőévi kevés termésben nyilvánul meg.

A jószágetetés problémáját ez időtájtban okosabban megoldhatnánk, ha egy takarmánynövényt vetnénk és ezzel etetnénk a jószágot.

Ha aratás után a tarlót nagyítófényrel átvizsgáljuk, különféle kórokozók millióit látjuk rajta. A tarlóveteményekkel egyidőben érnek különféle füvek és kórók, melyekből a magvak elszóródnak a tarlón. Ha tarlóvetemények után ismét tarlóveteményeket vetünk, akkor a kórokozók terményeinket megtizedelik. Elfűvesedett vetés gyengén fizet, mert a kóró erősebb, szívósabb és elvonja a vetéstől a táplálékot, a fényt és a levegőt, valamint a nedvességet. A vetemény részére csak annyi marad, hogy éppen megéljen.

Ez ellen a legegyszerűbb védekezés az, ha aratás után

a tarlót minél sekélyebben felszántjuk.

Ezzel a sokmilliónyi magot betakarjuk, elég nedvességet biztosítunk alul, meleget és levegőt felül, mely által előbb kikelnek. A szántó a sok fűtől elzöldül, a földműves azt virágzás előtt felszántja s így

egy csapással megtisztítja szántóföldjét a kórótól.

Ellenben ha a tarlót nem szántja fel, nagymennyiségű mag nem kel ki, mert nem kap elég nedvességet.

Ha tarló télen át is felszántottan marad, a kórószemek nem kelnek ki, mert hiányzik a kellő melegség. A tavaszi szántással a vetőmagvak a kórófűnek magvaival együtt bekerülnek kedvezőbb mélységbe, egyidőben kelnek ki a vetéssel, a földműves pedig csodálkozik, hogy honan a sok fű, gaz?

Pedig ő maga segítette elő a fejlődését munkátlanságával.

A tarlót nem szabad mélyen felszántani, mert ezáltal a kórokozók kerülnek olyan mélységbe, ahova nem jut levegő és így nem is nő ki. Ne gondoljuk, hogy ilyen mélységben tönkremenne, elrothadna. Ismételt szántással a kedvezőbb helyzetbe kerülne, olyanba, hogy azonnal kikelne. A kórófűnek magvai a mélységben évekig megtartják csíráképességüket.

A tarlók szabályos felszántásával legolcsóbban és leghatásosabban irtjuk a kórófűvet.

A sekélyszántással a tarló kerül olyan helyzetbe, hogy rövid időn belül elrothad. Ebben a mélységben van elég melegség, nedvesség, mélység és levegő, három élet-

szükséglete a lényeknek, amelyek elősegítik a rothadást. Ha a tarlót mélyen felszántjuk, olyan helyzetbe jut, ahol kevesebb a levegő és a melegség, miáltal itt nem rothad, hanem okszidálódik.

Ha a tarlót aratás után nem szántjuk fel, a nyári forróságok a szántót legrövidebb idő alatt teljesen kiszáradják.

A felső földréteg, ha csak nem élőhomok, majdnem betonkeménységűvé válik. Ha közben volna is eső, a tulszáraz földbe nem hatolhat be, hanem felületén elpárolog, a föld pedig száraz marad.

Ez időben mindinkább közeledik az őszi vetések (buza, rozs stb.) ideje. A földművest sürgeti a munka. Hozzákezd a tarlók szántásához. A nagy szárazság miatt a föld annyira megkeményedett, hogy az két ugrással nem fogadja, amde a munkát el kell végezni. Mi történik? Az, hogy a jószág munkaközben térdre esik, tönkremegy,

a szántás pedig göröngyös, darabos, alkalmatlan a vetésre.

Több esetben megakad a munka,

a gazda esőre vár, hogy megkönnyítse a munkát. Ezáltal késik a vetés, a veteményeink növekedésével a végül minimális, sovány termést hoz a föld.

Ezzel szemben az a tarló, amelyet idejében felszántottak, a vékony réteg földet mint valami takarót használja fel. Ez a réteg az alsónak árnyékot csinált, megtartotta nedvességét, s így meggátolta a kiszáradást. A szántás alsó része és a vadföld egy része mert van takarója, nedvességhez, levegőhöz és meleghez jut, tehát olyan tényezőkhöz, melyek a földet a szántásra éretté teszik. További haszna e munkának, hogy amikor újabb szántjuk, földje még a legnagyobb szárazságban is szétmállik. A tarlószántás számtalan előnyét csak akkor használhatjuk ki, ha a közvetlenül aratás után végezzük, mert a föld ilyenkor még porhanyó.

Jól cselekszik tehát a földműves, ha mihelyt a kévéket keresztbe rakta, felszántja a tarlót.

A szántást meg kell fogasolni a szárazság van, le is hengerelni. Ezáltal elősegítjük a különböző füvek gyors kikelését. De mihelyt a szántó megzöldül, újból fogasoljuk. Ezáltal meggátoljuk a nedvesség további kipárolgását.

Zsorzs András,
okl. gazdász

Popper és Szántó

VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR RT.

Budapest, XIII. Mohács-u. 8.

Telefon: 29—88—90.

GYÁRTMÁNYOK: Müanyagprések, hidraulikus prések, nyüst-emelőgépek, textilgépkatrészek, közlőművek, béröntvények.

Hirdetmény

Délvidéki kereskedők bekapcsolása a külkereskedelmi forgalomba

A mezőgazdasági cikkeknek az elfoglalt területről vámkülföldre való kivitelét, valamint egyes cikkek belkereskedelmi forgalmát, az alantiek szerint szabályozom:

I.

Az elfoglalt délvidéki területekről vámkülföldre:

1. szarvasmarhát, sertést, juhot és azok termékeit csak a Magyar Állat- és Állati Termékek Kiviteli Szövetkezet (V., Aulich utca 8.);

2. lovat csak a Lóértékesítő Szövetkezet (V., Aulich-utca 3.);

3. libamáj-konzervet csak a Magyar Libamáj-kiviteli Egyesülés (VII., Dob-utca 46)

4. tollat pedig csak a Magyar Tollkiviteli Egyesülés (V., Rudolf-tér 1.) szállíthat.

Délvidéki telephellyel, illetve üzlethelyiséggel bíró szövetkezet és kereskedők fenti cikkek kivitelébe, mint lebonyolítók kapcsolódhatnak be, tehát a fent felsorolt állapotokat és állati termékeket külföldi vevőknek sem fel nem ajánlíthatják, sem pedig el nem adhatják.

5. Sertés-kereskedelemmel bel-

földi viszonylatban csak az erre jogosított kereskedők foglalkozhatnak a Sertésforgalmi Egyesület útján (V., Alkotmány utca 29.).

Azok a szövetkezetek és kereskedők, akik ló, szarvasmarha, sertés, juh és azok termékei, valamint libamáj-konzerv és toll kivitelébe bekapcsolódnak, illetve bel-földi sertés-kereskedelemmel foglalkozni kívánnak, irányu kérelmüket az 1—5. pontban írt szövetkezetekhez, illetve Egyesüléshez címezve a városi kat. parancsnokság mellett működő Közellátási Hivatalnál nyújtják be legkésőbb folyó hó 23-án déli tizenkét óráig.

II.

Az elfoglalt délvidéki területekről vámkülföldre:

1. élő és vágott baromfit csak a Baromfi Kiviteli Egyesülés (V., Vértanúk tere 1.) tagjai.

2. tojást csak a Magyar Tojás-kiviteli Egyesülés (V., Alkotmány utca 18.) tagjai.

3. lótt vadat csak a Magyar Vadkiviteli Egyesülés (V., Alkotmány utca 18.) tagjai.

Zugligeri Angóranyl Mintatenyésztés

Budapest, XII., Budakeszi-ut 71. Tel: 364-190 és 151-878
Angol champion ösöktől származott és 1941-ben importált Burmeister törzsállatok tenyésztete. Rendelések úgy süldökre, mint törzsállatokra a beérkezések sorrendjében vételnek figyelembe. A vevőket okszerű tenyésztési és takarmányozási tanácsokkal látjuk el.

Fonalát és kötött árnyját is

tökéletesen
FESTI SIMON

Budapest, IV., Váci-utca 53. Tel. 384-019

A magyar angóratenyésztő standard könyve: dr. S. Schneider Sándor Budakalász. Az angóratenyésztés kézikönyve P. 3.- kapható a szerzőnél.

ELISMERTEN JÓ

ketreccinkkel az angóratenyésztés kényelmes és gazdaságos
SZANTÓ ISTVÁN faipari vállalat,
Kispest, Teleki-ut 15 sz.

Az „UNIVERSAL” angóranylketrecek többszörösen kinteltes. Készíti: **SINGER MIKLÓS** asztalosmester. Újpest, Nyár utca 73. Telefon 49-42-99

Vérteljesítésre bakokat ajánl: dr. S. Schneider Sándor angóratenyésztete Budakalász.

Aranygyapjú Angóranyl Farm Engel Imre Budapest, III. Zsigmond Király utca 70. Török-angol-német leszármazású nagy gyapjúhozamu fajállatok.

ANGORASZÖRT

mindig a legmagasabb árban
váltjuk be
LÉVAI és BÖHM
Budapest, V., Géza-utca 1 sz.

Fonásra megtanítja

rokkával, gépekkel ellátja, telepét ellenőrzi, állatait ápolja, lyapiut vesz, kártól, fon

EHRLICH MARIANNE

Ep., Rózsa-u. 46. III. 12. Tel. 222-020

TENYÉSZTÉSRE MEGTANITJA eredeti pedigrés import törzsállatokkal ellátja, farmokat be-
rendez a

GELLÉRTHEGYI ANGORAFARM

Vezetője: Ehrlich főintéző, Budapest, I. Rezeda-utca 8—10. Telefon 457-050

4. libamáját, libamellet és libaszirt csak a Magyar Libamáj-kiviteli Egyesülés (VII., Dob utca 46) tagjai.

5. vetőmagot (herfélék, fűmagvak, bükkönyfélék stb.) csak a Magyar Vetőmagkiviteli Rt. (Alkotmány utca 27.) tagjai.

6. hüvelyes olajosmagvak csak a Magyar Hüvelyes és Olajos Magkiviteli Egyesülés (V., Alkotmány utca 27.) tagjai.

7. gyógynövények csak a Magyar Gyógynövénykiviteli Egyesülés ellenőrző irodájának (V. ker. Akadémia utca 11.) tagjai.

8. burgonyát csak a Magyar Burgonyakiviteli Egyesülés (IV., Deák Ferenc-utca 6.) tagjai szállíthatnak.

Belföldi burgonyakereskedéssel a Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülés (V., gr. Vigyázó Ferenc utca 6.) tagjai foglalkozhatnak.

Azok a szövetkezetek, vagy kereskedők, akik a délvidéki területről a II. 1—8. pont alatt tárgyalt cikkek vámkülföldre való szállításában részt kívánnak venni, az illető mezőgazdasági cikk szerint illetékes II. 1—8. pontokban foglalt Egyesületekbe tagként való felvételüket kérelmezhetik.

A kat. közig. területéről vámkülföldre való szállítás céljára a belföldön nélkülözhető (felesleges) készletből burgonyát (újburgonyát) csak a Magyar Burgonyakiviteli Egyesülés, illetve tagjai vásárolhatnak, illetőleg szállíthatnak.

Ujvidék, 1941 VII. 17-én.

Vitéz Bayer Ferenc s. k. tábornok, városi katonai parancsnok.

Közgazdasági hírek

A szerb nemzeti bank elfogad már folyószámla betéteket. Belgrádból jelentik: A szerb nemzeti bank megkezdte a folyószámla betétek elfogadását. A legkisebb betét 20.000 dinár lehet. A betevők minden időben szabadon rendelkeznek betéteikkel. A szerb nemzeti bank az egy millió dinárig terjedő betétek után másfél, az egy millió dináron felüli betéteknél pedig egy százalék kamatot fizet.

Szerbiában tilos a finom szappan gyártása. Belgrádból jelentik: A szerbiai vegyipari termékek központja a nemzetgazdasági minisztériummal egyetértésben rendeletet adott ki, amely a szappangyártást korlátozza. A rendelet szerint finom és toaletti szappan készítése tilos. A háztartási célokra szolgáló egységes szappan nem tartalmazhat 40%-nál több, illetve 37%-nál kevesebb zsíradékot. A homokos szappanban legfeljebb 12%, legkevesebb 10% lehet a zsír, a kenő szappanban legfeljebb 36%, legkevesebb 32% a zsír. A borotvaszappan legmagasabb zsirtartalma 72% lehet, a kevert borotvaszappan zsirtartalma 62—68% lehet. Glicerint legfeljebb 5 százalékot szabad tartalmaznia a borotva szappannak.

Hangszereket

harmonikákat, gramafonokat, lemezeket, kottákat legolcsóbban az **ŐSRÉGI**

Wagner

hangszerkirálytól Budapest, VIII. kerület József körút 15. szám

Árjegyzék ingyen!

»Építőipari Tájékoztató« cím alatt most jelent meg Budapesten létfelvi Györfi István kitűnő kézikönyve, amely 300 oldal terjedelemben az építőipart érintő jogszabályokat foglalja össze. A szerző, aki másfél évtizede főjegyzője a Budapesti Kőművesmesterek és Kőfaragómesterek Ipartestületének és főtákará a Magyar Kőművesmesterek Országos Szövetségének, folyó évi február végén lezárt könyvében összegyűjtötte a 11 építőipari kategória munkakörét, képezését szabályozó rendeleteket, számos miniszteri és kihágási felsőbbirásági döntvényt. Külön terjedelmes fejezetekben közli a rendkívüli házadómentesség, tatarozási adókedvezmény rendeleteit, a házadó és pótlékairól szóló tudnivalókat, légtelmi rendeleteket, a kötelező legkisebb munkabérekéről szóló érvényes rendeleteket, az anyagár- és munkabéremelés költségtöbbletnek áthárítását, OTT tudnivalókat, az építőipar hitelforrásait, építési önállósítási, fedezetlen kisipari, középlejártu termelési kölcsönöket, regie-munkák elszámolását, kötelező legkisebb munkateljesítményt az építőiparban, a tervezés jogát, díjazását, alkalmazottak, munkások felmondási jogát, iparos követelések biztosítását, építési anyagellátás rendeleteit, építési perekből származó felsőbbirásági döntvényeket, stb. Nincs tervező építész, építő-, kőműves-, kőfaragó-, ácsmester, építési vállalkozó, az ipari közigazgatással foglalkozó közigazgatási és ipartestületi tisztviselő, aki e könyvet nélkülözhetné. A könyv ára 12 pengő és lapunk kiadóhivatalában is megrendelhető.

CUKOR és ZSIR

MEGTAKARITÁST jelent a 100 képes VÁNCZA kincses receptkönyv. Ingyen küldi a VÁNCZA-GYÁR Budapest, 10-es posta.

VÁNCZA
sütőpor

Utvrđjena je cena vinu

Naredba

o utvrđenu maksimalne cene vinu u trgovinskom prometu, o zaračunavanju maksimalnih troškova i o visini čiste zarade trgovaca Maksimalne cene u trgovinskom prometu

Cl. 1. Cena utvrđena u smislu ove naredbe važi samo za novo a ne pre 13 aprila 1941 (pre zauzimanje Južnih krajeva) nabavljeno vino, dok cena ranije nabavljenog vina, koja je 25 marta 1941 stabilizovana ostaje i dalje na snazi.

Cl. 2. Maksimalna prodajna cena vinu, podesnog za masovnu potrošnju, zvanog komersvina u buradima kod trgovaca vina (preprodavaca) jeste:

Kod vina ispod 9 maliganstepeni za novo vino 9 filira, za staro vino 10 filira po maliganstepenu.

Kod vina iznad 9.1 maliganstepeni za mlado vino 10 filira, za staro vino 11 filira po maliganstepenu.

Trgovci vinom mogu gornjim osnovnim cenama na ime troškova za preuzimanje vina od proizvođača, podvoza, smeštanja u podrum, manipulacije itd. najviše 16 pengő po hektoliteru naplatiti.

Na ime čiste zarade može se najviše 6 od sto cene koštanja zaračunati. Cenom koštanja smatraju se: osnovna cena prema čl. 2 kao i ukupna suma troška prema prednjoj tačci.

Ako se trgovac i kupac sporazumeju da se vino prodaje odnosno kupi uračunanjem trošarine i poreza na poslovni promet, ove dažbine mogu se dodati goreutvrđenim cenama. U takvim slučajevima a ukoliko se posao obavi sa kreditiranjem, gornjem propisana čista zarada može se najviše sa 0.5 od sto povisiti.

Osnovna cena vinu poreklom iz istorijskih vinogradarskih, kao i kvalitativnom vinu iz planinskih krajeva u buradima jeste za trgovce preprodavce sledeća:

Vino iz morskih krajeva (Mori borok) ispod 10 maligana za mlado vino 10 filira, za staro vino 11 filira, 10.1—12 maligana za mlado vino 10.5 filira, za staro 11.5 filira; iznad 12.1 maligana za mlado vino 11 filira, za staro 12 filira.

Egerska vina: ispod 9 maligana za mlado vino 9 filira, za staro 10 filira; 9.1—10 maligana za mlado vino 10 filira, za staro 11 filira; 10.1—12 maligana za mlado vino 10.5 fil., za staro 11.5 fil.; 12—13 maligana za mlado vino 11.5 fil., za staro vino 12.5 filira.

Soponska vina: ispod 9 maligana za mlado vino 9 fil., za staro 10 fil.; 9.1—10 maligana za mlado vino 10 filira, za staro 11 fil.; 10.1—12 ma-

ligana za mlado vino 10.5 fil., za staro 11.5 fil.; iznad 12.1 maligana za mlado vino 11.5 fil., za staro 12 fil po maliganu.

Egerskim cenama odgovaraju vina iz Badacsonya, Somló, Balatonfü-röda.

U sortu šopronskih spadaju sorte vina iz okoline Balatona, Szerednya, Nagyszöllős, Nagymuzsaly, Szekszárd, Abasar, Domoszló, Visonta, Verpelet, Markaz, Debrecen, Villany i pčujaska vina.

Gornjim osnovnim cenama može trgovac najviše 18 pengő po hektoliteru dodati na ime naknadu troškova oko preuzimanja vina od proizvođača, podvoza, uskladištenja u podrum i manipulacije, kao i ostalih troškova u vezi sa poslovanjem.

Sem toga može se zaračunati u vezi sa poslom i efektivna trgovačka provizija.

3. Na ime čiste zarade može se najviše 12 od sto cene koštanja zaračunati. Cenom koštanja smatra se zbirna suma osnovne cene prema tač. (1) i troškova prema tač. (2).

4. Način zaračunavanja troškova iz čl. 1 tač. (4) može se i kod ovih vina primenjivati.

Cl. 4. Trgovac vina, koji u bocama za razmenu od jednog litra prodaje vino preprodavcima, može po boci 32 filira zaračunati na ime ukupnih troškova prema čl. 2, odnosno 3 (2) i troškova pretakanja u boce, dodavši ovaj višak osnovnoj ceni vina prema gornjim odredbama i to kod prodaje običnog (komers) vina osnovnoj ceni prema čl. 2 (1), a kod kvalitativnih vina prema čl. 3 (1). Na ime čiste zarade može se najviše 10 od sto zajedničke sume osnovne cene i troškova zaračunati.

2. Trgovac vina, koji vino pretaka u boce, a isto prodaje preprodavcima ne u bocama za razmenu od 0.7 decilitara, može po boci 70 filira zaračunati na ime ukupnih troškova prema čl. 2 odnosno čl. 3 (2) i troškova pretakanja u boce, dodavši ovaj višak osnovnoj ceni vina prema gornjim odredbama, i to kod prodaje običnog, zvanog komers vina osnovnoj ceni prema čl. 2 (1) a kod kvalitativnih vina prema čl. 3 (1).

3. Trgovac vina, koji vino pretaka u boce, a isto prodaje preprodavcima ne u bocama za razmenu od 0.35 decilitara, može po boci 54 filira zaračunati na ime ukupnih troškova prema čl. 2, odnosno čl. 3

Kádársegédek

állandó munkára felvesz
HORDÓGYÁR,
BUDAPEST, IX. SOROKSARI UT 116

(2) i troškova za pretakanje u boce, dedavši ovaj višak osnovnoj ceni vina prema gornjim odredbama, i to kod prodaje običnih zvanih komers vina osnovnoj ceni prema čl. 2 (1), a kod kvalitativnih vina prema čl. 3 (1).

Na ime čiste zarade može se najviše 16 od sto zajedničke sume osnovne cene i troškova zaračunati.

Sem toga može se zaračunati u vezi sa poslom i efektivna trgovačka provizija.

Cl. 5. Ako u izuzetnim slučajevima ne bi se našlo pokriće za pravičnu čistu zaradu prema čl. 2, 3 i 4 ustanovljenim troškovima i na to osnovi utvrđenim maksimalnim cenama, trgovci mogu na osnovu verodostojnih podataka poslovnih knjiga tražiti odobrenje veće cene kod referenta za regulisanje cena pri gradskoj vojnoj komandi (docnije kod zemaljskog vladinog komesara za kontrolu cena).

5. Trgovac vina, koji bi želeo u promet staviti bolje komersvino od komersvina za masovnu potrošnju prema čl. 2, ili bolje vino ili razlikujuće kvalitativno vino prema čl. 3 ili tipizirano delikatesno ili lekovito vino, odgovarajuće odredbama čl. 33, 39 i 45 zak. članka V. iz 1936 godine uz veću cenu, no što je to u čl. 2, 3 i 4 ove naredbe utvrđeno, mora na osnovu kalkulacije, potkrepljeno verodostojnim podacima o nabavljačkoj ceni, poreklu o srazmeru mešanja, o zabrani alkohola, o troškovima itd. tražiti za to dozvolu.

Cl. 6. Maksimalne cene izračunate na osnovu temeljnih cena iz čl. 2, 3 i 4 troškova i čiste zarade, odnosno se i na sve one poslove trgovaca vinom, koji svoje vino sopstvene berbe stavljaju u promet bilo u buradima ili bocama.

2. Trgovci špecerajske, delikatesne i mešovite robe mogu pri prodaji vina i nadalje samo onu sumu zarade dodavati, koja je važila na dan 25 marta 1941 godine za istu vrstu vina.

3. Odredbe ove naredbe ne odnose se na one točioce proizvođače i proizvođačke zadruge, koje isključivo svoja vina stavljaju u promet bilo točnjem ili u bocama.

Cl. 7. Ova naredba stupa na snagu danom obnarodovanja.

Ujvidék, 15 jula 1941.

vitéz Bayer Ferenc s. r.
kr. ug. general
vojni komandant grada

Cifka József

pincegazdasági-, sörraktári- és
likörgyári cikkek
Budapest, V. Vilmos császár ut 48
Telefon: 1-228-92.

„HAG”
WIEN

LEÁNY VÁLLALATA,
rövidáru részvénytársaság
Budapest, V. Tisza István u. 18.

Pleszer Oszkár Alapítva 1904

Norinbergi díszmű-, játéka, acél,
jésű, bőr és háztartási cikkek
nagykereskedése. Nagy raktár
bifuterie áruiban

Budapest, VII. Garay-u. 24
Keleti pályaudvartól 1 perc

Kendoff Antal

GÉPÉSZMÉRŐK, MALOMIPARI
SZAKÉRTŐ
BUDAPEST, XIII., LEHEL-U. 64.

TELEFONSZÁM: 298—036, 131—850, 151—333

Malomberendezési vállalata

Elvállal malomberendezéseket és malomátalakításokat. Állandó nagy raktárkészlet. Nagy malomleszerelések folyamatban, úgymint: Concordia Gözmalom, Budapest, Transdanubia Egyesült Gözmalomok, Nagykanizsa stb. 5806

MELEGHY A. PÁL

BUTORGYAR LERAKATA
UJVIDÉK
Dr. Bárdossy László utca 17
(volt Duna utca) Telef. 40-95

Nagy választék egyszerű és különleges konyhák, előszobák, színes kombinált szobákban stb. Kárpitosárúk és hajlított bútorok.
Saját fagőzölde és gőzszárító.

A MAI UJVIDÉKI »VÁROSOK KÖZÖTTI ATLÉTIKAI VIADAL« RÉSZLETES MŰSORA

Ujvidéken, a Levente-stadionban ma délután négy órai kezdettel megrendezik az első ujvidéki városok közötti atlétikai viadalt, amelyen Ujvidék legkitünőbb atlétáin kívül résztvesznek még Szabadka és Zombor legjobb atlétái is. A versenyek iránt nagy az érdeklődés, mert a jelek szerint könnyen állítanak fel új bácskai csúcst az egyes számokban. Az első ujvidéki városok közötti atlétikai viadal belépőjegyeinek árát személyenként 1 pengő, 50 és (katonáknak, leventéknek és diákoknak) 20 fillérben állapították meg. A verseny részletes műsora a következő:

100 m sík, sulydobás, távolugrás, 1500 m sík, rudugrás, 400 m sík, diszkoszvetés, 4x100 m váltó, 3000 m sík, magasugrás, 800 m sík, gerelyvetés, 200 m sík, hármassugrás, 4x400 m váltó.

A versenyek nivóját nagyban emeli az is, hogy az Ujvidéki Vasutas AK legjobb atlétái is benyújtották nevezésüket. Így többek között részt vesz a küzdelmekben dr. Novákovits és Gere is.

Ballon-, eső-, vihar- és lodenkabát
Valenta Győző
Budapest,
V., Nádor-utca 13. Nagyban is

A BÁCSKAI NÉMET FUTBALL-BAJNOKSÁG ÁLLÁSA

A Bácskában, mint ismeretes, az ősz folyamán külön »Bácskai Német Footballszövetséget« alakítottak, amelyben kizáróan német népi csapatok játszanak. A szövetségben most folynak a selejtező mérkőzések az első osztályba jutásért s az egyes körzetekben a következő csapatok vezetnek:

Ujvidéki körzet: Sövéi FC, játszott 4 mérkőzést, mind a négyet megnyerte, gólaránya 37:2. Ebben a körzetben Sövéi csapata biztosan tart a bajnokság felé.

A verbászi körzetben a Verbászi SC vezet, táblázata 3, 3, 0,0, 17:2, 6 pont. A hódásági körzetben a Militics FA halad az élen 3,3, 0,0, 15:1, 6 ponttal. Ebben a körzetben nagy esélye van az őrzállási Adlernek is.

A vasárnapi fordulóban a következő mérkőzéseket bonyolítják le: Schwaben (Bulkesz) — Konkordia (Ökér), Rapid (Ujvidék)—Donau (Pálánka), FA (Regőce)—Adler (Őrszállás), FA (Gádor)—SC (Cservenka), Wessel (B.-Szentiván)—Sturm (Zombor), Olympia (Paripás)—FA (Szépliget), FA (Dunabököny)—FA (Wekerlefalva), FA (Miletics)—Eintracht (Boróc), VSC—Pfalz (Ujverbász), FA (Torzsa)—Sturm (Kula).

Siófok Imperial Palace
ANDRÁSSY UT 4.

Igazgató: **NEIGER JENŐ**. Kitűnő konyha. Aranyas park. Szép szobák.

Az MLSz XIII. sz. körlevele az összes délvidéki egyesületeknek

Tudomásomra jutott, hogy a »Hazatérés Bajnokság«-ban résztvevő egyesületek játékosai közül néhányan szövetségen kívül álló egyéb csapatokban és bajnokságokban is játszanak.

Határozottan figyelmeztetem az összes hazatért délvidéki egyesületeket, hogy játékosaik kizárólag csak abban a csapatban játszhatnak, ahová a MLSz részükre játékkengedélyt adott. Azt a játékost,

aki MLS-en kívüli idegen csapatban szerepel, annak a játékjogát haladéktalanul fel kell függeszteni. Tehát kétféle sportmunkát egyetlen játékos sem folytathat.

Ismételnem kérem a délvidéki klubokat, hogy fentiekhez a legszigorúbban ragaszkodjanak.

Szebb jövőt!...

Gidófalvy
orsz. elnök.

STUDIO festőiskola vezető tanár: Kohári-Rucharik Jenő festőművész
Budapest, V. Zoltán u. 12 sz. Telefon 111-460

Főiskolai előkészítés, reklám és művészeti grafika, esti akti, mérsékelt árak

Mi a magyar cserkészet?

Egyre szélesebb tért hódít Ujvidéken a cserkész élet

Ujvidék a felszabadulás után a sporttal együtt nagy lendületet nyert a cserkészlet is. Vasárnap a cserkészeknek mintegy 100 tagu csoportja kirándulást tett a kamenicai szigetre s egész napon át ott táborozott. A táborverésnek nagyszámu nézője akadt, mindenki megcsodálta a nagy hozzáértéssel, percek alatt felépített sátorvárost, majd az azt követő szép gyakorlatokat, cserkész-játékokat és élvezettel hallgatta a pihenők alkalmával előadott szébbnél-szebb dalokat. A diákokból, tisztviselőkből, kereskedő és iparosifjakból, tanoncokból álló cserkészcsapatból külön figyelemmel kísérték a kis farkaskölykök tevékenységét, akik a legjobb uton haladnak, hogy komoly, »nagy« cserkészek váljanak belőlük.

Felvetődik sok ember előtt a kérdés: mi is az a cserkészet?

A magyar cserkészlet a következő s az alábbi 12 jó ok szolgál emellett, hogy cserkésszé legyen a magyar ifjuság:

A cserkészlet az önként jelentkező fiu jellemének, testének és lelkének krisztusi szellemében, eleven munkaközösség keretében való nevelése az emberibb ember és a magyarabb magyar kialakítására. A magyar cserkészlet emellett még a minden 12. életévét betöltött magyar ifjura kötelező honvédelmi munka szervezését is jelenti. A magyar cserkészlet a »Bi Pi« által alapított cserkésznevelési rendszer alapján áll, de az elmúlt évtizedek alatt annyi magyar nemzeti tartalommal itatódott át, hogy a mozgalom szellemében és munkájában sajátosan magyarrá vált.

A 12 jó ok, hogy cserkésszé legyünk:

1. — A cserkészlet egészséges, társaságban hasznos elfoglaltsággal tölt

jük el szabad időnk. 2. — A cserkészlet jellemet ad, amely nélkül semmiféle pályán sem lehet sikert elérni. 3. — A cserkészlet arra törekszik, hogy egyénileg neveljen jó honpolgárokat belőlünk. 4. — A cserkészlet alkalmat ad a szolgálatra, Isten dicsőségére és embertársaink javára s ez az igazi vallásosság alapja. 5. — A cserkészlet ügyesség tesz. Furás-faragás éppoly hasznos az ott-honnak, mint amennyire érdekel saját magunkat. 6. — A cserkészlet belénk oltja a becsületességet és tisztelétérzést. A cserkész nem tiszteletlen és nem hazudik. 7. — A cserkészlet önbizalomra tanít, mert megismerteti, hogy miképp segíthetünk magunkon és másokon. 8. — A cserkészlet egészséget ad, mert szabad levegőre visz és magavizsgálatra szoktat. 9. — A cserkészlet kikutatja egyéni hajlamainkat s így segítségünkre van a pályaválasztásnál. 10. — A cserkészlet boldoggá tesz, mert kedves barátokkal és a természet szépségeivel vesz körül. 11. — A cserkészlet kiszélesíti világlátásunkat. Mióta a cserkészlet szétterjedt minden művelt országra, a cserkészlet állandó érintkezésben vannak egymással. 12. — A cserkészlet a legjobb alkalom honvédelmi munka végzésére.

★
FELHÍVÁS

UJVIDÉK CSERKÉSEIHEZ!

Felhívom az ujvidéki magyar cserkészeket, hogy vasárnap, július 20-án reggel 6 órakor jelenjenek meg otthonunkban (Epress-utca 18), mert az istentisztelet után táborozni megyünk. Mindenki egyenruhában, táborig felszereléssel jelentkezzen.

Jó munkát!

Nagy-Magyarorszáért!

Parancsnok helyettes.

Hordós és palackos

uradalmi borok

előnyös árban
kiváló minőségben

Szilágyi borpincészet

Budapest V., Zsitvai Leó-utca 24 szám

Kérjen mielőbb ajánlatot!

Rövid sport hírek

Néger ökölvívóbajnok Ujvidéken. Augusztus 3-án nagyszabású sportesemény színhelye lesz Ujvidék. A Bácskai Ökölvívó Egylet ökölvívó mérkőzést rendez, amelyen részt vesz Csiszár Ferenc magyar profibajnok és Cheo Moreyon kubai néger bajnok. A műsort hat kitűnő amatőr ökölvívópár mérkőzése egészíti ki.

Az Ujvidéki Törekvés SC hírei. Ma az ifi csapatunk az UAC ifi ellen játszik az UAC-pályán nyolc órai kezdettel, az összes ifijátékosok megjelenését kérem. Az első csapatunk az UAC I. ellen játszik edzőmérkőzést, kérem a következő játékosokat 9 órai megjelenésre: Mindszent, Detelin, Fodor, Valkó, Greifenstein, Laszák, Mókus, Herdi, Mellert, Sánta, Erdős, Bódi, Hamburger. Felszerelések mindkét csapat részére 7—8 óra között a mi pályánkon. Intéző.

Az ujvidéki »Vénac K. K.« összes játékosait kérem, hogy holnap, hétfőn este 8 órára a Győri-féle vendéglőben fontos megbeszélésre okvetlen jelenjenek meg. — Kapitány.

Az UVAK hírei. Felhívom az összes játékosokat, hogy vasárnap délután egy órakor jelentkezzenek felszerelésükért az öltözőben. Az egyik csapat Öbecsen játszik a Bocskaival a másik csapat pedig Ósövéra megy. — A vezetőség.

A vasárnap megtartandó atlétikai versenyre az UVAK gerelyvetés, 100 m. síkfutás, távolugrás, sulydobás, diszkoszvetés és 110 m. gátfutásra nevezett be.

HA PESTRE JÖN csak PARLAMENT PENSÍÓBA!

Budapest, V. Zoltán u. 6. Telef.: 115-938
Jó polgári keresztény ház. Minden kenyelem. Elismert konyha Tulaidoros: Szabó Jenőné

KUGLI HIREK

Bódy Mihályt és Horváth Jánost a MÁV Szegedre rendelte be tanfolyamra — Ujvidék futball sportja két igen értékes játékost veszített el.

Kereskedők, gazdaságok, uradalmak,
Zsákokat ajánlok

prima háziszóttos minőségben 10 drb-os minta kötegekben, kender és lenfonálból szöve drb-onként P. 5:27 valamint háziszóttos lepedőket, törül és törölközőket. Textil, köt-szövött, -Wetelin és bé-lésárukat.

Kovácsfy Imre József

textiláru nagykereskedő

Budapest, Andrassy ut 4

A titell járási horvátok hűségnyilatkozata

Az elmúlt vasárnap népes küldöttség kereste fel a titeli járás katonai parancsnokát, Szelinger Jenő gyógyszerész, Veliki István, Vukov Mátyás, Jerkov Iván és Jerkov Ferenc vezetése alatt és a Titelen élő horvátság nevében őszintén lelkes, egyszerű szavakkal juttatták kifejezésre nemcsak hűségüket, de testvéri együttérzésüket is a szentistváni ország iránt.

A járás katonai parancsnoka, vitéz Derzsy Jenő szkv. tüzérőrnagy, ezt a spontán megnyilatkozást hasonló meleg szavakkal nyugtázta, kifejezésre juttatva azt, hogy a megnagyobbodott haza, az ezeréves Magyarország az itt élő állambű horvát népnek ép oly édesanyja lesz, mint akár a magyarságnak. A sok százados együttélés, a közös erkölcsi, kulturális, politikai célok nyilvánvalóan elő is fogják segíteni a főkéletes összhangot népeink között.

ANNA NAPJÁN JÓTÉKONY KERTI MULATSÁG LESZ UJVIDÉKEN

Az újvidéki Ingenykenyer és Gyermekekönthön egyesület július 26-án, szombaton, Anna napján nagyszabású jótékonycélú kerti mulatságot rendez az újvidéki Parkszálló kerthelyiségében. A rendezőség nagyszabású előkészületeket tesz hogy az első újvidéki Anna napi mulatság minél fényesebben sikerüljön. A kerti mulatságra nem lesz beléptidő, csak virágmegváltást kérnek a rendező hölgyek.

VASÁRNAP NAGY CSERKÉSZ- ÜNNEP UJVIDÉKEN

Szombaton délután a budapesti vonattal 350 budapesti cserkész érkezett Ujvidékre. A pályaudvaron ünnepélyesen fogadták a budapesti cserkészeket, akik a diáksportpályára vonultak.

Vasárnap délelőtt 10 órakor tábori mise lesz a sportpályán. Utána a budapesti cserkészek táborozása keretében ünnepséget rendeznek.

UJABB ÉRTEKEZLET A SZABAD- KAI MEZŐGAZDASÁGI FŐISKOLA ÜGYÉBEN

Szabadkáról jelentik: A Mezőgazdasági Főiskola ügyében Szabadkán újabb értekezletet tartottak, amelyen résztvett Szily Kálmán közoktatásügyi államtitkár. A Mezőgazdasági Főiskolát Pálison állítanak fel és az építkezési költségekre a kormány három és fél millió pengő támogatást helyezt kilátásba. A Mezőgazdasági Főiskola mint önálló akadémia működik nem pedig mint a szegedi egyetem fakultása, ahogy eredetileg tervezték. Szily Kálmán államtitkár megígérte, hogy benyomásairól tájékoztatja a kormányt.

A MAGYAR ASSZONYOK NEMZETI SZÖVETSÉGE MEGKEZDTE A SZERVEZKEDEST A DÉLVIDÉKEN

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége megkezdte a szervezkedést a Délvidéken.

Vasárnap Szabadkán értekezletet tartanak a helyi szervezet megalkotása ügyében és Szabadka után sorra megalakítják a helyi szervezetet a többi délvidéki városban is.

Nem gyógyít minden bajt

de megszünteti a fekvés okozta és a betegséget súlyosító emésztési rendellenességet. Jobb közérzetet teremt, ha a beteg reggelenként 2-3 deci Mira keserűvizet fogyaszt. Az ára olcsó, íze nem kellemetlen, hatása biztos, enyhe. Kapható gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszerkereskedésben. Viszonteladói képviselő: Cselikovits Testvérek, Ujvidék.

BRISTOL SZÁLLODA

BUDAPEST,
DUNAPARTON

Előkelő családi szálloda, olcsó árakkal. Egy ágyas szoba 7 P-től, két ágyas szoba már 12 P-től. Előzékeny kiszolgálás.

A Magyar Kenyér Ünnepe

A buzatermés nagyrészt már learatva, keresztbe vagy asztagba rakva várja a bugó cséplőgépeket, hogy ontsa magából a kenyeret adó magot. Kenyér lesz a buzából, az idén magyar kenyér lesz a bácskai buzából is és Bácskában, Szabadkán rendezik meg a Magyar Kenyér idei ünnepét is.

A Magyar Kenyér Ünnepe a Magyar Királyi Miniszterelnökség keretében létesült Nemzetpolitikai Szolgálat rendezti az Országos Magyar Bokréta Szövetség és a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség közreműködésével vasárnap, július 27-én. Az ünnep a magyar földművelő nép hődelata a magyar kenyér előtt. A szabadkai Magyar Erő és Művelődés Háza előtt zajlik le az ün-

nepség július 27-én délelőtt, amikor a földművelésügyi kormányzat képviselője szótartott intéz a magyar földművelő néphez. Délután népművészeti bemutatót rendez az Országos Magyar Bokréta Szövetség a bácskai és az ország egyéb bokrétáinak közreműködésével.

Az ünnepségre az ország minden részéből érkeznek kiküldöttek. A távolabb vidékek egy-egy ünnepi kiküldötttel képviselik magukat Szabadkán, a délvidéki községek külön küldöttséggel vesznek részt a Magyar Kenyér ünnepén. A délvidéki községek részvételét a Délvidéki Közművelődési Szövetség szervezi meg és a résztvenni szándékozókna ott kell jelentkezni.

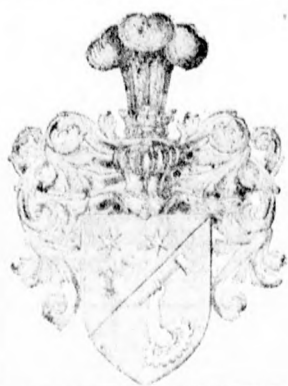
Július 25-30 között tartják a Vasnapot Ujvidéken

A háborús viszonyok következtében fokozódó nyersanyaghiány miatt az egész országban megszervezték a vas- és fémhulladék gyűjtését. Legutóbb az erdélyi városokban rendeztek »vasnapokat« és most a Délvidéken is megszervezik a hulladékgyűjtést, hogy a legutóbb felszabadult területek lakossága ezen a módon is teljesítse kötelességét.

A Vas- és Fémgyűjtő Központi Iroda ezzel kapcsolatban felhívást adott ki, amelyben felkívja a hazafiasan érző magyar társadalom minden tagját, hogy a tulajdonát képező vas- és fémhulladékot a Vasnapon szolgáltatassa be. A ház táján: lakásokban, pincében, padláson, gazdaságokban és üzemekben tartandó nagytakarítás keretében előkerülő és összegyűjtött mindennemű zománcmentes, kiseleztezt, használhatatlan vagy törött vasdarabot, gé-

pet, fémét vagy háztartási edényt a hatóság által kijelölt helyen, az igazolványos megbízottak a kifüggesztett ártáblázatban az erre az alkalomra megszabott beváltási áron veszik át. Magyar testvérek — hangzik tovább a felhívás — teljesítse mindenképpen a gyűjtéssel és beszállítással hazafias kötelességét, mert elsőrendű honvédelmi érdek az ország nyersanyagellátásának biztosítása.

A vasnapot Ujvidéken július 25-30-ig tartják meg. Átvételi helyek: Agrárimport raktár, régi Buzatér 20. róm. kat. iskola, Rákóczi Ferenc-ut. Continental, Alföldi-utca 16 és Faipari rt. Limán-utca. Ezekre a helyeken kell bejelenteni azokat a nagyobb mennyiségeket is, amelyeknek az eladó részéről való beszállítása akadályokba ütközik.

NEMESSÉG KIKUTATÁSA, IGAZOLTATÁSA,
nemesei névváltoztatás
családfák összeállítása,

okmányok beszerzése,
CIMEREK, ősfák megfestése

Doma János

genealogus

Budapest, VIII., Nemes utca 22 szám

Dunántúli bank rt. Pécs

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával.

Házi kezelésben: Pannónia szálloda Pécs

60 vendégszoba. Minden szobában hideg-meleg folyóvíz, központi fűtés. Lift. Hangversenyterem. Mérsékelt árak.

Hullámfürdő Pécs, Ráth u. 10

— Temerini hírek. Vasárnap a TTC mindkét futbalcsapata Bács-topolyán vendégszerépel. — A Jánoshalma község által ajándékozott országzászló avatási ünnepélyt augusztus 15-re halasztották. Ugyanakkor kerül színe a TTC sportpályáján szabadtéri színpadon a János vitéz című daljáték is. — Az Eresi táborozásra a TTC három játékosát küldi ki. Névszerint Sörös Szilvesztert, Kohanecz Imrét és ifj. Schvager Józsefet. — A közellátási hivatal vezetője felhív mindenegyes lakost, akik a vásárlási könyvet igényelték és még eddig nem vették ki, úgy azok 8 napon belül váltsák ki. — A községi vezetőség felhívja a lakosságot, hogy az esedékes háromnegyedévi adóját mindenki fizesse ki. — A kifüggesztett hirdetményeket mindenki olvassa el. Minden háztulajdonos udvarában tartson egy hordó vizet. Megtiltja továbbá a nyitott tüzhelyek használatát, a cséplési idő alatt az udvaron a tüzoltók éjjeli szolgálata megkezdődött.

— Illésnap Temerinben. A Temerini községi Magyar Kath. Polgári Kör július 20-án mint minden évben megünnepli Illésnapját, csak a mai helyzetre való tekintettel a szokástól eltérően a következő másorral: Délelőtt 9-kor a Kálvária melletti kis erdőben tábori mise, amelyen az összes egyesületek résztvesznek. Délután a TTC sportpályán a temerini gyöngyösbokréták bemutatják a legújabb táncszámait.

— Július 27-én Topolyán vasnap lesz. Július 27-én, vasárnap Topolyán vasnapot tartanak. Ennek minél nagyobb sikere érdekében a járási katonai parancsnokság felhívja a község lakosságát, hogy a tulajdonában levő óskavasat, vas és fémhulladékokat árigény megjelölése nélkül önként ajánlja fel, mert ezzel hazafias kötelességet teljesít.

LILLAFÜRED

Vadászkürt panzió étterem

A világhírű Palota szálló függőkereteitől egy lépésnyire. Folyóvizű szobák. Kétféle ellátás. Olcsó árak. Prospektus közvetlenül vagy a kiadóhivatal útján. Telefon: Lillafüred 12 szám

Nagyobb mennyiségű gyárilag készített

uj kender zsák

gabonának eladó

Mayer Pál kenderészőgyárban
PETRÓC, (Bács-m.)

VACUUM

adózott és kedvezményes ásványolajtermékek, auto-, traktor-kenőolajok és kenőzsírok kaphatók

Fellegi József

VACUUM OIL COMPANY R. T.
bizományosnál

Ujvidék, Petőfi u. 12. Tel. 25-20

AMATŐR-KÉPEK szakszerű és gyors kidolgozása. Nagyobb rendelésnél árengedmény. **FOTO ANNY** műterem, Ujvidék, Hitler Adolf-utca 9.

ALLÁST KERES

LEVELEZÉST, gépelést magyar, német nyelven, óradijért is, vállal gyakorlott levelező, saját géppel. Ujvidék, Gróf Csáky István (Dubrovacska) ut 11. 5618

FŐZNI TUDÓ, jó bizonyítvánnyal rendelkező bejárónő állást keres. Cim: Ujvidék, Göring utca 32, a ház mesternél. 5730

FELSŐKERESKEDELMI érettségizett, magyarul, németül, szerbül, gépelni tudó, állást keres. Cim: Apolló udvar, ajtó 7. 5761

MAGYAR, német nyelvoktatást komoly nő vállal, házakhoz is elmenne. Cim a kiadóhivatalban. 5775

KERESKEDELMI végzett nagy irodai gyakorlattal gépirni tudó középkori uriaszony állást keres. Cim: Holzingerne, Debrecen, Hajnalut, bérház A. 1/6. 5787

TAKARITÓNŐ, aki mosást és vasalást is vállal, állást keres. Cim: Kifer Anna, Ujvidék, Kamenicai utca 66. 5791

MÉRLEGKÉPES, magyar, német és szerb nyelvet perfekt bíró könyvelő elsőrangú referenciákkal elhelyezkedne nagyobb iparvállalatnál. Jelenleg felmondatlan állásban van. Jellege: »M megbízható« a kiadóhivatalba. 5801

SÜTŐSEGÉD állást keres. Cim: Ujvidék, Kamenicai utca 16. 5859

ARANYVITÉZSÉGI ÉRMES le szerelt katona géplakatos és autószerelő, elhelyezkedést keres. Cim megtudható a kiadóban. 5845

KIR. KÖZJEGYZŐ URAK FIGYELMEBE! Állást keresek királyi közjegyzői irodában 18 évi közjegyzői irodabeli gyakorlattal, jó bizonyítvánnyal, telekkönyvi ismerettel és teljes képzettséggel. — Minden szakos önálló munkaerő, perfekt magyar gépirő és levelező vagyok. Cimem: Fazekas Sándorné, Kunszentmiklós, Kossuth Lajos u. 10. szám. 5881

FIATAL HÁZASPÁR ház mesternék, szolgának vagy bármely más munkára augusztus 1-re elmenne. Cim a kiadóban. 5890

TISZTESSÉGES fiatal leány, aki a főzéshez és varráshoz ért, háztartásbeli alkalmazást keres augusztus 1-re. Cim: Ujvidék, Szent János utca 5. szám. 5866

VILLAMOS MOTOR tekereselő, önálló munkás, állást keres. Cim: Urbán István, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 79. 5867

VIZSGÁZOTT gépész bármilyen típusú cséplőgéphez ajánlkozik. Szíves megkereséseket »Hadifogoly« jellegre a kiadóhivatal továbbít. 5906

CIPÉSZSEGÉD azonnali belépésre állást keres. Cim: Patócs Kálmán, Csantavér, Árpád utca 77.

MAGANTISZTVISELŐ több évi irodai gyakorlattal, levelező és könyvelő állást keres. Szíves megkereséseket »Ösmagyar« jellegre a kiadóhivatal továbbít. 5906

JÓL FŐZŐ MINDENES szakácsnő állást keres, esetleg bejárónőnek is elmenne. Cim: Mészáros Katalin, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 86.

ÁLLÁSBAN levő fiatal textiltechnikus, selyemszövődei gyakorlattal, üzemvezetőként elhelyezkedne. A gépjavitástól — mintatervezésig, minden szakmunkát kitűnően elvégez. Ajánlatokat »Preciz« jellegre a kiadóhivatal továbbít. 5918

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 15 fillér, vastagbetűs 25 fill. A legkisebb apróhirdetés ára 1 pengő 50 fillér. Hirdetéseket a másnapi lapra déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

KERESLET

MAGÁNOS HÁZAT két vagy három egyszoba-konyhás lakással és mellékhelyiségekkel keresek bérbe. Ökrész Sándor cserépkályhás, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-ut 38. 5783

IPARENGEDÉLLEL rendelkező övegy pékmesterné társulna olyan egyénnel, akinek egy péküzem kezdéséhez szükséges pénze van. Cim a kiadóban. 5754

TANONCOT teljes ellátással felveszek. Ökrész Sándor cserépkályhás, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-ut 38 szám. 5782

6000 PENGŐVEL vagy 60.000 dinárral nagyobb vállalat társat keres. Ajánlatokat »Julius 28« a kiadóhivatal továbbít. 5788

KÉT ASZTALOSSEGÉDET (lehetnek fiatal segédek is), akik polituros munkában dolgoztak, azonnali belépésre keres Kiss János asztalos, Óbecse, Kossuth Lajos-utca 68. 5826

ÜZLETVEZETŐ korcsmába, némi ovadékkal, kerestetik. Cim: Ujvidék, Kertész-ut 30 (volt Lepitrova). 5813

HÁLÓSZOBA ÉS DIVÁN, jókarban, esetleg puhafából is megvételre kerestetik. Ajánlatokat »Hálószooba« jellegre kérem a kiadóhivatalba. 5822

KÉT DARAB vas-esztergapadot, használtat, kifogástalan állapotban lévőket veszek. Cim: Fischer Miksa, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-ut 14/II. 5827

MAGÁNOS HÁZAT lehetőleg a város központjában keresek. Cim a kiadóban. 5835

ERŐSEBB FIUT pékinasnak felveszek. Pálity pék, Ujvidék, Dugonics András-utca 27/a. 5836

ÉRETTSÉGIZETT fiatal emberek, jó futballisták, állást kaphatnak. Jelentkezni Szuszedzky Jánosnál, Ujvidék, Thököly Imre ut 9. 5855

KOMENCIÓS BÉRES felvétetik tanyára. Cim: Ujvidék, Damjanich utca 12 (volt Turgenyeva). 5856

ÖNÁLLÓAN főzni tudó minden jó bizonyítvánnyal 1-re felvétetik. Cim: Ujvidék, Orgona utca 9. 5866

FŐZNI TUDÓ mindenek azonnallalra kerestetik. Cim a kiadóban. 5858

BEJÁRÓNŐ azonnallalra felvétetik. Cim: Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 162 mögötti új utcában, Magdolna utca 14. sz. 5843

KIFUTÓFIU, biciklivel rendelkező, fél napi munkára, fűszerüzletbe felvétetik. Ujvidék, Széchenyi 4. alatt. 5848

JÓ MODORU, a magyar nyelvet tökéletesen bíró, fogalmazni, gépirni tudó intelligens magyar urileány jelentkezzen alkalmaztatás céljából a város katonai parancsnokánál.

KOMPLETT HÁLÓSZOBA jó állapotban, megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 5891

ESZTER CIMEFESTŐ felvesz tanulófíut. Cim: Ujvidék, Mussolini ut 27 szám. 5892

HASZNÁLT garderozszelekre megvételre kerestetik. Cim: Radó, Ujvidék, Templom utca 4/I. 5885

FODRÁSZNŐ azonnallalra felvétetik. Cim: Bubori L. Ujvidék, Széchenyi ut 22. 5872

JÓ GÉPELNI tudó szabósegédet felveszek. — Egyenruhához érték előnyben. Cim: Horváth Ferenc, Ujvidék, Széchenyi utca 8. 5870

KIFOGÁSTALAN jókarban levő kerékpárt megvételre keresek. Ajánlatokat: »Kerékpár« jellegre a kiadóba. 5887

JÓKARBAN levő női bicikli lehetőleg kromozott, megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 5873

ASZTALOSTANONCOT fizetéssel azonnallalra keresek. Cim: Mayer István, Ujvidék, Bécsi ut 15. Vállalok javításokat és átalakításokat. 5874

BUDAPESTI nagy cég három öskeresztény gyors és gépirő kisasszonyt felvesz. Feltétel: perfekt magyar, német nyelvtudás. Ajánlatokat »Öskeresztény« jelleggel a kiadóhivatal továbbít. 5876

BUDAPESTI borpincészet megbízható képviselőt keres Ujvidéken. Ajánlatokat »Kadarka« jellegre a kiadóba küldjék. 5896

KÖTELES SEGÉDET azonnali belépésre, állandó munkára keresek. Cim: Bencsik József, köteles mester, Csantavér. 5914

FINOM FÜRÉSZPORT vennék vagon tételben is. — Ajánlatok Délvidéki fémárugyár, Kula, címére küldendők. 5915

JÓ HÁZBÓL való fiu, lehetőleg 2 vagy 4 középiskolával tanoncnak felvétetik. Cim: Hacker Rudolf, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 50. 5905

PÉNZTÁRKISASSZONY, önálló munkaerő, könyvelésben jártas, német-magyar nyelvtudással azonnallalra felvétetik. Cim: Müller vaskezeskedés, Zombor. 5919

ÁPOLÓNŐ középkori, szorgalmas, tiszta, gyakorlattal rendelkező augusztus 1-re szanatóriumba kerestetik. Cim a kiadóban. 5917

KIADÓ

NAGYOBB GYÁRI helyiség, kiadó. Cim a kiadóban. 5616

UJVIDÉKEN egy jólismert szálloda teljes berendezéssel azonnallalra bérbeadó. Közelebbit dr. Derner Richárd megbízott kir. közjegyző irodájában, Ujvidék, Mussolini utca 28. 5670

KIADÓ A NADÁLYI határban 30 hold elsőrendű szántóföld egy esetleg több évre is. Cim: Kovács Lajos, Bácsföldvár.

MAGÁNOS HÁZBAN kétszobás lakás, mellékhelyiségekkel, kiadó. Cim: Ujvidék, Orgona-utca 2. 5789

GARZONLAKÁS, augusztus 1-re, kiadó. Cim: Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-ut 121/a. 5819

UJ HÁZBAN két-két szobás, komfortos lakás ivóvízzel, ugyanott egy 3 szobás udvari lakás vízvezetékekkel, terasszal, kiadó. Cim: Ujvidék, Hétvezér-utca 4. (volt Hadgyi Cveticsa). 5816

CSALÁDI HÁZ: 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekkel kiadó. Ujvidék, Tóth Bagi István-utca 58 (Telep). 5823

KISEBB műhelynek vagy irodának, helyiség kiadó. Cim: Ujvidék, Hitler ut 18. sz. 5796

MAGÁNOS UJ HÁZ: 2 szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekkel, valamint kerttel kiadó. Cim: Ujvidék, Rigó-utca 17. Érdeklődni: Rigó-utca 15. 5825

TELJESEN különálló kétszobás udvari lakás vízvezetékekkel és külön bejárattal azonnallal kiadó. Ujvidék, Gömbös Gyula-utca 2 szám. 5837

KÉTSZOBÁS, lakható előszobás összkomfortos lakás azonnallalra kiadó. Ujvidék, Vásár-utca 29. Ugyanott íróasztal, teniszreket eladó. 5838

NEGYSZOBÁS összkomfortos modern lakás erkéllyel és napozó terasszal közel a beltérhez, valamint KÉTSZOBÁS lakás Könyök utcában azonnallal kiadó. Érdeklődni: Ujvidék, Andrassy ut 6 alatt. 5893

3 SZOBÁS lakás Széchenyi utcában, 28. sz. alatt 40 pengőért, 2 szobás lakás fürdőszobával Attila utcában 11. sz. alatt 40 pengőért és egyszobás konyhás lakás Thököly Imre utca 17 alatt, kiadó. 5898

MAGÁNOS HÁZ üzlethelyiséggel, bármire alkalmas, azonnallal kiadó. Érdeklődni Szviderszki Sándor fűszerkereskedőnél, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 121. 5900

SZÉP SZOBA konyhás lakás éléskamrával, kiadó. Cim: Ujvidék, Lovag utca 7 (volt Hilendarszka). 5908

GARZONLAKÁS központi fűtéssel, hideg-meleg vízzel, kiadó. Cim: Ujvidék, Alkotmány utca 18. 5910

ELADÓ

7 HOLD KENDER eladó. Érdeklődni: Ujvidék, Levente-utca 12 délután 2—5-ig. 5745

CSIKÓ ELADÁS. Eladó 6 drb. létszámfeletti 2—3 éves félvér herélt és csödör csikó, elsőrendű pedigrel, tenyésztésre, hátsó mint kocsis-lónak alkalmas. Megtekinthető Bognár József gazdaságában, Temerin. 5751

MAGYARBETŰS »OLIVER« írógép jó állapotban olcsón eladó. Cim: Ujvidék, Sóraktár. Telefon: 23-01. 5800

PULT 2 m. HOSSZU TÖLGYFALAPPAL, kirakat belső része olcsón eladó. Cim: »Rex« bélyegkereskedés, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-ut 4. 5652

FORGALMAS HELYEN jól bevezetett fűszerüzlet, családi okokból sürgősen eladó. Kozarov, Ujvidék, Gömbös Gyula-utca 50. 5834

MOTORKERÉKPÁR vastag nyomásu, használt 98 ccm. 6 motorral és Wanderer vázzal, kifogástalan gumikkal, eladó. Ára 350 pengő. Megtekinthető: Ujvidék, Királyhágó ut 3 alatt (Barth dobozgyárnál). 5860

EGY UJ HÁLÓSZOBA olcsón eladó. Cim: Ujvidék, Székely utca 21/a (volt Radicevicsa) 5839

GYALUGÉP 50 cm. »Kirchner« gyártmányu, egy körfűrész, 12 lóerős villanymotor, 110 volt transzmisszióval, eladó. Fátelapnak rendkívül alkalmas. Cim: Pintér, Ujvidék, Buza-tér 13. 5840

PÉNZSZEKRENY eladó. Cim: Pintér, Ujvidék, Buzatér 13. 5841

JO ÁLLAPOTBAN levő használt kisebb kályha, egy vasúst, valamint egy ágy, eladó. Cim: Ujvidék, Bem utca 9., 1 ajtó jobbra. 5844

EGY CSALÁDI és egy kis bérház, azonkívül egy házhely eladó. Ár meggyezés szerint. A vételár egy része fizethető dinárban. Cim a kiadóban. 5868

FÉSZER 16 x 7.50 méter, palával és cseréppel fedve, jó állapotban, előszoba-állvány tükörrel, szekrények és egyéb butorok olcsón eladó. Cim: Schwarz fatelep, Ujvidék, a vágóhíddal szemben, a kanálisnál. 5853

KOMPLETT ebédlő és hálószoba-berendezés, szőnyegek, kerti garnitúra, jégszekrény eladó. Cim a kiadóban. 5882

NAGY »HORNIPHON« rádió 4+1 dinamikus hangszóróval, kiíróit skálával, eladó. Cim: Ujvidék, Bethoven utca 10, házmesternél. 5833

TISZTAFAJ drótszörű fox 1 1/2 éves nőstény elköltözés miatt olcsón eladó. Cim a kiadóban. 5886

HÁZ a Darányi telepen 6000 pengőért eladó. Cim: Ujvidék, Attilla ut 44. 5860

JÖLMEŇÖ vendéglő családi okok miatt azonnal eladó. Cim: Ujvidék, Petőfi utca 20. 5862

CSALÁDI HÁZ, mely áll 2 szoba, előszoba, konyha, éléskamrából negyed holdas gyümölcsös, eladó. Cim: Ujvidék, Szigligeti Ede utca 24 (volt Rozmaring). 5909

ALIG HASZNÁLT teherkocsi jó állapotban, eladó. Cim: Ujvidék, »Arany koszoru«, Mussolini ut 7. sz. 5864

LLOYD GYÁRTMÁNYU, 3100 voltos 1000 fordulatu 100 KVA váltóáramu generátor, eladó. Ára 3300 pengő. Érdeklődni »Levant« r. t.-nál, Bács. 5916

KIFOGÁSTALANUL működő Philips rádió 4+1 lámpás, 130 pengőért eladó. Cim: Jirka, Ujvidék, Előd utca 13, Hal-tér mögött. 5869

UJ HÁZ elköltözés miatt eladó. Cim: Ujvidék, Erdély utca 32. (volt Sárplaninszka). 5875

SZÉNA, SZALMA és TRÁGYA a repülőtéren, eladó. Érdeklődni lehet a repülőtéren naponta d. e. 7-10-ig és d. u. 2-5-ig. 5877

ELADÓ egy használt, jó állapotban lévő 3 csöves »ZEFIR« KÁLYHA. Érdeklődőknek felvilágosítást a lap kiadójában nyújtanak. 5920

BÉRPALOTA központban 16 lakással, üzletekkel évi 11.220 pengő lakbérrel, eladó. Ára 135.000 pengő. Megbízott: MIRKOV, Ujvidék, Benito Mussolini ut 3. 5897

CIPÉSZEK FIGYELMÉBE! Cipészület berendezéssel, két géppel, kaptafákkal, áruval vagy áru nélkül, eladó. Cim: Szunomár István, Ujvidék, Szent János tér 3. 5899

MODERN RÁDIÓ készülék, olcsón eladó. Cim: Ujvidék, Irinyi János utca 8. 5904

HASZNÁLT, jó állapotban levő rajzasztal szabónak megfelelő, egy előszoba-fal és egy márványlap, eladó. Cim: Ujvidék, MóraFerenc ut 25 (volt Adamovicseva). 5907

NŐI BIKIKLI teljesen új, legfinomabb gyártmányu 140 pengőért eladó. Cim: Ujvidék, dr. Vilt Vilmos utca 31. 5865

ZRINYI ILONA utca 47. számu ház készpénzért eladó. Érdeklődni ugyanott. 5863

KÜLÖNFÉLE

PAPLANT készítenek pehelyből, gyapjuból és vattából. Ugy ujak, mint régiek átdolgozását vállalom. Házakhoz is megyek. Bulyovcsics Béláné, Ujvidék, Magyar utca 53.

BOCSKAI, levante, vasutas, postás stb. sapkák legolcsóbb forrása Volga — Cenciper Borbála, Ujvidék, Alkotmány utca 1. 3590

TÜZHARCOSOK, leventék összes egyenruházati cikkek legolcsóbb beszerzési forrása: Kormos István uri és egyenruhásabó, Ujvidék, Andrássy-utca 4. Óskeresztény cég. 5376

TEJFŐLÖZŐ-GÉPEKET és teljes tejgazdasági berendezéseket ajánl Szeles Sándor, Zombor, Trefort utca 2. 5491

NATASA JULINAC Palánkáról jelentkezék a következő címen: Joca, Belgrád, Kneza Danilova utca 13. 5726

GYERMEKKOCSIK, gyermekágyak, megbízhatók, olcsók. »FENTE«, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 62. 5748

VESZÉK mindenféle gyógynövényt, gyűjtők felvételnek. Schwarz Géza gyógynövénykereskedő, Ujvidék, Vágóhíddal szemben. 5781

OLASZ nyelvoktatást, levelezést, fordítást, olaszról-horvátúra és viszont vállalok. Cim a kiadóban. 5798

TEKINTSE meg dusan felszerelt, legjobb és olcsó bőrönd bórdíszmű árunkat. »Hermes« Ujvidék, Mussolini-ut 3. 5817

PAPRIKÁT, öröket a legkedvezőbbben beszerezhet tetszésszerű csomagolásban. Ügynökök jól kereshetnek. **PÓSA LUKÁCS**, paprikagyógykereskedő, **SZEGED**, Mikszáth Kálmán utca 5 sz., udvari üzem. 5842

HARASZTI JULIA varodája vállal férfi és női fehérnemű varrást olcsón, a legjobb kivitelben. Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-ut 84. 3880

GYÖGYNÖVÉNY gyűjtők jelentkezenek azonnal, napi 4.50 pengő keresetet biztosítunk. Cim: Vegetabilia, Ujvidék, Thököly Imre utca 25. 5884

HASZNÁLT ruhákat, butorokat, legjobb árban fizetem. Laphivásra házhoz megyek. Cim: Nacsá Sándor, ószeres, Ujvidék, Háltér 11. 5871

GYERMEKEINKET készítsük elő az iskolaévre, tanítsuk magyarul vagy németül. Felhívásuk is fontos a helyesírás. Cim: Ujvidék, Magyar utca 8. 5902

Donauzeitung

DIE NEUE GROSSE TAGES- UND WIRTSCHAFTSZEITUNG FÜR SÜDOST-EUROPA

Erscheint ab 15. Juli 1941 in Belgrad

Aktuelle, weltweite Berichterstattung in

- POLITIK
- WIRTSCHAFT
- KULTUR
- SPORT

mit aufklärenden, richtungweisenden Aufsätzen und Beiträgen

Chronik der europäischen Neuordnung
Mitwirkung im Rahmen aktiver Zeitungsarbeit

Spezialgebiet: Südost-Europa
Regelmässige Berichterstattung aus allen Ländern und Hauptstädten
Beobachtung der Gesamtentwicklung im europäischen Südosten
Kultur- und Wirtschaftsspiegel deutschen und südöstlichen Lebens

Gepflegter Unterhaltungs- und Literaturteil

Aktuelle Verbindung mit allen Stellen des Reiches
Eigene Korrespondenten an den Hauptplätzen der Welt

Die Donauzeitung erscheint täglich ausser Montags und ist im Zeitungs-handel zu haben oder direkt beim Verlag

DONAUEITUNG, Belgrad, Detschanska 31

**PREIS 2.— DINAR,
IM MONATSBEZUG 50.— DINAR**

Donauzeitung

DÉLKELETEURÓPA UJ NAPI ÉS GAZDASÁGI LAPJA

Megjelenik 1941. július 15-én Belgrádban

Aktuális világtudósítás

- POLITIKÁBAN
- GAZDASÁGBAN
- KULTURÁBAN és
- SPORTBAN

Felvilágosító, utmutatói cikkekkel és mellékletekkel

Az új európai rend krónikája
Mitwirkung im Rahmen aktiver Zeitungsarbeit

Speciális tér: Délkeleteurópa
Rendes tudósítás az összes államokból és fővárosokból
Délkeleteurópa összefejlődésének megfigyelője
A német és délkeleteurópai élet kulturális és gazdasági tükre

Kiválasztott szórakoztató és literális melléklettel

Aktuális összeköttetés Németország minden városával
A világ főbb részeiben saját tudósítók

A DONAUZEITUNG megjelenik minden nap, hétfő kivételével és kapható az újságárusítók nál, vagy direkt a kiadótól

DONAUEITUNG, Belgrad, Decsanska u. 31

Ára 30 fillér

Bélgárdi jólsmert hangszerüzletemet Ujvidéken megnyitottam. Sajátkészítményű hangszereim mellett raktáron tartok mindenféle hangszert és az azokhoz való kelleket. Mérsékelt árak mellett a legnagyobb szakképzettséggel elsőrangú hangszereket készítek és javítok. Üzletem minden vásárlási kötelezettség nélkül is megtekinthető. A nagyrészt közönség szíves pártfogását kérem.

ifj. Béli István

hangszerkészítő

Ujvidék, Petőfi Sándor utca 4 sz.

Délvidékiek!

Budapestben a Polgári Buffet és Étteremben találkozzunk!

Andrássy ut 41. (A Párisi Aruház mellett.)

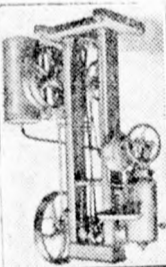
Ottón sem eszünk jobbat, mint itt! Figyelmes kiszolgálás!

Legszebb a nyár

Harkányfürdőn!

Uj vezetőség. — Magyar, bácskai és diétás konyha.

Vendéglősmester: Láng Géza

Az összes térszafajta gyártására szolgáló csiga-rendszerű automata térszaprészeket gyárt

NOVOTNY és ROSENFELD gépgyár

Budapest, V., Sziget u. 2

Cserépkályhák

átalakítását szén fűtésre garancia mellett vállalom

Uj cserépkályhák jutányos áron kaphatók

Ökrész Sándor cserépkályhás

Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc út 38. szám

Fagylaltot

Kornétot

az elismerten remek ízekben és minőségben fogasszon

Mojszovics féle „CORVIN” cukrászdájában

II. Rákóczi Ferenc ut 74 sz.

LEVENTÉK!

Első ujvidéki LEVENTE SZAKUZLET raktáron tartja az összes cserkész-és levante öltönyöket valamint az összes felszerelési cikkeket. Jelvények, szíjak, ingek, nyakkendők, válpántok kizárólag nálam szerezhetők be. Vidékre is szállítok.

Papp József Ujvidék, Mussolini ut 15

Létics Rádó

átvette a volt Vidmár féle üzletet Divat és rövidáruban ezentúl is a legjobbat tartja. Árjai szolidak!

Ujvidék, Hitler Adolf ut 22 szám.

Vevők vagyunk mindenféle takarmány és hüvelyes magra a legmagasabb napi áron

MAGYAR
MAGTÉNYESZTÉSI RT.
BUDAPEST
VII., RÁKÓCZI UT 7.

Honori tag

Az összes vetőmagvak a világhírű Monori minőségben kaphatók

Délvidéki vezérképviselőnk:

FAZEKAS GÉZA, SZABADKA

Vesselőnyi ut 1. (Kaszinó épület)

Bajai Kereskedelmi és Iparbank, Baja

Alapítva: 1877

Foglalkozik a bank-üzlet minden ágával

Világhírű magyar gyógyfürdő

16 év óta bevezetett, jómenelelű, elismert **pensioja**, étterme, hentes üzlettel, berendezéssel és felszereléssel együtt öregség miatt

ELADÓ

Hatalmas kert, sok melléképület. A fürdőtelep közvetlen szomszédságában.

Az üzlet gondtalan megélhetést biztosít

Ajánlatokat **külön üzlet 50.000** jelígen a kiadóhivatal továbbítja.

MEGHÍVÓ

az ujvidéki „DUNA” S. K. labdarúgó egyesület vasárnap rendezendő

táncmulatságára

melyet a Fehér Vilmos-féle vendéglőben Ujvidék, Eper utca 37 sz. tart meg

Rendezőség

VASBUTORT SKRAVÁN ANDRÁSNAI rendeljen Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-ut 53.

Ma mokor bérbead

sürgősen

malomgépeket

ujakat és használtakat szállít rövid időn belül,

malomok átalakítását

jótállás mellett gyorsan elvégez, ami jelenleg különösen fontos,

Gruber F. gépészmérnök, malomipari szakértő, Ujvidék, Petőfi-utca 87.

Floerán kézi tűzoltó készítő

gyáraknak, háztartásoknak és minden más üzemnek

a légítámadásból

eredő és egyéb tüzeseteknél biztos védelmet nyújt a fenti készülék, mert a tüzet csirájában eloltja. Gyártja és szállítja „Aeromehanika” fém és lemezgyár Ujvidék, Pirosi ut 111 szám Kérjen ajánlatot

BUTORT elsőrendű kivételben készíti, javít és átalakít

Szabados László asztalos mester

Ujvidék, Goethe-utca 5. Telefon 32-76

BEOCSINI CEMENT

vaгон és kisebb tételekben azonnali szállításra beszerezhető

SIMON VILMOS

Ujvidék, Alkotmány ut 41.

Rövid lejáratú akciónk

során 20 pengős havi részlet fizetésre adunk propaganda árban új gyári irógépet Háznál vételkötelezettség nélkül bemutatjuk Continental és Olympia irógépeinket Círil betűt becserejljük.

BOCSKAY irógép-szaküzlet

Békés-Gyula

Oskeresztény, Pécs és környékén 36 év óta működő

malomképviselő

malomképviselőteket vállal Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

Málnaszörp Citromszörp

Narancsszörp

legjobb minőségben a

Délmálna málnaszörp-főzözémben

Ujvidék, Görög-iskola utca 10 sz. alatt kapható a gyárban, kicsinyben pedig minden jobb üzletben. Postacím: Guggenberger A. Béla, Ujvidék, Zrínyi Ilona utca 54.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik felejtethetetlen leányom, a legjobb testvér és rokon

Fülöp Lidia

eihunytá alkalmából részvétayilatkozatukkal, koszoru és virágadományakkal valamint a temetésen való megjelenésükkel mérhetetlen fájdalomunkon enyhíteni igyekeztek.

Külön köszönetet mondunk az Első délvidéki vegyészeti gyár főnökének és alkalmazottainak a temetésen való megjelenésükért és a koszoru adományokért.

Ujvidék, 1941. július 20.

A gyászoló család.

Árverési hirdetmény

Az ujvidéki tjt. katonai parancsnoksága engedélyével nyilvános árverést hirdetek Popovics Gligorije mérnök ingóságaira. Árverésre kerülnek: irodai berendezések, vízvezetési és központi fűtési anyagok. Az árverést folyó hó 23-án, reggel 9 órai kezdettel Popovics G. helységében Lenau utca 6/a alatt tartom meg. Az árverésre kerülő anyagok fenti cím alatt bármikor megtekinthetők.

Ujvidék, 1941. VII. 19.

Hatósági megbízott.

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 50

Telefon: 21-37, éjjel 20-58

Laptulajdonos: Andrée Dezső.

Előfizetés:

Egy óra	4.— pengő
Vidéken egy óra	3.— „
Három óra	11.60 „
Vidéken három óra	8.— „
Félévre	23.— „
Vidéken félévre	16.— „

Megjelenik naponta.

BODROGHY SZABOLCS:

A Felszabadulás utáni első zarándokút: a Szabadság Költőjének szülővárosába...

... A magyarok Istenére
Esküszünk, esküszünk,
Hogy rabok tovább
Nem leszünk!

... E szent verssorok pattogását értettem ki a gyorsvonat kerekeinek zenéjéből, amikor a szabadkai állomásról kigördült velem a legelső magyar szentély: Petőfi Sándor szülővárosa: Kiskőrös felé...

„Rabok voltunk mostanáig,
Kárhóztak...”

Ha valamikor, úgy most: az elmúlt 23 év alatt illettek ránk legjobban Petőfi e szavai. Mert most nem annyira a testet, hanem ami szörnyűbb: a lelket akarta az ellenség bennünk guzsbakötni és addig szorítani, amíg bele nem pusztul...

Most, hogy e lánc lelkünkől lepattant, szabad zarándokutam legelőször csakis oda vihettem, ahol az az egyik legnagyobb magyar lélek öltött testet, akiben talán a legmagasabbra lángolt a legigazibb magyar erény: a szabadságvágy. És ez Petőfi Sándor.

*

... Vig szőlők, érő cseresnyés gyümölcsösök közt rohanunk. Egyre előre meresztem szememet: lessem a hirhedi, volt trianoni »határ«-t. Két ünneplőruhás, derék, fiatal, magyar gazda áll mellettem. Szótlanul nézik a tájat.

— Nézd: ez itt a volt jugoszláv határ! — szólal meg egyik.

Szétnézek: valami megrendítően nagy erődítményeket, páncélos szörnyetegeket vártam, amelyek megremegtették volna az északi »ellenesség« szívet, de nem látok sehol semmit. Amott komoly erdő, itt derűs legelő, itt-ott üde bokrok...

— Talán csak nem e hitvány rozsdás drótakadály volt a trianoni határ?

— De igen.

No de aztán jött még pár órház és tanya romja: itt háboru volt. Ki tudja, mennyi drága magyar vör hullott e szép füves mezőkre...

... Már Kelebiát is elhagytuk és mégsem változik a tájék: erdők, mezők, bokrok, majd szántóföld, egy tanya; ismét nádak, zombékok, erdők... Ez nem Bácsmegye aranykalászos rónasága: ez még az az ősi Alföld, amelyet Petőfi »Alföld«-versében énekel meg: széles pusztaságok, legelők homokbuckák, ahol »ott tenyészik a bus árvalányhaj s kék virága a szamárkönyérnek...«

... Egyszer aztán feltűnnek Kiskőrös tornyai. Könyv szökött szemembe és szinte imádkozva suttogtam Petőfi halhatatlan versét:

„Itt születtem én ezen a tájon;
Az alföldi szép nagy rónaságon;
Ez a város születésem helye,
Mintha dajkám dalával vón' tele.
Most is hallom a dalt, elhangzott bár:
Cserebogár, sárga cserebogár!...”

*

Nemsokára kiszálltunk. Akkor veszem észre, hogy az a két bácskai gazda is velem tart; megtudom: ők is Petőfi szülőházát mennek meglátogatni.

Megyünk végig a főutcán. Egy nagyobb kanyarulatnál kis park: közepén a hősök szobra. Semmi fellengzőség, semmi szimbólum: a középmagas talapzaton maga a fontos valóság: egy honvéd. A talapzat oldalán a hősök névrengetege; a szobor körül üde virágtenger. A

kiskőrösiek kitartó, gondos szeretettel szeretik hőseiket...

... Főter. Csak a főutca kiszélesedése. Semmi fényezés, semmi hivalkodás... Ott is, mint a főutcán, több multszázadbéli alacsony ház. Előttünk a járda még itt sem mindenütt kötelező...

Ebbe torkollik a kis mellékutca, ahol ott halgat már több, mint 100 év óta Petőfi Sándor szülőháza. Képről már rég ismertem, mégis meglepett a végtelen egyszerűsége: az ereszes, nádas fedél, az alacsony, kis ablakok, a szűk kiskapu. A két ablak között az egyszerű, kis emléktábla a születési évszámmal.

Bemegyünk. Idősebb néni keze elémbe és szívesen betessékél: mintha igazi rokon házába vezetne... Mély meghatódottsággal lépünk be először a ház közepét elfoglaló nyitott konyhába: félkörös boltív a közepén és élénk zöldre van meszelve.

Áhitattal lépünk be az utcai szobába: ahol Petőfi Sándor született. Hát e kicsiny szobában gyulladt fel az a kis magyar lélekszíkra, amely később olyan égigérő máglyává hatalmasult, hogy bevilágította eddig és mindig is be fogja világítani minden idők minden magyarjának lelkét! Sőt lángszlopa átlángol a Kárpátok óriáskoszoruján és belesistergi az egész földkerekség minden művelt emberének lelkébe: »Ide nézz, ez a magyar!«

— A butorokat és az összes erekléket nemrégiben felszálították Pestre, a Nemzeti Múzeumba! Itt csak ezt az asztalt hagyták és a falakat! — panaszkodja a »házőrző« néni.

De a szoba így is tele van: két hatalmas Petőfi-kép függ a falán és a rengeteg koszoru; mindegyikén magyar nemzeti színű szallagok. Az egyik a magyar színek keverve sorakoznak: a bolgár hódoló küldöttség koszoruja!

Elmerengve nézünk szét az alacsony gerendás parasztszobában: nézzük az alacsony ablakdeszkákat: hányszor könyökölhettünk rá a kis Sándor és nézett ki a világba, ahol minden: a felhők, a szellő, a fák, az áldott Nap, minden minden dalra hangolta érzékeny lelkét!... Nézzük a bubos banyakemencét: hányszor melegedett ott a kis Sándor gyerek: ni, ott a kuckó is; talán az volt a fekhelye...

Azután magyar rovásírással mi is beirtuk nevünket és pár hálás szót

a vendégeknyövbé. És úgy köszöntünk el a nénikétől, mintha egy régi, jó rokontól bucsúztunk volna...

*

Mikor a házból kiléptünk, csak akkor látjuk az udvari fal emléktábláját:

„E kis házban, honnan elindult
A legnagyobb magyar csoda,
Teljék meg a szívünk reménnyel:
Nem álom a „Nem, nem, soha!”

Berta Ilona
1932.

... Hála a magyarok Istenének: mi, bácskai magyarok, már nemcsak »reméljük«, hanem látjuk a »Nem, nem, soha!« gyönyörű valóságát... És érezzük, hogy e házban megerősödött a hitünk: a többi magyarnak sem lesz ez sokáig csak álma!...

Ad udvaron, a kiskertben árvácska, százszorszép: szelid falusi házak békéjének virágai... Leszakitok egy százszorszépet: azon szent porból sarjadt, amelyen a kis Sándor futkározott 120 évvel ezelőtt...

... Elindultunk a főteri park felé. Első sarkán fehér márványtábla:

E helyer állt a halhatatlan költő

PETŐFI SÁNDOR

születése idején atyjának

PETROVICS ISTVÁNNAK

Kiskőrös községtől bérelt mézár-széke 1821-től 1824-ig.

Ez az emlékmű készült 1934-ben.

... A nagy Petőfi nagy szívében atyja is az első helyen élt: mindig a legrajongóbb szavakkal énekelte meg őt is. »Áldja meg az Isten mind a két kezével!« — imádkozik érte egyik legszebb versében. Meg is áldotta: ime, az atya emlékét is bevilágítja az idők végezetéig a szeretetnek ama fénycsóvjára, amely nagy fiát övezi...

*

A park másik sarkán ott áll egy tisztás közepén a szobor: Petőfi Sándor. Csend hallgat körülötte és sűrű fák. Ott áll a márványtalapzaton, közvetlenül és egyszerűen: egyik kezében lant, a másikban kard. Nem pózol, még csak nem is szaval. Csak egyszerű, szelid, szinte gyermeki arccal csak néz előre, valahova messze... És mintha lépne egyet...

Igy is van ez helyén. Ó Kiskőrösön nem a nagy költő, sem szó-

nok, sem katonatiszt, sem lángész, sem hős: Ó csak egy kis fiúcska: a kis Sanyika, aki egyszerű parasztyerekként innen indult el egykor a világba: a világhírbe... »Ugy mentem el innen, mint kis gyermek...«

Kiskőrös városa nem emelhetett volna kifejezőbb szobrot legnagyobb fiának, mint illet: ilyen gyerekarccal, egyszerűen: épen ezáltal magasztalta föl a legmagasabbra: ime, ez az egyszerű parasztyerek milyen világnagysággá hatalmasult!

A szobor másik oldalán ott az évszám: e legnagyobb magyar költő születése után 100 év múlva kapta e szobrot szülővárosától... Irók, költők sokat elgondolkozhatnak ezen...

Soha több gondolatot szülő szobrot nem láttam, mint Petőfiét szülővárosában.

*

... De most lássuk a ma Kiskőrösét. Vasárnap délután van. Mindenütt csend, komolyság. Alig néhány sétáló csoport látható: legények, lányok, de mind külön, külön... A legényeken csakis fekete ruha, csizma; fejükön fekete magyar kalap. De mellényük alatt sajtós ruhadarab: tarkavirágos fekete bársony ujjas. Így nézhet ki bizonyára egykor Petőfi kortársai is, akiket oly melegen hívott: »Hol vagytok ti régi játszótársak? Közületek csak egyet is lássak!...«

A lányok? Mind egy-egy királykisasszony: fejükön csillogó szallagok, nyakukban gyöngyök zuhatagja, kötényük és elképesztően széles szoknyájuk a színek, a virágok, ifjúlánya álmodozásának pazar tobzódása... Büszkén vonulnak végig a téren; mintha rá sem hederitenének a legényekre...

A város központjában vagyunk és sehol egy vendéglő. Csak egy nagy szálloda emelkedik a közepén. Ezekből se éktelenkedik semmiféle vasárnapi duhajtság. Itt, Petőfi kiskunsági Alföldjén, ilyen komoly: ilyen igazi a vasárnap...

*

Ismét az állomás felé tartunk. Egyszerre csak vig ütemek pattognak felénk: onnan jönnek a város végén terülő széles mezőről. Közelebb megyünk: alacsonyfalú, ősi csárda és az udvarán ott mulat kint a város gazdaifjúsága! A zenészek nem cigányok, hanem csizmás gazdaemberek. A tánc is az ősi szokás szerint kint van: Isten szabad ege alatt, a ledöngölt földi kocsmaudvaron.

A zene vig csárdást játszik, de az ősi magyarviseletű párok mégis komoly arccal, lassan, méltóságteljesen topognak ütemére, néha büszkén dobbantanak.

Hire sínes a másutt oly gyakran látott ugrándozásnak...

Most értettem meg igazán: hol vagyok. Ama földön, ahol az az igazi magyar nép lakik, amely magába néző, így csak önmagát látó, a magyar lélekbe elmerülő... Így tehát a végtelenségig »büszke... Ez a nép rabságot nem ismerhet: ez csak szabad lehet... Csakis ez termelhette ki egyszer azt a legnagyobb magyart, aki már maga volt a Szabadság megtetesülése...

Ott kint: a kiskőrösi nagymezőn megtaláltam Kiskőrös lelkét: megtaláltam Petőfi lelkét...

És vigan vittem haza: a felszabadult, ujjongó Bácsmegyébe...

Tudja-e?

hogyan 1937-ben a világ összes aranytermelése 1,116.000 kg volt; ebből 435.280 kg-ot az angol Afrika, 302.162 kg-ot Észak-Amerika, 176.000 kg-ot Szovjetország, 78.734 kg-ot a többi Ázsia, 56.668 kg-ot Ausztrália és Océánia, 44.580 kg-ot Dél-Amerika termelt. Németország aranytermelése a mondott évben 250 kg volt;

hogyan 1 tonna előállítására 1820-ban még 12 kg szén kellett, 1830-ban már csak 5 kg, 1840-ben 2,5, 1860-ban 2 kg, 1880-ban 1,4 kg, 1900-ban 1,2 kg, 1920-ban 0,93 kg, 1930-ban pedig már csak 0,54 kg szén kellett;

hogyan van olyan kőfajta, amely hajlítható. Braziliában található az itakolumit nevű aranytartalmú kőzet, amely olyan, mint a vörös homokkő. S csakugyan épügy, mint a homokkő, ez is egészen apró kvarc- és zircsémekből áll, de amíg a homokkőnél ezeket a kvarc- és zircséméket meszes vagy agyagos, tehát merev földanyag köti össze, addig az itakolumitnál ez a kötőanyag zsirkóból vagy csillámból áll s a kvarc- és zircséméket izületszerűen, rugalmasan övezi. Így ezt kőzetet, egészen 8—10 cm-nyi átmérőig, úgy lehet hajlíteni, akár csak a gumit. Nem csoda, hogy a brazil népvilág mesekínese is bőven felhasználja ezt a motívumot a hajlítható kőről;

hogyan a világ egyetlen országában sincs, a lakosság számához viszonyítva, annyi bolthelyiség, mint Japánban: Tokióban átlag minden négy emberre esik egy bolt s e boltok nagyobb része éjjel-nappal nyitva van.

Ősi helyneveink eredete

Irtta: Dr. Széll Sándor

A tudomány megállapítása szerint a turk népek helynévadásának egyik jellegzetessége, hogy helynevekként személynevek szerepelnek és pedig eredeti változatlan alakjukban, minden képzőszó, vagy rag hozzáfűzése nélkül. Ezzel szemben a német és szláv helységnevek, ha személynevekből képeztek, mindig valamilyen rag, vagy képző van hozzájuk fűzve: Szent-Péter = Petrovo Selo, Sándor = Aleksandrovo, Trenka = Trencsén a. m. Trenkái, Odo = Odinburg, a. m. Oda vára, Sankt Peterburg = Petrograd, Stalino grad stb.

A magyar helynévadás a legtisztábban őrizte meg ezt a jellegzetességet. A honfoglalást megelőző időkben a következő személynevből lett városnevekre hivatkozhatunk: A magyarság lebediai hazájában a nagy Ural folyó mentén a görög krónikák már a VIII. századból mint püspöki székhelyet említik Ethel városát, amely kétségtelenül

a nagy hun fejedelem ősi hunmagyar nevét őrizte meg,

amely általában a latinos Attila név alatt ismeretes, amely utóbbi név gót eredetűnek mondatik. Mai hazánkban is fennmaradt e név. Régi krónikáink és teuton krónikák is említést tesznek a Duna mentén Ethelvár (teutonice, vagyis németül Etzelbure) városáról. Erdélyben ma is létezik Etzel (Etzel) nevű falu, melynek neve az uralom alatt Attil volt. — Másik két ősi városnevünk: Buda és Bihar nyilván szkita eredetűek, mert India oly részein is kimutathatók, mint személy- és városnevek, amelyek a korábbi századokban szkita befolyás alatt állottak. Buda egyébként egyik legősibb és legmagyarabb hangzású személy- és váronévünk, amelyhez, mint birodalmunk fővárosának nevéhez, a magyar történelem leghosszabb és legdicőségesebb hagyományai fűződnek. Mint falunév is az ország igen sok részén maradt fenn. Hagyományos névnek látszik az erdélyi gyulák törzséből származó Zsombor és Kalotha nemzetségeknél.

Helyneveink egyébként rengeteg ilyen régi magyar személynevet őriztek meg.

Ugyanígy megtaláljuk helyneveinkben a honfoglaló törzsek neveit is. Pedig ezeket a magyar ősgesták — a XI. század vége — előtt, semmiféle forrás nem említi. Magukat a nevetek Konstantinos Prphyrogenetos 950 körül készült krónikájából ismerjük. Nyilván idővel feledésbe mentek e nevek és azokat csak az egyes helységek nevei tartották fenn. Az idegen krónikák a magyar törzsneveket és személyneveket természetesen szeritve, nem a magyar helyesírás szerinti kiejtésnek, hanem a saját nyelvük kiejtésének megfelelően adják. A helységnevekként mind a mai napig fennmaradt törzs- és személyneveket a mai kiejtésük szerinti alakjából tudjuk azután rekonstruálni. Anonymus krónikájában szereplő neveket is ezen az alapon kell az oknyomozó történetírás tanítása szerint átértékelni és pedig: Och-tum = Ajtony, Athila = Ethele, Athelkuzu = Etelköz, Tuhutum = Tétény, Opur = Apor, stb.

A honfoglaló törzsek nevei igen nagyszámú helység neveként maradtak fenn.

Husz-harminc különféle helységet ismerünk, amelyek a Nyék, Mezyer, Kürt, Gyarmat, Kér, Keszi, Varsány, vagy Jenő törzsneveket őrizte meg.

Városaink közül talán Balassagyarmat az egyedüli, amely ilyen honfoglaló törzsnevet őriz. A moldvai Kis-Jenő városát és az időközben Ujpestté rutult Uj-Mezyer városát, sajnos, figyelmen kívül kell hagynunk. — Ujpest városa mintegy száz esztendővel ezelőtt az egyik legelőkelőbb honfoglaló törzs nevének, Uj-Mezyer név alatt alakult.

Igen kívánatos volna, ha ezt a patinás nevet újra visszavennék.

Kispest közönsége körében is van hasonló mozgalom, amely a város nevét az ősi Nyék névvel szeretné felcserélni. Így honfoglaló törzseink legelőkelőbbjei is képviselve volnának városneveink között. A Nyék törzs hadnagya Tétény, az erdélyi gyulák őse, a Mezyer törzs hadnagya pedig Almos, az Árpádházi fejedelmek őse volt.

Legjelentősebb városaink a királyi vármegyék székhelyei voltak. Nevüket rendszerint az első, vagy legjelentősebb királyi várnagytól kapták. Ezen városok után nevezték el azután rendszerint az egész vármegyét is. Így

vármegyénk neve is nagyrészt ősi személynevekké alakult.

Történelemszoktak harminckilenc vármegyét szoktak ősalapításának mondani. Ezekhez még egy néhány csatlakozik, melyeket hazánk legrégebbi vármegyéinek nevezhetünk. Ide vonatkozó városneveink a következők:

Arad Doboka erdélyi főúrtól és erdélyi Gyula leányától Karoldtól származó Csanád vezérnek egyik alvezére volt.

Bács ősi magyar személynév, mint a legtöbb ilyen, turk eredetű. A bácsi részekre mai nyelvünkben divatos »Bácska« ennek az ősi magyar névnek szláv alakja, mely a Nemaeska (Nemetország), Rumunszka (Románia), Magyaroszka (Magyarország), Muravszka (Muraköz) stb. szerb szavak mintájára képezetett. Bácska jelentése magyarul Bácsvidék. Vess össze: Slovensko, Rusinsko, Madjarsko stb.

Békés, a vármegye első ispánja. Békés-Csaba tehát kettős személynév, amire több példa van: Boros-Jenő, Lesence-Tomaj, Török-Bálint, Salgó-Tarján, stb.

Csanád vezér nevét viseli az egykori Marosvár.

Csongrád szláv név, melynek jelentése fekete vár. Legrégibb okmányainkban Cernigrad név alatt fordul elő. Mozgalom indult abban az irányban, hogy a megye és város a magyarosabb Csongor nevet vegye fel.

Doboka híres erdélyi főúr, Szent István rokona. Nevét a vármegyén kívül Doboka vára és több község viseli.

Esztergom neve Sztrigon személynevből alakult ki.

COIGNET LÉON (1794—1830)

francia festőművész szellemes ember volt. Az öreg Lieven hercegnő barátját, Guizot minisztert arcképpel akarta megajándékozni; tudomására jutott, hogy Coignet Léon igen jól fest arcképet, levelet írt neki, melyben látogatásra kérte fel. Minthogy azonban két hasonló nevű híres festő volt — egy arcképfestő és egy történeti festő — a levél véletlenségből éppen ahhoz jutott, akihez nem kellett volna. A megjelent festő mingyárt az első szóváltásnál észrevette a tévedést.

— Asszonyom, én nem vagyok arcképfestő — mondotta.

— Ah — válaszolt a hercegnő —, ön nem Coignet Léon, az arcképfestő? Ön csak tájképeket fest? — jegyezte meg a hercegnő gyanus mosollyal.

— Bocsanat, asszonyom, — felelte a festő nem csekély iróniával —, én festek romokat is.

Komárom nevét többen szláv képzésű névnek tartják. Melich szerint nem kétségtelenül szláv nyelvi eredetű.

Pest a régi magyarban is meglevő bolgár-szláv község, melynek jelentése kemence, barlang. Eredetileg a Gellérthegy neve volt és onnét kapta a nevét a mellette épült Pest, majd Kispest városa. A mongolvész után betelepülő németek ezt a szláv nevet értelme szerint fordították azután Ofen névvé.

Ofen jelentése szintén kemence. Ugyancsak Pest néven nevezték később az innesső oldalon keletkezett Ujpest, ma Belváros helységet, amely város mind a mai napig megőrizte városneveink között ezt a kellemetlen hangzású idegen szót, amely a leelőbb nyugati nyelvben dögvészt, nyavalyát jelent, amiért teljesen indokolt volna, hogy fővárosunk nevéből is mihamarabb eltűnjék.

Pozsony nevét első ispánjától kapta.

Sopron már a rómaiak korában Scrabantia név alatt igen jelentős hely volt. Régi forrásokban Odinbure név alatt is szerepel, melynek jelentése Odo-vára és nem Oedenburg (deserta civitas), mint egyesek állítják. Odo szintén személynév. Magyar nevét első ispánjától kapta.

Szabolcs a kihalt Csák nemzetség őseitől, a vár első ispánjától kapta.

Szatmár neve török, más vélemény szerint besenyő eredetű személynevből alakult ki. Egyes román történészek azon állítása, mint ha eredetileg satu-mare, azaz nagy falu névből eredt volna,

fantasztikus kitalálás, mely minden komoly alapot nélkülöz.

Szolnok a Péter bukásakor kitört lázadásban elpusztult Solnok (Zounuk) nevű ispánjának neve.

Torda vagy Turda régi magyar személynév.

Ung ősi magyar, turk eredetű személynév.

Veszprém a szláv eredetű Beszprim nevünkkel azonos.

Zsolt ősi magyar személynév. A régi helyesírás Solt alakban írta, mai kiejtése Zsolt. Pontosan ezer esztendővel ezelőtt uralkodott a honfoglaló Árpád legfiatalabb fia, Zsolt fejedelem, kinek nevét bátyjainak neveivel (Levente, Tarhos, Üllő és Jutas), valamint azok fiainak s unokáinak neveivel (Esküllő, Fajsz, Tas és Taksony) együtt több pestmezei helység neve őrizte sokáig, vagy tartotta fenn máig is. Zsolt fejedelem 948-ban halt meg, miután korábban átadta a szeniorátusi trónöröklési rendszerint Fajsznak. 945-ben fia Taksony lépett a trónra. Az ország legnagyobb vármegyéjének van a legutóbbi neve (Pest), mint fentebb láttuk, holott hosszú összetett nevében Zsolt fejedelem neve is benne van, de a köznyelv ma mégis a Pest rut névvel nevezi röviden a vármegyét. Mennyivel helyesebb volna, ha — a hosszú Jász-Nagykun-Szolnok név helyett használatos Solnok megye elnevezés mintájára — köznyelvünkben

Zsolt megye lenne Pest-Pilis-Zsolt-Kiskun megye elnevezése.

Ehhez azonban a multban a megye közvéleményének a nemzeti öntudattól, Árpádkori hagyományainktól mindig sokkal jobban átitatva kellett volna lennie. Reméljük most ilyen akadály nem tartóztatja fel a »Pest« nevet bukásában.

Hasonlóan személynevekből képzett városneveink még: Baja, Berény, Kassa, Kanizsa, Miskolc, Turkeve, Sente (ma szláv alakja Zenta), Zilah, vagy Szilágy (a Szil, vagy Szél-Zyl nemzetségnevű kicsinyített alakja) és Zombor vagy Zsombor.

A REGGELI UJSAG HETI RADIÓMŰSORA

dalkeringő (Lillie Claus). 9. Rust: Modern Kelet (Walter Fenske zenekara). 10. Bajor dal és jódler (citera és gitáregyüttes jódlerrel). 11. Fucsik: Az ezred fia, induló (katonazenekar). 12. Raimondi—Mari: Szerenád (Enzo di Mola). 13. a) Dankó Pista: Még azt mondják nincs Szegeden boszorkány (Pósa verse); b) Hevesi József: Paprika, só (Marcali verse, Cselényi József). 14. Hadfy Hermann—Eva Ernő: Híradó csapatinduló (a 101. honv. híradószred leánysegi énekara és a Mária Terézia 1. h. gy. e. zenekara, vezényel Pongrácz Géza).

10.00: Hírek.
10.20: A divat az iredalom tükrében. Irta Keregyártó Imre dr., felolvasás.
10.45: Mit nézünk meg? Az eredeti helyzetben kiadott magyarországi részletről a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti Gallus Sándor dr. Felolvasás.
10.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
11.30: Ruzsin leveinte rádióelőadása.
12.00: Himnusz.
12.10: Surányi Rudi cigányzenekara.
12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés, vizállásjelentés.
1.30: Hanglemezek.

1. Suppé: Pajkos diákok, nyitány (Berlini Filharmonikusok, vezényel Kreuder). 2. Mozart: Menüett az Esz-dur szimfóniából (Gyermekkar felolvasás). 3. Beethoven: Menüett (zongora: Frédéric Lamond). 4. Meyer—Helmund: Bűvös dal (Karl Schmitt—Walter). 5. Joseph Strauss: Csapongó lelkék, keringő (zenekar). 6. Glöck: Kinn a hűvösben (Comedian Harmonists). 7. Perez—Freire: Ay, ay, ay, spanyol dal (Mercedes Capur). 8. Scott: Tanc (hegedű: Georg Kulenkampff). 9. Finn dal (Otto Pyykkonen). 10. Gartner: Bécsi tánc (zongora: Cyrill Smith). 11. Benatzky: Grinzing, bécsi dal (Elisabeth Schuman). 12. Réspighi: Danza rustica a Régi táncok és dalok c. szvitből (csembaló: Fornarini—Cop, a Covent Garden zenekart Bellezza vezényli). 13. Cioffi—Pisano: Olasz dal (Vittorio Parisi). 14. Frassino: Két régi olasz dal (Alberto Mazzucato énekara). 15. Rachmaninov: cisz-moll prelűd (Jack Hylton zenekara).

2.30: Hírek.
2.45: Műsorismertetés.
3.00: Árfolyamhírek, piaci árák, élelmiszerárak.
3.20: A Rádió Szalonzenekeara.
 1. Turina: Brabant kadétok, induló. 2. Vin-eze Ottó: Néger dal. 3. Jóhann Strauss: Ke-

leti mesék, keringő. 4. Niemann: Modern táncszvit. 5. Aggházy Károly: Magyar este. 6. Micheli: Ninna-Nanna. 7. Nali—Bran: Rum-ba. 8. Llossas: Tangóbolero. 9. Larrazo Regi-nella campagnola.

4.15: Miért menjen a keresztény ifjuság a keresztelmi pályára? Wawrich Gábor előadása. 4.45: Időjelzés, hírek.
5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15: Mit tegyünk, ha elromlik a rádiónk? Kádár Géza postaségédmérnök műszaki előadása.
5.40: Pátia tánclemezek.

6.10: Shakespeare költő versenyfarsai. Bevezeti és összeállította Szabó Lórinca. A verseket elmondja Makay Margit.
6.40: Rác Vali dalokat énekel, jazz-hármas kísérettel.
7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20: Zsoltározó Kalotaszegiek. Közvetítés a kőrösi templomból. Hangfelvétel.
7.30: Lamadin Erni zongorázik.

1. Vollerthun: Barokk-szvit. 2. Kodály: Zongoradarab (11. mű). 3. Dohnányi: Freund Vik-tors Mazurka a »Winterreigen« c. sorozatból.
8.00: A három testőr. Hangjáték két részben. Dumas regénye nyomán írta Barsi Ödön. Rendező Csanády György. Hangfelvétel.
 Személyek: XIII. Lajos — Táray Ferenc; Ausztriai Anna — Tolnai Klári; Richelieu — Thuróczy Gyula; Le Tréville — Lengyel Vilmos; D'Artagnan — Ungváry László; Athos — Vértess Lajos; Porthos — Balázs Samu; Aramis — Vízzy Béla; Buckingham herceg — Ajtay Andor; Rochefort gróf — Tompa Béla; Bonacieux — Homonnay Rezső; Bonacieuxné — Hollós Melitta; Údvarmester — Lacsó József; Hajóskapitány — Koltay Gyula; Inai — Pásztor János.

9.40: Hírek.
10.10: Közvetítés a budai Kis Royal-étteremből. Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál.

11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
11.25: Közvetítés a Gellért-szállóból. Ilinczky László szalonzenekeara játszik.
12.00: Hírek.

OLASZ MŰSOR (245, 420 és 491 méteren)
 17.15: Uj lemezek.
20.30: Boito: Mefistofele, 4 felv. opera.
20.40: Rádiózenekar (230 méteren)
21.15: Egyfelvonásos.
21.45: Könyvü zene (230 méteren)
22.45: Könyvü zene (230 méteren)

1941. július 20-ától 26-ig

KÜLFÖLDI ADÓK ÁLLANDÓ MAGYARNYELVŰ HÍRSZOLGÁLATA:

7.30: Donausender	325.4 m.
17.15: Olasz adók	19.70 és 25.41 m.
17.30: Donausender	325.4 m.
17.50: Pozsony	299 m.
18.30: Donausender	325.4 m.
18.45: Brassó (Bukarest)	1875 m.
20.30: Donausender	325.4 m.
21.10: Olasz adók	16, 19, 25, 31, 41, 221 és 263 m.
22.18: Donausender	325.4 m.

BUDAPEST I.

8.00: Ebresztő. Szózat. Hanglemezek.
 1. Kraul Antal: Vigadj magyar (Mária Terézia 1. honv. gy. e. zenekara, vezényel Fiedgy Sándor). 2. Hubay-Geczy-Ritter: Hül-lámzó Balaton tetején (Géczy Barnabás zenekara) — 3. Kodály feldolgozása: Lengyel László — játék (Wesselényi-utcai polg. isk. énekara, vezényel Borus Endre). 4. Grieg: a) Albumlap; b) Pillangó (zongora: Arthur de Greef). 5. Zakál Dénes feldolgozása: Eszaki népdal (hegedű: Jancsin Ferenc). 6. Gungl: Ke-ringő (Columbia Konzertzenekar). 7. Huszka — Martos: Daru madár fenn az égen (Kalmár Pal). 8. Pécsi József: Keleti esküvő (Radio-lia koncertzenekar, vez. Majorossy Aladár). 9. Lehár: Luxemburg grófja, részletek (Szamfó-nikus zenekar, vez. Polgár Tibor).
8.45: Hírek.
10.00: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula lelki-pásztor.

11.00: Egyházi ének és szentbeszéd a királyi udvari és várplébánia templomból. A szent beszédet mise közben Hóka Imre at. érseki tanácsos, domogi bányaalekés mondja. A ka-marakórust Calligaris Ferenc vezényli. Elő-adásra kerül: Gyulai: Egybegyűltünk. Geb-hardi: Glória szálljon — kánon. Gyulai: Egy-begyűltünk Calligaris: Nyujtsd ki mennyből. Gyulai: Egybegyűltünk. Kerényi: Előtted Jé-zusom. Bárdos Lajos: Szálljon a dal — ká-non. Kersch: Kinek első szent királyunk. — Himnusz.

12.20: Időjelzés, vizállásjelentés.
12.30: Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Rajter Lajos.

1. Suppé: Reggel, délben, este Bécsben — nyitány. 2. Bayer: Babatünder — balettrész-letek. 3. Battykay: Capriccio. 4. Erkel: Ist-ván király — induló. 5. Vincze Ottó: Rész-letek Kisfaludy »Csalódások« c. vígjátékának kísérőzenéjéből. 6. Szabados Béla: Régi ma-gyar táncsorozat. 7. Uray Ernő Lajos: Szláv táncok.
1.45: Hírek.
2.00: Hanglemezek.

1. Rossini: Szevillai borbély — ária az I. felvonásból (Giovanni Inghillieri). 2. Donizetti: Don Pasquale — kettős a III. felvonásból — (Tot dal Monte és Tito Schipa). 3. Lortzing: Cár és ács — ária (Peter Anders). 4. Liszt: Az Este-villa szökőkútjai (zongora: Walter Rehberg). 5. Verdi: Don Carlos — ária (Ma-rión Anderson). 6. Gounod: Faust — kettős a III. felvonásból (Emmy Beethoven és John Glaeser). 7. Wagner: Nürnbergi mesterdal-nokok — részlet a III. felvonásból (Berlini áll. opera zenekara, vezényel Leopold Ludwig). 8. Schubert: Az ifju apáca (ének: Germaine Martinelli). 9. Grieg: Szeretem — dal (Karl Schmitt—Walter). 10. Fauré: Pillangó (gor-donka: Cossandó). 11. Nin: Malaguena, spa-nyol táncdal (Fleta). 12. Hahn: Almadozás, francia dal (Ninon Vallin). 13. Kodály: Szé-kely keserves (Marosvásárhelyi rk. tanítókép-ző és gimnázium énekara, vez. Nagy Ist-ván). 14. Massenet: Festői jelenetek, szvit-tétel (Palladium-zenekar, vezényel: Crean).
3.00: 1. Hegyvidéki aprófőosztályvezetői-nyelvi gazdasági felügyelő előadása. 2. Műtrá-gyak használat. Dwork Lajos dr. magyar királyi kísérletiügyi főadjunktus előadása. A

szláv nyelvű...
 negle-...
 Grede-...
 lt és...
 ellette...
 sa. A...
 néme-...
 sze-...
 név-...
 nce...
 vezték...
 letke-...
 széte-...
 napig...
 tt ezt...
 szót...
 elvben...
 amiért...
 fővá-...
 b el-...
 njától...
 rában...
 lentős...
 Odin-...
 lynek...
 Beden-...
 rysek...
 lynév...
 kapta...
 emzet-...
 njától...
 véle-...
 sze-...
 es ro-...
 mint-...
 nagy...
 melv...
 ülöz...
 kitört...
 (Zou-...
 magyar...
 redetű...
 Besz-...
 év. A...
 irta...
 ezer...
 ott a...
 fia...
 báty-...
 Farhos...
 k fia...
 stüllő...
 több...
 te so-...
 ág is...
 meg...
 eniorá-...
 Fajsz...
 pebt a...
 b vár-...
 neve...
 holtt...
 lt fe-...
 de a...
 t név...
 negyét...
 ha...
 ok név...
 megye...
 önyel-...
 Pilis-...
 zése...
 megye...
 öntu-...
 yaink...
 titatva...
 meljük...
 rtóztat-...
 ásában...
 l kép-...
 a, Be-...
 iskolcz...
 s alak-...
 ágy (a...
 ségnév...
 r vagy

2

Földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.

3.45: Szalonötös.

1. Kreisler: Kis bécsi induló.
2. Mikus-Csik István: Erzelmes keringő.
3. Rust: Tiltott gyümölcs.
4. Spohr—Liszt: A róza.
5. Siede: Virágkorzó.
6. Cortopassi: Szerenád.
7. Rajter Lajos: Tavasz muzsika.
8. Szabó Béla: Keringő-tapszódia.
9. Debussy: Calke walk.
10. Rixner: Fickó — polka.

1.30: Vörösmarty. Irta vitéz Bodor Aladár. — Felolvasás. Közművelődési előadásorozat.

5.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

5.20: Honvédműsor.

6.00: Jancsin Ferenc hegedűl, zongorán kíséri Földes László.

1. Lalo: Spanyol szimfónia I. tétel.
2. Sarasate: Andalúziai románc.
3. Chopin—Szántó: Nocturne.
4. Gräber Lajos: Keringő.
5. Rim-szki—Kozzakov: A dongó.

6.25: Találkozások Shakespeare-vel. — Irta Kosztolányi Dezso. Elmondja Makay Margit.

6.45: Vidám percek. Közreműködik Egy Mária. Pethes Ferenc és Puskás Tibor.

7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.

7.20: A Chappy-tánczenekar. Közreműködik Szűcs Stefánia és Weygand Tibor (ének).

8.00: Sport- és lövészversenyek.

8.15: Az induló. Rádiójáték négy részben. Irta Vándor Kálmán. Rendező: Kiszely Gyula. Személyek: Berthoz — Somlay Artúr; Liszt Ferenc — Toronyi Imre; Cherubini — Rubinyi Tibor; Chopin — Szabó Sándor; Erkel Ferenc — Losonczy Zoltán; Berthoz apja — Röss Jenő; Berthoz anyja — Hahnle Ananka; Schodelné — Farkas Ilona; Henriette Smithson — Medell Éva; Kiadó — Nyerges Ferenc; Deák Ferenc — Tompa Béla; Kapitány — Márkly Géza; Koosis — Balassa János; I. női hang — Peterdy Etus; II. női hang — Telbisz Éva; III. női hang Lakatos Ilona.

9.40: Hírek.

10.10: Közvetítés a Dénés-étremből. — Sárjai Elemér cigányzenekara muzsikál. Varga Imre énekel.

Dalok: Beleznaiv Antal: Ha elmegyek édes rózsám. Gergeltyű Gábor: Légy enyém anygyalom. **Népdalok:** Kerekbél lakom; Bánat; Bánat. Bányai Aladár: Sárka a rigó (Marcell verse). Szávord Richárd: Rózsabimbó (Marcell verse). Morvay Károly: Valahol egy kis faluban (Dulácska Gézyáné verse). Teghze-Gerber: Fut egy patak (Gát verse). Tul a Tiszán. Szilvágyi Holy Ignác: Szép a babám fekete szeme.

11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.25: Mikulcai Guszláv szalonzenekara.

1. Josef Strauss: Keringő.
2. Koncz Ferenc: Románc.
3. Holéczy Akos: Azt a két szép szemét.
4. Boulanger: Avant de mourir.
5. Moszkowszki: Koncertkeringő.
6. Jessel: Olomkatonák disznóenele.

12.00: Hírek.

A REGGELI USÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

KASSA

8.00—9.00: Azonos Budapest I. műsorával. (8.45-kor hírek).

9.00: Egyházi ének a Szent Erzsébet székesegyházból. Énekel a székesegyház énekkara, vezényel Hemerka Ulrik. Orgonál: Filcsák Béla.

10.00—11.00: Azonos Budapest I. műsorával. (Református istentisztelet).

11.00: Hanglemezek.

11.15: Hírek, heti beszámoló, műsorismertetés.

11.35: A hadak útja. Költemények és katonadalog hanglemezről.

12.20—00.15: Azonos Budapest I. műsorával. **OLASZ MŰSOR** (245, 420 és 491 méteren)

17.45: Operett részletek.

19.30: Szórakoztató zene.

19.49: Lemezek.

20.40: Hangjáték.

21.10: Rádiózenekar.

22.10: Zongorahangverseny.

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő. Torna.

7.00: Hírek. — Közlemények. — Hanglemezek.

1. Adorján Sándor: Nagy Magyarországot — induló (József nádor 2. honv. gy. e. zenekara, vez. Seregi Artúr).

2. Daloló honvédek: a) Erdő, erdő; b) Új a szízmám — katonadalog (MÁV Magvaság férfikara, vez. Rajter Lajos).

3. Voelker: Vadászat a Feketerődön (Szalonzenekar).

4. Ais Tivadar: Megszóltait a toronyóra (Récey verse — Kalmár Pál).

5. La fattoria — keringő (Novelly Columbia zenekar).

6. a) Balázs Árpád: Itt hagyom a falutokat; b) Dóczy: Vett a rózsám (Cseleyné József).

7. Blankenburg—Windolf: Gladiátorok bucsuja — induló (Odeon füvészzenekar).

8. Marchesi: La foietta (Erna Sack).

9. Marmitoli: Farsangi polka (harmonika; a szerző).

10. Oh, hogyan lehet (Comedian Harmonists).

11. Fredericks: Tánccoló billentyűk — (Hans Bund és Herbert Jaeger zongorakettőse).

12. Danó Pista: Ugye most már (Szávay verse — László Imre).

13. Murgács Kálmán: Csárdások (Magyar Imre cigányzenekara).

14. Zsaskowszky Ferenc—Fricsay Richard: Játékok be minden földet — induló (Mária Terézia I. honv. gy. e. zenekara, vez. Fricsay Richard).

10.00: Hírek.

10.20: Utolsó felvilágítás: Költők hatyudalai. — Irta Hunyadi István dr. — felolvasás.

10.45: Egy német gróf utazása Magyarországon. Irta Tasnádi-Kubacska András. — Felolvasás.

11.10: Nemzetközi vízfélkészlet.

12.00: Himnusz.

A REGGELI USÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

12.00: Himnusz.

12.10: **A József nádor 2. honv. gyalogezred zenekara.** Vezényel Seregi Artúr. 1. Győgy József: Az ezred élen, induló. 2. Kéler Béla: Romantikus nyitány. 3. Seregi Artúr: Nálunk Budán, keringő. 4. Kiss—Angyal Ernő: Magyar hangulatkép. 5. Nedbal: Részletek a »Lengyelvér« c. operettből. 6. Lehár: Cigány-ünnepély.

12.40: Hírek.

12.50: Időjelzés, vízállásjelentés.

1.30: Szórakoztató zene. Hangfelvétel. Előadja a Rádió Szalonzenekara, vezényel Bertha István. 1. Ponchielli: A jegyes, nyitány. 2. Cuncor: Mikor az átom elszáll. 3. Fabiani: Velenő, induló. 4. Lehár: Fraszquita dala (Marjay Erzsébet).

5. Rixner: Azurkék égbolt, foxtrott.

6. Fényes Szabolcs: Merc mon ami, foxtrott.

7. Finc: Árnvétáné. 8. Grieg: A tavaszhoz.

9. Munkel: Fajankó. 10. Bellando: Barcarola.

11. E. Fischer: Florida (saxofon: Holéczy Akos). 12. Szűcs János: Mosoly, keringő. 13. Gerhardt Rio: Sakk-matt, foxtrott.

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Arfolyanhírek, piaci árak, élelmiszertárak.

3.20: **Pető Imréné énekel, zongorán kíséri Pető Imre.** Régi magyar dalok Barók. Kodály, Kern-Molnár feldolgozásában.

3.40: Mit főzzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.

3.55: **Uhrner Ferenc ceteraszámai.**

1. Neukirchner: Pötting, induló. 2. Szabó Béla: Velencei szerenád. 3. Röss: Hullámok fellett, keringő.

4.15: **Kármán József.** Irta Marék Antal dr. felolvasás.

4.45: **Időjelzés, hírek.**

5.00: **Hírek szlovák és ruszin nyelven.**

5.15: **Tasnády László dr. magyar nőiaktól zongorázik.**

5.30: **Sportközlemények.**

5.40: **A Rádió Szalonzenekara.**

1. Ludwig: Mesekirály, nyitány. 2. Kenessey Jenő: Két magyar tánc. 3. Lehár: Pkanti-ák, keringő. 4. Nagy Frigyes: Danse caprice.

5. Lavotta: Koncert-mazurka. 6. Akom Lajos: Tegnap óta, fox. 6. Fries Károly: Neszűj, tango. 7. Fényes Szabolcs: Nem felejttem, slow. 8. Buday Dénés: a) Azt hittem; b) Szép hely, jó hely, Teherán.

6.40: **Anna-napi szokások.** Irta Bálint Sándor, felolvasás.

7.00: **Hírek magyar, német és román nyelven.**

7.20: **Férfi látogatás.** Hangjáték egy felvonásban. Irta Ásgúthy Erzsébet és Simor Miklós. Rendező Kiszely Gyula.

7.50: **Dallian Klára hegedűl, zongorán kíséri Rieger Tibor dr.**

1. Massenet: Meditation. 2. Boccherini: Allegretto. 3. Grieg: Bölcsődal. 4. Montanelli: Szórakozás. 5. Hubay: 2. csárdatánc.

A REGGELI USÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

8.15: Az ösküi asszonypárba. Gulácsy Irén elbeszélése.

8.40: **A német Birodalmi Rádió műsorából: Szahangverseny Hamburgban.**

9.15: **A Magyar Királyi Honvédség Haditudostit Szahangversenyének közvetítése.** Hangfelvétel.

9.40: Hírek.

10.10: **Szórakoztató hanglemezek!**

1. Grunow: Székvillai táncok (xilofon: Benneit). 2. Sattler: Amkor egy szép asszony szerelmes (Erna Sack). 3. Larus—Carr: Francia slow dal (Jean Sablon). 4. Roland: Vidám egyveleg (Adalbert Laiter zenekara).

5. D'Alto: Illuzió, spanyol dal (Jaine Plana). 6. Brunswick egyveleg (jazz-zongora: Charlie Kunz). 7. Kleine: Bobby, jazzdal (Rosita Serano). 8. Marnirelli: Mazurka (harmonika: a szerző). 9. Fehér István: Halban (Vadady verse), tango (Kalmár Pál). 10. Sipos—Rákost: En nem szerettem meg (Gábor Magda). 11. Bochmann: Rumba (Eugen Wolff tánczenekara).

12. Ráday László: Magánk mindég (Il-niczky verse, Weygand Tibor). 13. Polgár Tibor: Csillag vezet, slow (Ráday László). 14. Sándor Jenő: Cini-cini kisegér (Májor Ida).

11.00: **Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.**

11.25: **Közvetítés a Valéria-kávéházról.** Horváth Elemér cigányzenekara muzsikál.

12.00: Hírek.

OLASZ MŰSOR (245, 420 és 491 méteren)

17.15: Zongora hangverseny.

17.40: **Walter Brunelli ének hangversenye.**

19.25: **Dopplavero.**

20.30: **Hangjáték.**

20.40: **Tarka zene (230 méteren)**

21.15: **Filmzene.**

21.45: **Filharmoniai együttes (230 méteren)**

22.00: **Szimfonikus hangverseny.**

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő. Torna.

7.00: **Hírek.** Közlemények, étrend, hanglemezek.

1. Seregi Artúr: Magyarországi induló (József nádor 2. honv. gy. e. zenekara, vezényel a szerző).

2. Hórváth József: Bickli, csárdás (Magyar Imre cigányzenekara); a szerző).

3. Kleitsch: Megkerült ujjak (harmonika); a szerző).

4. Cselényiné: Ezüst haját simogatom (Jakab Margit verse, Cselényi József).

5. Fejras: A királyi lány, keringő (orgona: Adolf Wolff).

6. Eröss Béla: Vannak el nem csókolott csókok (László Imre).

7. Siede: Kihalt utcai szerenád (szalonzenekar).

8. Karrassch: A két "udha-

12.00: Hírek.

A REGGELI UJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

12.40: Hírek.
 1.20: Időjelzés, vizárlásjelentés.
 1.30: A Rádió Szalonzenekeara. — zongora. 1. Mozart: Figaró házassága — nyitány. 2. Mozart: A-dur rondo (K. 386, Vászahelyi). 3. Léhota László: Legendák — Vászahelyi). 4. Weber: Lisieuxi Szent Teréz életéből. 5. Sierácki moll versenytánc (Vászahelyi). 6. Smetana: Moldava — szimfonikus költemény.
 9.40: Hírek.
 10.10: Táncemlékek.
 11.00: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.
 11.30: Közvetítés a Hungária-szállóból. Buta Sándor cigányzenekara muzsikál.
 12.00: Hírek.

KASSA

6.40—11.00: Azonos Budapest I. műsorával.
 11.05: Halászkok a Tisza partján. Kóhegyi Imre előadása.
 11.15: Hanglemelők. Operettrezletek.
 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.
 12.00—0.15: Azonos Budapest I. műsorával.
 OLASZ MŰSOR (245, 420 és 491 méteren)
 17.15: Bogo-vonásnégyes.
 19.25: Dopplavoro.
 20.30: Szimfonikus hangverseny.
 21.30: Filmmzene.
 22.00: Zenekari hangverseny.

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő — Torna.
 7.00: Hírek — Közlemények — Étrend — Hanglemelők: 1. Balázs Árpád — Szöllősi: Balázs-nóták, induló (Rendőrzenekek, vez. Szöllősi Ferenc). 2. Erdélyi Mihály: Bevonuló csárdás (Kalmár Pál). 3. Ala-Mazzoni: Olasz induló (Carlo Buti). 4. Dóczy József: Édesanyám kőse fel a kendőt a fejére (Cselényi József). 5. Tafarella: La bella siciliana, tarantella (Tafarella zenekara). 6. Balázs Árpád: Gyere velem akáclobos falumba (László Imre). 7. Jones: Mimoza — Wallner-Felitz: Es szól a zene (Rosita Serrano). 8. Simon-Haven: Édesem (orgonaszó). 9. Lew White: 10. Spadaro: Firenzei kuplé (Carlo Buti). 11. Zeilbeck: Pingvinek diszmenete (Szimfonikus jazzzenekar). 12. Dubourg: Apacs-tánc, keringő (Scala-zenekar). 13. Csárdásgyűjtemény — Összeállította Kubányi György (Oláh Kálmán cigányzenekara). 14. Vitéz Major István: Szentelt föld, induló (Pátria férfikar és a Folyamterők zenekara, vez. ifj. Fricsay RICHARD).
 10.00: Hírek.

A REGGELI UJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

Verdi: Aida, diadalmi induló. 4. Delibes: Naïla, keringő. 5. Gounod: Faust, a) Katonainduló; b) Keringő. 6. Meyerbeer: Proféta, koronázási induló. 7. Johann Strauss: Pázmán lovag, keringő. 8. Wagner: Tannhauser, bevonulási induló.
 11.00: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.
 12.00: Hírek.

KASSA

6.40—11.00: Azonos Budapest I. műsorával.
 11.05: Szlovák hallgatóinknak: Szemelvények a magyar irodalomból. Nyirő József: Isten igájában. Fordította Szoták László.
 11.25: Magyar táncemlékek.
 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.
 12.00—0.15: Azonos Budapest I. műsorával.
 OLASZ MŰSOR (245, 420 és 491 méteren)
 17.15: Tarka zene.
 19.40: Zenekari hangverseny.
 20.40: Rádiózenekar.
 21.20: Hegedű hangverseny
 22.00: Rádiózenekar.

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő. — Torna.
 7.00: Hírek. — Közlemények. Étrend. — Hanglemelők. 1. Stefan Gyula: II. Lajos induló (Hunyadi János 9. honv. gy. e. zenekara, vez. Fricsay Ferenc). 2. a) Keresik a, nem lelik a keresztelő levelemet; b) Azért lettem magyar tüzér, katonanóták (Ludovika Akadémia zenekara). 3. Frosini: Vidám gondolatok, keringő (harmonika); a) szerző). 4. a) Rózsabokorban jöttm a világra; b) De szeretnék rá más szízmát viselni (Nagy Izabella és Cselényi József). 5. Fleutebein: Kölni hiradó-gyalogezred indulója (Woitschach fúvózenekara). 6. Geola-Lama: Tic-ti, tic-ta, canzonetta (Rosita Ferlito). 7. Mydleton: Odalenn délen (Adolf Becker katonazenekara). 8. Bujdosik a kedves rózsám; Ez az én szeretőm (Cselényi József). 9. Rhode: Tündérszög, intermezzo (Xilofon művész-zenekar). 10. Ferri-Biancheri: Te vagy az élet, olasz keringő (Galliano Masini). 11. En magam sem tudom, hogy mire is várok (László Imre). 12. a) Kertem alatt, Rézseg vagyok; c) Gendaru, gendaru, csárdások (Magyar Imre cigányzenekara). 13. Jettel-Fersti: Foxtrót (saxofon: Jettel). 14. Strizl: Kukorica, induló (Mária Terézia 1. honv. gy. e. zenekara, vez. Figejy Sándor).
 10.00: Hírek.
 10.20: Ruszin hallgatóinknak. Budapest, hazánk fővárosa. Irta Berezsánszka Ilona. Felolvasás.
 10.45: »Takarékosság és egészség«. Irta Bursányi Gyula dr. — Felolvasás.
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat

A REGGELI UJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

ahol a Maros vize (Cselényi József). 5. Freudorfer zenekara). 6. Fabiani: Velnce, induló (Gramofon fúvózenekar). 7. Cunzo-Fusco: Olasz dal (Emilio Veldes). 8. Woitschach: Rézi polka (Woitschach fúvózenekara). 9. Alimási J—özsef: Kéklő hegye kalján (Jékely Vilma vers) (Kalmár Pál). 10. Delibes Sylvia, balettrezletek (orgona, Marcel Patotti) 11. (Brünniglaenge jódiergyű tes). 12. Green: Jazz-zongoraszó (Ramsay). 13. a) Faggyugyertyát égtek en; b) Vékony deszkakerítés, csárdások (Farkas Jenő cigányzenekara). 14. Figejy Sándor: Magyar páncélosok, induló. Mária Terézia 1. honv. gy. e. zenekara, vez. Pongrácz Géza).

10.00: Hírek.

10.20: Hajnal a Tisza partján. Somlay Károly elbeszélése. — Felolvasás.
 10.45: Ragaza. Báró Schroeder Attila dr. előadása.
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00: Himnusz.
 12.10: A rádió szalonzenekeara. 1. J. Strauss: Cigánybáró nyitány. 2. Losonszy Dezső: Szélely havasokban. 3. Waldteufel: Dolores, keringő. 4. Messager: Intermezzo. 5. Kreisler: Indulófőx. 6. Huszka: Egy szóra várók, angol keringő. 7. Fehér István: Virágos ablakod alatt, tangó. 8. Lehár: Pacsirta, egyveleg.
 12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés, vizárlásjelentés.
 1.30: Buttola Ede tánczenekara.
 2.30: Hírek.
 2.45: Műsorismertetés.

3.00: Arfolyambírek, piaci árak, élelmiszerek.
 3.20: Rendőrzenekek. Vezényel Szöllősi Ferenc
 1. Szöllősi Ferenc: Katonánóták, induló. 2. Suppe: Könnyű lovasság, nyitány. 3. Ziehrer: Egy tartalékos álma, egyveleg a régi békebeli katonaleletből. 4. Kraul Antal: Hínderburg-induló.
 4.15: Ruszin hallgatóinknak. 1. Ruszinok Rákóczi zászlója alatt, irta Baacsinszky Tivadár. Felolvasás. 2. Eugen Stepat ruszin répdalokat játszik harmonikán.
 4.45: Időjelzés, hírek.
 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 5.15: Ifj. Gáspár Lajos és Gáspár Károly cigányzenekara.

5.55: Állatok a parasztság házatáján. Irta Szabó Pál. Felolvasás.
 6.20: Baacsák Erzsébet zongorázik. 1. Liszt — Bach: Sirás, panaszkodás (Weinen, Klagen). 2. Dohnányi: c-moll toccata.
 6.45: A Balaton gyógytényezői. Irta Belák Sándor dr. egyetemi tanár. Felolvasás.
 7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.
 7.20: Közvetítés Bayreuthból.
 9.40: Hírek.

10.10: Közvetítés az Ostende-kávészől. — A Rajkó-zenekar muzsikál.
 10.30: AMária Terézia - honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Pongrácz Géza. — Népszerű operaindulók és balett keringők. 1. Goldmark: Sába királynője, bevonulási induló. 2. Dohnányi: Pierrette fátyola, nászkeringő. 3.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

- 10.20: Apróságok az erdélyi művészek életéből Irtva Szász Szappanos Gabriella. Feloivasas
- 10.45: Divattudósítás. Feloivasas.
- 11.10: Nemzetközi vízfélzszoigálalt.
- 12.00: Himnusz.
- 12.10: A Rádió Szalonzenekara. 1. Sieder Fortuna-Induló. 2. Suppé: Pajkos diákok, nyitány. 3. Pongrácz Zoltán: Verbunkos szvit. 4. ifj. Szabó Béla: Ködben, slowintemzezo. 5. Szűcs János: Tangószeread. 6. Stepha-nidesz Károly: Szerelmi kettős. 7. Stolz Robert: Dunai álmok, keringő. 8. Schack Man-ka: A csárdában.
- 12.40: Hírek.
- 1.30: Időjelzés, vállásjelentés.
- 1.30: A Melles Béla-zenekar. Vezényel Vincze Ottó. 1. Donizetti: Az ezred leánya, nyitány. 2. Lehár: Cărevis egyveleg. 3. Lort-zing: Pacipós tánc a Cár és ács c. ope-rettől. 4. Kemény Akos: Aritó galopp. 5. Popy: Kelelt szvit. 6. Vincze Ottó: To-bozró.
- 2.30: Hírek.
- 2.45: Műsorismertetés.
- 3.00: Arfolyanhírek, piaci árak, élelmiszerrárak
- 3.20: Herszényi Bálint zongorázik. — 1. Ce-sar Frank: Preludium, fuga és változatok. 2. Geszler György: Szonatina. 3. Dohnányi Ernő: Intermezzo.
- 3.40: Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek
- 3.55: Fűzsei Emília énekel, zongorán kíséri Aigner Pál dr. 1. Dohnányi: Almodom (Kál-ló Ferenc ford.). 2. Rajter Lajos: Gyász. 3. Grieg: A Monte Príncipe (Molnar Imre ford.). 4. Sauterwald Géza: A könnyek asz-szonya (Ady verse). 5. Palóczy Horváth Ádám gyűjtése: Párvészett Pál (Hodula István feldolgozása). 6. Bartha János: Ku-ruc tárogató dal (Hodula feldolgoz.). (End-ródi Sándor verse). 7. Tóth gyűjtése: Szárz-dó (Hodula feldolgozása).
- 4.15: Bodoné Czeke Vilma meséi.
- 4.45: Időjelzés, hírek.
- 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 5.15: Közeletés a Britannia-szállóbol. Sthym-mel Miklós tánczenekara játszik.
- 5.40: A veszedelmes utca. Auer György dr. egyetemi címzetes nyilvános rendkívüli ta-nár előadása az utcai balesetekről.
- 6.00: Haydn: D-dur (londoni) szimfónia. Elő-ada John Barbirolli kamarazenekara. — Hanglemmez.
- 6.30: Buttykay Akos emlékezete. Irtva Koch Lajos dr. Feloivasas.
- 7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.
- 7.20: Muzsikáló magyar tájak. III. rész: A Du-ndantul. Oszeállította Vereckei Resz. Felo-ivassa Fáy Béla. Közreműködik Votisky Ah-ce és Orbán Sándor. Kiser Sárközi Gyula cigányzenekara.
- 8.10: Az erdélyi költő. A bevezetőt Irtva Ko-vas László. Feloivasas Remenyik Sándor verseiből előad Timár József.
- 8.45: Szerelmi bajjal. Rövidített opera. Zené-let szerelte Donizetti. Előadja Altani Tel-lini, Cristy Solari, Edouardo Fatucanti, Co-

- nati. Mannarini, ének- és zenekari kíséret-tel. Hanglemmez.
- 9.40: Hírek.
- 10.10: Magyar Női Kamarazenekar. Vezényel Arató István. I. rész. Hangfelvétel. 1. Vi-valdi: G-dur szimfónia. 2. Mozart: D-dur di-vertimento. 3. Volkmann: d-moll szerenád (gondolkozási). Schuster (Elekta). 4. Honég-ger: Nyári idill.
- 11.00: Hírek német, olasz, angol, francia nyelven.
- 11.25: Közeletés a Britannia-szállóbol. Rác-zsef cigányzenekara muzsikál.
- 12.00: Hírek.
- KASSA
- 6.40—11.00: Azonos Budapest I. műsorával.
- 11.05: A buzakalász éneke. Varró István előadá-sa kolteményekkel.
- 11.30: Wagner: Nürnbergi mesteralhokok — nyitány (Berlini filharmonikusok zenekara). Hanglemmez.
- 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsor-ismertetés.
- 12.00—0.15: Azonos Budapest I. műsorával.
- OLASZ MŰSOR (245, 420 és 491 méteren)
- 17.15: Rádiózenekar.
- 19.40: Tarka zene.
- 20.30: Verdi: Aida 4 felv. opera.
- 21.20: Operatársulatok — 21.30: Rádiózenekar (230 méteren)

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. — Torna.
- 7.00: Hírek — Közlemények — Étrend — Hanglemmez. 1. Borsay: Szamosmesti induló (Regnum Marianum 3. sz. szerkesztésű fut-vószenekara, vez. Kell Ernő). 2. Kerész Zsigmond Lajos: Csárdások (Megyeri Imre cigányzenekara). 3. Prati—Cambieri: A sziv, keringő (Leon D'Oro zenekara). 4. Joachim: Marie Helen, induló-dal (Katonazene-és énekkar). 5. Eröss Béla: Elmegyek az éle-tedbol (Selymes verse — Orbán Sándor). 6. Amerino, mazurka (benzósószó: Fazl). 7. Nápoly sir és nevet (Carlo Buti). 8. Sta-rita: Pálcsikakon (xilofon és marimba: a szerző). Bixio—Cherubini: Dal. 10. Sieder: IKS örjárat (Odeon zenekar). 11. Bodrogi Zsigmond: Futobolond lett a falu legde-re-kabb legénye (Cselenyi József). 12. Ugró Gyula: Eszterág — csutora (Kalmár Pál). 13. Kauler: Csillaghullás (Kark fazz-zenekara). 14. Ulrich Károly: Váci nemzetőr-induló (Rendőrzenekek, vez. Szöllösi).
- 10.00: Hírek.
- 10.20: Hunyadi János Belgrád ostromában. Irtva Pórsy Julia dr. Feloivasas.
- 10.45: Des és Zsibó. Ince Gábor dr. előadása.
- 11.10: Nemzetközi vízfélzszoigálalt.
- 12.00: Himnusz.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

- 12.10: Hanglemmez. 1. Auber: A portói né-ma, nyitány (B. B. C.) szimfionikusok, vez. Boult). 2. Weber: A bűvös valász, részletek (Ilse Koegel, Carla Spletter, Peter Anders, H. H. Nissen). 3. Gounod: Romeo és Julia, ária (Fernand Anseau). 4. Vivaldi: Az a-moll versenymű II. tétele négy hegedűre és negy zenekarra (Berlini Filharmonikusok). 5. Verdi: Rigoleto, ária (Guglielmetti). 6. Go-mez: Guarany, kettős az I. felvonásból (Sacconi és Merli). 7. Hubay: Scherzo a II. szimfoniából (Zeneművészeti Főiskola zene-kara, vez. Zsolt Mándor). 8. Kienzi: Forra-dalmi nász (Kubreigen, Walther Ludwig). 9. Puccini: Turandot, ária a II. felv.-ből (Né-gyzenekar, vez. Debussy: Holdfény (zon-gora: Percy Grainger). 11. D'Albert: He-gerhard Hüsch).
- 12.40: Hírek.
- 1.20: Időjelzés, hírek.
- 1.30: Szimayné Dely Margit magyar nőiáka-t énekel, kíséri Toki-Horváth Gyula cigány-zenekara. Dalok: Egy rozsdát megzámál-tam száz részt: Dóczy József. Darumadár utnak indul. Kiss Angyal Ernő: Jaj, de szép kék szemem van! Megáradt a patak, népdal; Balázs Árpád: Rózsabokor a domb-éldalon (Peltő verse); Kóráy István: Piros pánkösd napján; Népdalok: Csillag röggyog; Lea-rica kukorica (Kubányi verse).
- 2.30: Hírek.
- 2.45: Műsorismertetés.
- 3.00: Arfolyanhírek, piaci árak, élelmiszerrárak
- 3.20: Szórakoztató zene. Hangfelvétel. 1. Rajter Lajos: Verbunkos szvit. (Rádió szalonzeneka-ra, vezényel Bertha István). 2. Akom Lajos: Magyar szerenád (Kubinyi Ernő verse. Nagy-körtői református tanítóképző intézet ének-kara, vezényel: Márton Barna). 3. Lehar Fe-renc: Eva, egyveleg (Rádió szalonzenekara, vez. Bertha István). 4. Semmit se bánkódjál! (Szkhárosi Horváth András éneke, egykorú dallama szerint énekára alkalmazta Kodály Zoltán, nagyvörösi ref. tanítóképző intézet énekara, vez. Márton Barna). 5. Ernst Fischer: Nyári szünet, zenesorozat (Rádió szalonzene-kara, vez. Bertha István). 6. Pécsi József: Szervusz, induló (Rádió szalonzenekara, vez. Bertha István).
- 4.15: A gyermek és a katoná. Pedányi Jenő ve-zekari százados előadása.
- 4.45: Időjelzés, hírek.
- 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 5.15: Rác Etek cimbalmozik.
- 5.35: A székegyek. Irtva Szilády Zoltán. Feloiva-sas.
- 6.00: Tánclemezek.
- 6.30: A mai olasz irodalom. Irtva Kardos Tibor dr. egyetemi magántanár. Feloivasas.
- 7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.
- 7.20: Tóth Lajos kamarakórusa. 1. Morley: Tíz-tűz (Günther Bagda fordítása). 2. Isaac: Inns-bruck (Szabó Miklós ford.). 3. Orlando di Las-so: a) Hogyan a férjem (Helényi Kálmán ford.); b) Zsoldos szerenád (Szabó Miklós ford.). 4. Jannequin: Sok csoda közt (Kerényi-

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

- György ford.) 5. Frideici: Ladlóm (Nádasdy Kálmán ford.) 6. Kodály: a) Nagyszalontai közsöntő; b) Esti dal; c) Bartók: Bolongás. 7. Bárdos Lajos: a) Réten, réten; b) Vendég-nóta.
- 7.45: A hamuban sült pogácsától a köleskenyé-rig. Irtva Erdős Jenő. Feloivasas.
- 8.00: Magyar operatársulatok. Közreműködik a Rádió Zenekara, Beck Miklós vezényléssel, Szilvássy Margit és Sárdy János, az Operaház tagjai. 1. Lehar: Eva, nyitány. 2. Kacsogh Pongrácz: a) Dal a János vitézből; b) Rákóczi megférése (Sárdy). 3. Huszka: Részletek a Gül Baba c. operett I. felvonásából (Szilvássy). 4. Kiszely Gyula: Fehér Orchideák, nyitány. 5. Beck Miklós: Pozsonyi lakodalom a) Fáj, hogy a szíveimből (Sárdy); b) Schön-brunnban (Szilvássy). 6. Buttykay Akos: Ezüskirály kettősök (Sárdy—Szilvássy). 7. Lehar: Vig özeveg, induló. 8. Imiczky László: Aranycalász, nyitány. 9. Eisenmann Mihály: Fialabág-bolondság. Egy dal, egy csók (Sár-dy). 10. Buday Dene: Fityhirty. Lesz még hikeret (Szilvássy). 11. Sándor Jenő: Bécsi éyors a) Kislány, kettős; b) Hogy máma mi van velem, kettős (Sárdy—Szilvássy). 12. Bu-day Dene: Csodátűkör, nyitány.
- 8.50: Küllögyi negyvetóra.
- 9.40: Hírek.
- 10.10: Közeletés a Vadászkiür-szállóbol. Pertis Pál cigányzenekara muzsikál.
- 11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyel-ven.
- 11.25: Meeseki Rudolf és Szőnyi Jenő kézzongo-rás jazz-számát. — Közben tánclemezek.
- 12.00: Hírek.
- KASSA
- 6.40—11.00: Azonos Budapest I. műsorával.
- 11.05: Telepítések — országom. Medzihrad-szky Péter elő-ada.
- 11.25: Művészetek.
- 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsor-ismertetés.
- 12.00—0.15: Azonos Budapest I. műsorával.
- OLASZ MŰSOR (245, 420 és 491 méteren)
- 19.40: Tarka zene.
- 20.30: Rádiójáték.
- 21.15: Japán zene.
- 22.00: Katonazene.

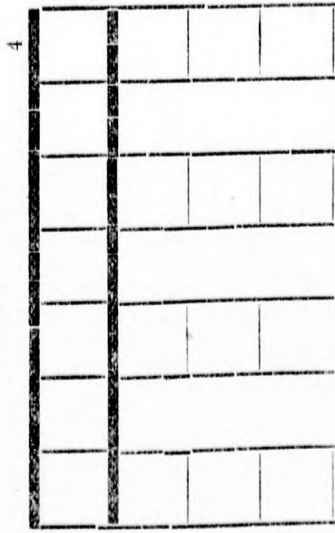

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. — Torna.
- 7.00: Hírek — Közlemények — Étrend — Hanglemmez. 1. Kacsogh Pongrácz—Pécsi Jó-zsef: János vitéz, induló (Mária Terézia 1. honv. gy. e. zenekara, vez. Fjgedy Sándor). 2. Szalay Frigyes: Mákvirág (Koppany Gyuláné verse, Kalmár Pál). 3. Sieder: Indiai fátyol-tánc (Szalonzenekar). 4. Fráter Lóránd: Ott

RÁCSREJTVÉNY

Közlő: Páll Eszti

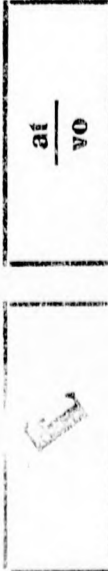
Függőleges. 1. Ravasz állat. 2. Szamár ele-
del. 3. Macska becenév. 4. Diák kellék.
A vízszintes 1: Magyar fejedelem volt.

BETŰREJTVÉNYEK

- 1. Lorene hídkő-fabici
- 2. Löwenberger Pal

- 3. János Margitka
- 4. Bozso Vera

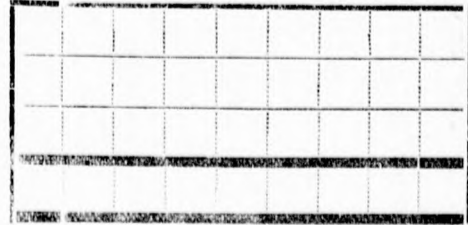
BEJTELT NEVEK

Közlő: Lázár Jolán

- 1. A mama riukán megy el 2. Ez a hajó Zsi-
- ga bácsié 3. Olga övé ragyog 4. A nappali szoba
- tiszta 5. Péter zsírocs kenyéret eszik 6. Hajós Ka-
- tó jól tanul 7. Az én Marim remekül táncol 8
- A sár fiokon nagy.

OSZIOPREJTVÉNY

Közlő: Szilka Erzsé and Csanak Erzsé

- 1. Férfi név
- 2. Délbe kapunk
- 3. Ravasz állat
- 4. Gríz féle
- 5. Női bece név
- 6. Szín
- 7. Szolga féle
- 8. Házi szárnyas
- 9. A víz is ez

A vastagon rajzolt sor: Magyar filmszínész nő.

TÜNDÉRRORSZÁG

MEGFEJTÉS

Rejtőrejtvények:

- 1. 2.
- 3. 4.
- Oszioprejtvény:
- Rács rejtvény: Vízszintes 1.
- Rejtett nevek 1. 2. 3.
- 4. 5. 6. 7. 8.
- Állatkereső:

A beklődő neve és címe:

Dezső bácsi postája

G Y E R E K E K !

Megjött a várva-várt nagy szünidő, két hónapra elbucsztatok az iskolától. Kivánom, hogy valamennyien jókedvűen, vidáman töltésétek el a vakáció napjait, játszadózatok, fűrödjétek, fogócskázatok kedvetekre.

Eddig mindig azt üzentem a nagy szünidő elején, hogy ne gondoljatok a tanulásra, hanem csak a játékra, szórakozásokra. Most azonban figyelmeztetek benneteket, hogy akik nem járhattak magyar iskolába, a szünidőben olvasanak és irjanak minél többet magyarul. A Tündérrországban a szünidőben is folytatjuk a szépíráspályázatot. Ha azt szorgalmasan elkészítitek, elég is az írás gyakorlására. Minden magyar gyereknek kötelessége, hogy amennyire tőle telik, felkészülten kezdje meg szeptemberben az első magyar iskolaévet.

Jól tudom, hogy a szünidőben nem igen futja időtökből a levélíráásra. Eppen ezért a szünidő hónapjaiban nem üzenek a Dezső bácsi postájában. Ti azonban, ha kedvetek tartja, írjatok levelet, majd megörzöm és az iskolaév megkezdésekor valamennyire válaszolok. Addig is mindannyitoknak boldog, vidám szünidőt kívánok.

DEZSŐ BÁCSI

Kvanduk Irénke (Topolya), Szaholeski Bándika, Junker Ilonka, Fischer Sándor, Nagy Sándor (Óker), Kaszper Pali (Óker), Bicskei Józsika.

Szeretettel üdvözöllek benneteket a Tündérrország táborában. Aki üzenetek eddig elmulasztotta, írja meg pontos címét és hogy hány esztendő.

Ujvidék, 1941 július 20.

A REGGELI ÚJSÁG VASÁRNAPI INGYEN MELLEKLETE — Szerkeszti: DEZSŐ BÁCSI

Nagymosás

Bözsikénél nagymosás van.
Szappant, kefét ide gyorsan!
Kérem szépen, sok a dolgom,
Babaruhát mind kimosom!

Haszontalan ez a baba,
Magát mindig bepiszkítja.
Földön csuszkal, porban mászik.
Talan a kéményben játszik?

Anyuka csak figyel s hallgat.
— »Bözsi nézd meg csak magadat!
Miért szírod ugy a babát?
Te sem kíméled a ruhád!«...

Fessétek bí a hépetilésleib szerint. A festmény azután bíldjétek el a Tündérrország szerbessiósgébe.

A festményt és rejtvényt megjelést beklődőb bírótt több vilalmat sor-solunk bí.

A beklődő neve és címe:

Olvasd: Műlő mü. Lám māmā ü!

*Műlő mü "S",
Lám māmā*

Sürgöny: S

Sürgöny jön gyors villany-
szárnyon,

Dróthban zengő fény s erő.

Villanyszárnyon robog felénk

Szebb s boldogabb jövendő

Szakadt drótot fürge kezek,

Összekötnék biztosan.

Mi is kössük betűnket

Szorgalmasan, okosan.

Olvasd: Sima üljő. Ö is áll. Elé ül. Mellé lö.

Sima üljő. Ö is áll. Elé ül. Mellé lö.

Trombita: T

Trombita a kis gyereknél
Egyszerű kis játékszer.
De ha fujják a katonák
Harcahívó büszke jel.
Betűnknek szép seregét
Hívjuk mi is: sorakozz!
Ügyes kézzel, fürge ésszel,
Építsük a jobb sorsot!
Túl elé ül. Mit lát ő?

Trombita

A HIBAKERESŐ PÁLYÁZAT MEGFEJTÉSE

A Tünderország meseiben több szóti kész-
akarva fordítva nyomunk s a gyermekek fel-
adata, hogy kikeressek a fordítva nyomott szá-
vakat. A megtalált hibákat azután beírják a
»Megfejtés szelvényébe, a szelvényt aláírva
beküldik Dezső bácsinak postán, vagy bedobják
a Tünderország postaszekrényébe a szerkesz-
tőség folyosóján szerda estig, legkésőbb csütör-
tök reggelig. A hibakereső pályázatot megfejtői,
továbbá a rejtveny és festményt beküldői között
jutalmakat sorsolunk ki.

A múlt heti "Tünderországban" a következ-
ző hibák fordultak elő: men, za, si, se, kacs,
nav, ah, eb, gyav, men, se. A hibakereső pá-
lyázat nyertese Fodor Bébi, könyvjutalmát pos-
tán küldjük el Overbászra.

A REJTVÉNYEKET
EGESZBEN, VAGY RÉSZBEN MEGFEJTETTÉK,
SZÉP FESZTÉNYT KÜLDTEK BE:

Fáth Rozsi, Weber Mária, Fischer Judit,
Konez Márta, Kvanduk Irenke, Szávity testvé-
rek, Klingner Cillike, Fischer Sándor, Márer Evi-
ke, Hírth Grete, Szulimár Brigitta, Lövenber-
ger Pál, Kränkel Lea, Danyi Póntyike, Bográn-
Annus, Szieber testvérek, Herbáhn Ineke,
Junker Ilonka, Pál Sándor, Barta Viktória,
Szabolcsi Bandika, Molter Ilonka és Jani, Ko-
vács Dezső, Rákics Emil, Csiffary Ági, Simon
Márta, Bicskei Józseika, Nagy Sándor, Kaszper
Pál, Maurics Géza, Kvanduk Iren, Danyi Ala-
dár, Horváth Sanyika és Marika, Nász Ferike,
Dezső Janika, Varga Pisti és Józseika, Trailov
Kornélia, Grossmann László, Kun Ilonka, Pisti
és Ernő, Magyar Annuska, Kalapáthy Pipi,
Schönberger Alfréd, Vogler Reményke, Volko-
rec Marika, Szűcs Ibolyka, Detár Janika, Var-
ga Márta és Dóra, Laubert Emil és Pál, Szűcs
Ibolyka, Sinagel Ottó, Kreszán testvérek, Bá-
kity Nádica.

A sorsuzásnál Molter Ilonka, és Janinak
(Vásár 40) kedvezett a szerencse, a Hering stu-
dio fényképre szóló utalványt a szerkesztőség-
ben vegyék át. Rákics Emil (Lehel 31/b) a Mig-
non cukrászda öt süteményére szóló utalványt
a szerkesztőségben vegye át. Nász Ferike (Hit-
ler Adolf 13) a Schade bácsi ajándékára szóló
utalványt a szerkesztőségben vegye át. Schaef-
fer Rózsi (Arany 17) a Konzumüzlet ajándé-
kára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye
át. Klingner Cillike (II. Rákóczi Ferenc 41) a
Nárcis üzlet ajándékára szóló utalványt a szer-
kesztőségben vegye át. Vogler Reményke (Har-
gita 7) a Lerch bácsi ajándékára szóló utalványt
a szerkesztőségben vegye át. Pálthy Bözsi (Dugonics Andrács 27/a) a Gólyabazár ajándé-

kára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye
át. Szabolcsi Bandika (Báthory 36) az Union
cukorüzlet ajándékára szóló utalványt a szer-
kesztőségben vegye át.

A "Sárkány rejtveny" kitesztésének nyerte-
se Kun Ilonka, Pisti és Ernő (Akác 4) a Mignon
cukrászda öt süteményére szóló utalványt a
szerkesztőségben vegye át. Simon Márta (Pe-
tőfi 30) az Onovty fotó fényképre szóló utal-
ványt a szerkesztőségben vegye át. Detár Jani-
ka (Battányi Lajos 29) a Menahem bácsi aján-
dékára szóló utalványt a szerkesztőségben ve-
gye át. Márer Evike (Thökölly Imre 3) a Pere-
patis bácsi ajándékára szóló utalványt a szer-
kesztőségben vegye át. Stefánik Juliska (Kazin-
ci Ferenc 21) a Globus üzlet ajándékára szóló
utalványt a szerkesztőségben vegye át. Gábor
Elza (Kenyér 46) az első délvideki kémiai gyár
ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben
vegye át. Mókus János (II. Rákóczi Ferenc 67)
az Hrsay bácsi ajándékára szóló utalványt a
szerkesztőségben vegye át. Kovács Dezső (Le-
hel 54) a Truppel bácsi ajándékára szóló utal-
ványt a szerkesztőségben vegye át.

A NYEREMÉNYSELVÉNY ÁTVÉTELÉHEZ
MINDENKI HOZZON MAGAVAL VALAMI
SZEMÉLYI IGAZOLVÁNYT

A szépítés nyertese Fáth Rozsi (Báthory
49) az Anny fotó fényképre szóló utalványt a
szerkesztőségben vegye át. Márkus Teréz (Tö-
köli Imre 29) a Wáhl féle dessert cukorkára
szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át.
Gyerekek ügyeljenek, hogy a nyeremény
selvényt legkésőbb péntek estig vigyék el,
mert különben érvényét veszti.

KERESZTREJTVÉNY
Közl: Hírth Grete.

1	2	3	4	5	6
		8			
9					
10					
11				12	13
	14	15		16	
17					

Vizsintés: 1 Erdei állat 7 Adu magánhang-
zói 8 Szagló szerve 9 A hét egyik napja 10 Ki-
lométer rövidítése 11 Ak 12 Tízonos betűk 14
Paphra vet 17 Iparos
Függőleges: 1 Nagy madár 2 Télien a fá-
kon képződik 3 Európai állam 4 Szürke madár
másallhangzói 5 Nemes fém 6 Utolsó betű hi-
nyával szerszám 10 Kicsinyítő képző 13 Igen
más nyelven 15 aaaa 16 Résztvételtársaság.

A gazdag bíró lánya

Ott, ahol fán terem a vaj és az iró, volt egyszer, hol nem volt, volt egy gazdag bíró. Volt szép nagy kőháza, hat lova, tehene, konyhájában ott sült mindig a pecsenye.

A gazdag bírónak volt egy szép lánya, hét várnegyében se akadt annak párja. Szép is volt, jó is volt s nem volt lusta, teltlen, a mosás, vasalás égett a kezében. Csak egy kiscit bizony büszke egy leány volt, ha lépett az utcán, csak úgy tűzött lángolt.

Volt náruk egy derék, dolgos kocsislegény, ámde csak amolyan ágról-szakadt, szegény. S hogy, hogy nem, a leányt igen megszerette, de biz a leánynak mondani nem merde.

Harmadik faluban meg élt egy boszorkány, három nagy idétlen bibrósó nőt ottán. No, ez a vén banya bizony kitalálta, nagy szűksége volna egy szolgálólánynak.

No, tel-múlt az idő, szállt za este, reggel, mosott a bíróné a patakban egyszer. Hát csak ott lermett a vénseges boszorkány, ott éktelenkedett a bibrósó orrán. S bizony, elővette a varázspálját s el is varázsolta a bíró leányát szép arany almává s a zsebébe tette, aztán elpatolgott onnan nagyvívve. A szép arany almát a komócon hagyta, csillogott-villogott ott az arany alma, ámde éjszakánként leányá változott s a vén boszorkánynak süttő-főzött, mosott. Dolgozott a leány sűrű könnyhullással, gyöngye szívé sötét bánat járta által.

Hej, de odahaza si volt sírás-rívás, marita a szíveket a nagy, keserű gyász. Keresték a leányt, mindent tüvé tettek, kereshettek biz az, nyomára nem leltek. Már meg is nyugodtak, hogy meghalt a leány, ámde a bíróné sokszor, bus éjszakán, amikor a fejét álomra hajította, a távolból mintha sírást hallott volna. Mintha csak a leánya sírt volna zokogva, keserű könnyeseppje szívére hullt volna. Mert az anya szíve a távolból érzi, hogyha a gyermeket mesze, gond, baj éri.

A banya a leányt verte és ütötte, amikor látta, hogy leperdült a könnye, mert tudta nagyon jól, hogy a leány anyja a fájó, keserű zokogást meghallja. Ámde a sós könnyesepp annál sürribben hullt, a leány szívében a bánat nem csitult.

A kocsislegény is bántódott elegend. Sötét bánatában egyszer utnak eredt. Elindult, hogy-nek fel, völgynek le mendégt, s estére a banya viyilójához ér. Hát ahogy megpihen az egyik fa tövében, egyszer csak jajtárást hall a kocsislegény. Jajtárást valaki zokogva, hangosan, akár a vadgalamb, olyan bánatosan.

Jaj, kedves eye anyám, a szived szakadna, ha tudnád lányodnak milyen rossz a sorsa. Itt tart a boszorkány sötét rabkenyérren, bánat az italom, bu az eledelem.

Gondolja a legény: — Ez nem tréfa, bizony.

T O N D E R O R S Z A G

Fel is tápázkodik s beles a kulcslyukon. Mert hogy a szávanai más szó ne keverje, a kicsi vityillón nem volt ablak egy se.

Hát Uram, légy vellem, ott benn a boszorka épp a bíró lányát ütötte, páholta. Szőrnű tekő ruha volt a leány előtt s könnye a tel-nöbe csak úgy folyt, csak úgy dől.

Hej, tóri a legény a kobakját egyre, a bíró leányáért ugyan mit tehetne. Addig okoskodott, végre kitalálta, mert bizony nem esett a feje lágyára, a boszorkányseprőt bárhogy megkeresi, s vele a boszorkányt ugyan elcsépel. Mert az úkanyjának az úkanyja mondta, hogy elveszti bizony a gonosz boszorka minden varázsát és minden tudományát, ah a seprőjével a baját ellátják.

A legény az udvart körültekintette s bizony nem hagyta el az égi szerence. Meglátja a sepről egy-két szempillantás. No, hogyha le-gény vagy, most mutasd meg pajtás.

Bizony, megmutatta, hogy legény a gáton, nincs mar különb legény, heledhet határon. Belökte könyökkel a kis ház ajtaját, s ott benn jól ellátta a boszorkány baját. Eljárt a seprő a boszorkány hátán a csárdást, kopogósi, aztán meg a kánkánt. Elszállt a boszorkány minden tudományára. S a legény a seprőt aztán tűzbe vágta.

Hej, ágyúnak is esett a gonosz boszorka, talán már meg is halt, ki tudja, azóia. Elvitte a lelket a zimankós orkán, hisz hélszáz eszlen-dős volt már a boszorkány.

A legény meg a lányt karonfogta szépen, úgy mentek haza a holdfényes ösvényen. S eljegyvertek egymást, aztán megesküdtek, hej, volt hét falura szőfő lakzi, ünnepe. Még disznót is vágtak, volt ott kolbász, hunka, májas is, tudós is, hidd el Kati, Gyurka. Enyém lett a malac kis, kunkori farka. De itt már véget ér a mesem, a tarka.

Rejtvények,

játékok, mókák és egyéb humorosságok

Meg ejtették a fűzfőrszáz muliheti számából

Betűrejtvények: 1. Bolond, 2. Tepertű, 3. Beka, 4. Zuhanyag

Téglalaprejtvény: Kis lak áll a nagy Duna mentében

Kockarejtvény: 1. Jáva, 2. Álom, 3. Vonó, 4. Amor.

Oszloprejtvény: 1. Kave, 2. Arab, 3. Boru, 4. Olga, 5. Szaz, 6. Gyár, 7. York, 8. Urál, 9. Lila, 10. Ajtó. A vastagon rajzolt sor: Kabos Gyula.

Keresztrejtvény. Vizszintes: 1. Egész uton hazafele azon 8 Kis 9 Ara 10 Ka 11 Pesti 14 Fa 15 Ede 17 Bza 18 Rof 19 Lilt 21 Tele 22 Szer-dán 23 Eton 25 Gebe 27 Réz 28 Ki 6 30 EOA 31 El 32 Berki 34 Rz 35 Irt 36 Orom 38 Cite-ra 39 Román. — Függőleges: 1. Erkel Ferenc 3 Síp 4 Zseb 5 Tala 6 ORI 7 Na 11 Adi 13 Szerb ir 14 Fel 16 Elszó 18 Renee 20 IZN 21 Tág 24 Tel 26 Kele 29 Okor 32 Bre 33 Irv 35 H 37 OM

T O N D E R O R S Z A G

Emlékezés

Az adai bevonulás utáni jelképes ünnepélyen szavazta Nagy Jenőke.

Ezelőit huszonkét évvel, Isteneu, de rég volt; Mikor a magyarra, Rászakadt az égbolt!

Azóta gönyvedten Horda nehéz terhét S szávszakadva várta, E napnak feljöttét.

Magyarok Istene, Csordulig a szívünk, Hiszen szembe látjuk Vitéz hadsergünket!

Nem álom, valóság, Hála Neked érte, Hogy a mai napot Irgalmad rank merte!

Háromszázhatvanhat Adai hős vitéz, Csaba táborából E percben idéz.

Tisztelegve állnak, Trombitásuk fujja: Rajta magyar, rajta, Szabad letél újrat!

Szabad és nem szolga, Győzött az igazság; Mert Te, velünk voltál, Dícső, szent Háromság!

Estike virág

Este nyílt az estike virág, Binkel a fülemüle madár. Oly gyönyörűen sző az éneke, Hogy elalszik tőle az Estike. Ha elalszik az estike virág, Elhalogt a fülemüle madár. Gyönyörű szép éneke nem hallik, Kis fészekben édes álom alszik.

Anyák napjára

Az én anyám szíve égő, piros rózsá, Szeretel és jóság, legszebbik virága. Soha el nem hervad, egyformán nyíladoz, Az én számomra is mindig új bimbót hoz. Nyíladozz, nyíladozz gyönyörű szép rózsám! Soká szerethessen engem édes anyám. Én majd ápolgatom, hogy épen maradjon, Hogy számomra sok, sok virágot hozhasson!

A reméle galambja

A magyaródi csata nagy, szégyenletes gyász, bukást hozott Salamon királyra, az Arpadéru hercegekkel szemben. Elvesztett sok jó vitéze, leesett fejei koronája, kicsorbult hősi kardja. Már csak jó lovában bizott. A ráó-szárnyu jószág tán elviszi még valahová jó ujra királyként tisztelik, ahol majd ujra felragyog szerencseszállaga.

Repült a paripa, mint a mesebeli táltos, sík földék, hegyek, halnók, erdők egyaránt elmaradtak mögötte. Hej, de elmaradtak ám — veltelen-e vagy keszakarva — a kiserő vitéz s Salamon kevésszámú, életbenmaradt hűvei.

S hát hiába bolvorgott szerzte a világbán, hiába fordult segítséget a szomszéd császárt udvarhoz hazája ellen. Csak nem sikerült neki a koronát visszaszerzenie.

Egyszer csak — sok-sok évi viszonytaltság után — lovával egy mély szakadékön akart átugrani. A paripa hirtelen meglópatant s hátraszegte nemes fejét. Salamon dühöden vágott rajta végig korbáccsal.

A paripa mintha feljajdult volna, szinte emberi volt a hangja: vádoló, síró, bösz, nagyhangu, keserves. Majd megrázkódott s a másik pillanatban Salamon már a földön fektűt bennula, eszméletlenül, zuzott, veres tagok-kal. A megyadult paripa pedig megfordult s úgy rohant vissza elebbi útjára, tiporva, gázolva ami ért, míg csak maga si össze nem esett valahol.

Salamon nem tudta, meddig fektűt ott, a mélység szílen. Zsibbzáló álom szállt szemé. Almodásában bizonyu csatatereteket járt be, majd tilt fényes trónuson, puha selymek, illatos rózsák, lilimom között pihent meg. Pedig hát a vádóságban nem fektűt ő másón, mint egy kadal illatos díofalevelen az öreg, erdei jávasszony, a Borka néno kunyhójában. Igen, egy jólet lelek, a tudós Borka akadt először rája, az vette jó szíve, böies elméje gondjába: kötözgette, fűrészigette, táplalgattá, míg csak egy napon talpra nem állt a sebesült.

Hol a kardom? — volt első kérdése. Borka néno nagyszíntlen felelt: — Elasztam az átkozottat. Csupa vér volt a pengéje. Elasztam. Minek az most már nekéd?

Bosszut, bosszut akarok állani! — ordította Salamon és meg nekiment volna a jámbor öregasszonynak, hűséges ápolójának, ha boldog patvaritkodása a tulajdon szívére nem támad. Így nem bírta ki önön indulatját, ósz-szereskedt ujra. S most lett még csak igazán beteg: i halál pítvarában járt, de a ő néno kitimádkozta, sok, jó tudományával kiharozta onnan is.

Salamon felépűt, feltámadt és új életre épűlt, támadt fel. A hála szavával fordult az öregasszonnyhoz.

Sok mindent köszönhetek neked, de legjobban köszönöm, hogy elástad a kardom.

SAKK

179. SZÁMU FELADVÁNY

Világos: Ke1, Bf1, Bb7, He6, gy: g6 (5).
Sötét: Kh8, Ba2, Bg2, Hf6, Hg8, gy: b3 (6).
Világos indul és a harmadik lépésben mattot ad (3 pont).
Megfejtése beküldendő a július hó folyamán megjelenő feladványaink megfejtésével egyidőben, legkésőbb augusztus 10-ig, közvetlenül rovatvezetőnk címére, Herbatin Kálmán, Topolya.

ÜZENETEK:

Kovács. Arról, hogy Aljechin sakkvilágbajnok jelenleg hol van, pontosat nem lehet tudni. A német-francia háború kitörése előtti időben Párisban volt, azóta nincs róla pontos hír. Hogy a világbajnokságért mikor és kivel fog mérkőzni, azt még kevésbé lehet tudni.

MEGNYITÁS ISKOLA

Nimzowitsch-védelem
(130. folytatás)

9. e5!
Érdekes és jó gyalogos áldozat.
10. Fxc6
Ha 10. d5, akkor He7. 11. e4, a6. 12. Fe2, Hd7 és azután f5 sötét kezdeményezéssel.
10. exd4
11. Hxd4 b7xc6
12. Hxc6
A legjobb. Gyengébb folytatás lenne 12. 0-0, amire e5. 13. Hf3, Fg4 stb., sötét előnyösebb állásához vezetne.
12. ... Vd7.
13. Hd4 Vg4!

Jó folytatás 13. ... Fa6 is, akadályozni a sáncolást, erre 14. Va4, Vc8 után fenyeget Hf6-d7-c5Jd3. Lényegesen gyengébb 12. ... c5, amire 14. Hde2, Fb7. 15. f3, Bab8. 16. Vc2 után világos jobb állás mellett megtartotta előnyét is.
14. 0-0 Fa6?
E lépés helyett sötét 14... c5!-el legalább is kiegyenlítést bírt volna elérni.

Az eddigiek alapján megállapítható, hogy 4. Vb3 sem a leghelyesebb folytatás. Főh átránya, amint láttuk, a vezér kellemetlen állása az 14 mezőért folytatott harcban és az e4 a legtöbb változatban a sötét zsákmánya lesz!

Az összes folytatások közül a legerősebbnek látszik 4. Vc2. Maga dr. Euwe is a legjobbnak tartja. Igaz, hogy sok ellenjátékot találtak ellen, sőt olyan sokat, hogy az Aljechin-Euwe revánsmérkőzés után megállapították, hogy ez a változat teljesen értékét veszítette, amíg a legújabb elemzések, valamint a legutóbbi versenyek elméleti eredményei, tanulságai be nem bizonyították, hogy ilyen véleményt még túl korai volt mondani. A4, Vc2 elleni válaszlépések közül a leggyakrabban előforduló és legérdekesebbek 4... c5. 4... Hc6 és 4... d5.

4. Vc2 c5
Ezen a helyen a legrégebb lépés. Régebben sokszor játszották, amíg ki nem mutatták az elemzések, hogy világos előnyben van. Ekkor feledésbe ment és csak az Eliskases-Bogolyubov páros mérkőzésben játszották meg újból. A meccs első partija így folyt:
5. dxc5 Hc6
6. Hf3 Fxc5
7. Fg5 Hd4
Egyesek új lépésnek tartották, pedig nem az, mert a Feygiu-Monticelli (Müncheni olimpiász 1936) partiban lett először játszva.
8. Hxd4 Fxd4
9. e3? Va5!

Kereskedelmi és Iparbank Rt., Ujvidék

Hitler utca 17. (az Örmény templom mellett). Táviratcím: Iparbank
Telefon: 20-71, 21-45, 24-15.

Alapítke és tartalékok: 4,500.000 pengő

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Kipróbált levelező hálózattal rendelkezik a bel- és külföld minden számottevő piacán.
Elfogad betéteket könyvecskére és folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.
Folyósít mindennemű kölcsönt.
Közvetít deviza vételkeket és eladásokat, külföldi átutalásokat és meghitelezéseket.
Kiállít hitelleveleket és kezességi leveleket.
Páncélrekeszek bérelhetők.
Előnyös feltételek.

Egyenlő játékkal. A Feygiu-Monticelli partiban 9. e4! lett játszva, amire 9... Fxc3+ 10. Vxc3, 0-0 (ha 11... Hxe4, akkor egyszerűen Vxg7 jön). 11. e5. He4. 12. Fxd8. Hxc3. 13. Fe7. Be8. 14. Fa3, Ha4. 15. b3, Hb6. 16. Fd6 következett, kétségtelen világos előnyvel.
(Folytatjuk)

357. SZÁMU JÁTSZMA

Vezéresel

Játszották párosmérkőzés folyamán Berlinben 1941-ben.
Világos: Klaus Junge.
Sötét: Heinicke.
1. d4, d5. 2. e4, e6. 3. Hf3, Hf6. 4. He3, c6. 5. Fg5, Hbd7 (szokásosabb folytatás dxc4, amire sötét vagy megtartja gyalogelőnyét vagy a vezérszárnyon előnyös gyalogfejlesztésre) 6. exd5, exd5 (gyakoribb és jobb exd5, de a mester Heinicke nem akarja a fiatal játékos ellen játszani az egyszerű, szokásos változatot). 7. e3, Fe7. 8. Vc2, 0-0. 9. Fd3, Be8. 10. 0-0, Hf8. 11. Bab1! (az ismert gyalogroham előkészíté-

se). He4! 12. Fxe7, Vxe7. 13. b4, a6. Ha4, Ff5. 15. He5, Fg6. 16. a4, Hd6. 17. Bfc1, Hc4. 18. Fxg6, hxg6 (ha 18... Ha3, akkor Vb2 jön és világos két tisztet nyer a bástyáért). 19. Vc3, Hd6. 20. Vd3, f6. 21. Hd2, g5, 22. Bb2, Kf7. (ez hiba, a helyes folytatás 22... Vf7 lett volna). 23. Hb1, f5? (végzetes hiba. Sötét az e gyalog előnyomulását akarja megakadályozni, pedig az meg jelenleg nem is fenyegetett). 24. Hc3, kb. 25. Hxa6! (a fiatal mester túlzámította Heinickét). Hc4. 26. Hxd5! exd5. 27. Vxf5+, Kg8. 28. Vxd5+, Ve6. 29. Vxc4, Vxc4. 30. Bxc4, Bxa6. 31. b5, Ba7 (az anyagi előny világosé, mert a négy gyalog értékesebb, mint a huszár). 32. h3, Bea8. 33. Bbb4, Kf7. 34. Kh2, Hd7. 35. e4, Hf6. 36. f3, He8. 37. Kg3, Ke7. 38. Bc6, Bxa4. 39. Bxa4, Hd7. 42. Bg6, Kf7. 43. Bxg5, Bb4. 44. d6, Bd4. 45. Bd5! Bxd5. 46. exd5, Hb6. 47. Kf4, Hxd5+. 48. Ke5, Hb6. 49. h4, Ke8. 50. Ke6, Hd1. 51. g4, Hf8+. 52. Kd5, Kd7. 53. b6, Ke8. 54. Kc6, He6. 55. d7+, Kb8. 56. Kd6, Hd8. 57. Ke7, Hc6+. 58. Ke8. Ke8 sötét feladta.

TÖNDERORSZÁG

TÖNDERORSZÁG

Emlékezés

A remete galambja

Hogy táncolt alatta az a gyönyörű jószág s amint hánytavette a nyakát, hogy csörgött a nyergén meg a kékkövekkel rakott kantárján a sok karika, csatt, arany-, ezüstlencse és fityegő!

Az alispán mellett a délceg Pemete Pista huszár poroszkált, a ruhája ezüstre volt és a dolmány posztóját emberi szem nem láthatta a sujtások sokaságától. (Csak az a kár, hogy nem megy az ember falu mellett, hadó bámulnak.) Utánok tiz közönségesebb huszár lépegetett, élesre kifent karddal (tegnap egész délután köszörülték) élükön Presztonnal, aki immár kiöregedett a gála-huszárságból, de nem is volt soha az a növése, ami a Pemete Istváné.

Ezek után következének összevissza a megyei nemesek, de csak kevesen lóháton, a három Abhorthis, mindenik szürke lovon, az öltöztetjük is szakasztott egyforma. Ábrahámfalváról Namessanszky Imre egy göthös kancán, aki minden száz lépésre megállt köhögni. El is keresztele a lovasát utközben a tréfálkozó alispán »kuc-kuc«nak. (No ez rajta is fog maradni.) Gyönyörű tancos lova volt Atzél Kristófnak Kisfalváról, csak hogy nem látott az egyik szemére, Král Gyuri Lefkowceról egy öreg fehér csödörön lovagolt s mennyre-földre esküdözött, hogy ezen ült József, mikor Pozsonyban koronázták. Jó, szelid lova volt Adusfalváról való Ludman Jakabnak, sokat adna érte valami jámbor kanonok. Szépen tartotta a fejét a Zalay Ferenc seregélyszintű kancája, Ribarszky Jakabnak pe-

REGENY

(105)

Irta: Mikszáth Kálmán

dig a járása bájolta el a szemet. Hja, hiába, meglátszik a szegénység, a jó nyerges lovak mind ott vannak a táborokban. Ám fényes fogatban nem volt hiány. Az Andreánszky Jób négy csödöre (Istenem, Istenem, de jó a nagyuraknak), s Cáriássy pejszikói, a Kyszal Mátyás két dromedár lova (ugyan hol vete, hol csaklizta?), a Jekelfalussy riadósz paripái, meg a többi, érdemes azt mind végignézni — egész Quendelig. Az jött a legvégén, két girhes macskán. Hát nem számár az? Mikor befoghatna akár egy ménest.

Igy huzódott végig az uton, mint egy hosszú tábor, az alispán és kísérete. Amint a határra értek, ahol a Görgey földjét foglalta el Lócse, az öreg Preszton kevély szive megnyilallott:

— Hop, — mondá a pajtásainak, akiket vezetett — ellenség földjére léptünk. Huzzátok ki a kardjaitokat!

Mintha fűrjek szárnya rebbenne, a tiz kard suhogva szállt ki hüvelyéből. Villogtak volna is a napfényben, ha lett volna napfény. Azaz lett volna napfény, ha a napot áttesztá a köd, de biz azt nem eresztette át, azért aztán olyan semilyen idő volt, se borus, se derűs, de mégis inkább borus és szomorú. A mezők már el voltak pusztulva, sehol semmi, csak a csupasz rögök és az otthagytott rothadó mákszárak. Az erdők nem zúgtak, csak vetkeződtek. A Durts-parak nem csevegtek, csak morgott. A levegőben varjak kóvályogtak és károgtak. Néhol egy egész nagy csapatot vert fel az elől lovagió Görgey, előre repültek, vagy a feje fölött, aztán megint leszálltak a földre. A város-hoz közeledve, nagyon előre lévén Görgey, kissé visszatartotta a »Holló«-t. (Hollónak hívták az

ajándék paripát.) Görgey Gyuri érte utól leghamarább.

— Most értem már, — mondá az alispán vidáman — a Rozáli levelét, melyet a mult napokban irt; hogy valamit közölni szeretne velem, ami jövődjére fontos. Hát ez az.

— Ilyen levelet irt a Rozáli? — csodálkozott Görgey.

— Quendel hozta. Előbb nem értettem, most már világos.

Gyuri elkomorlyodott.

— De most már én nem értem,

— mondá zavartan.

— Hogy-hogy?

— Mert eddig még én nem szól-

tam Rozálinak semmit.

— Micsoda? Hát nem vagytok

megegyezve?

— Óvele nem.

— De hisz őt akarod elvenni,

— kacagott Görgey jóízűen.

— Tudom, hogy szeret.

— No, ha te tudod, akkor ő bi-

zonyosan még jobban tudja, hogy

szereted, mert rátermettebb az

esze.

— És megint csak kacagott na-

gyókat a bohó ifjuság apró-cseprő

bajain. Ezalatt többen utolér-

ték, Zanathy Mihály, kinek pom-

pás vágott farku lova volt, ang-

lius fajta. Atzél Kristóf, Zalay Fe-

renc. Fölfelé kapaszkodó emberek

voltak, szerettek a viceispán ked-

vében járni.

— Jó kedved van, nagyságo-

s-uram, — mondá az egyik.

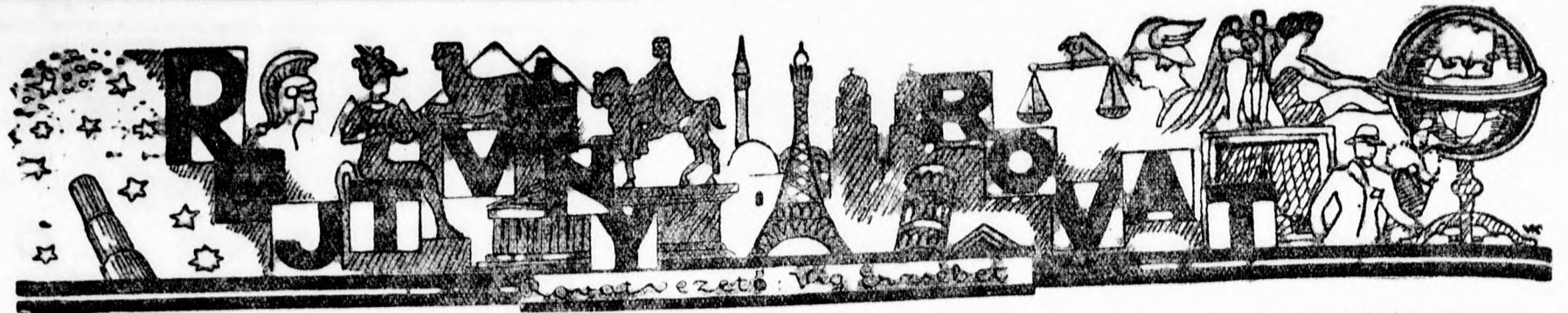
— Boldog vagyok, — felelte

Görgey, s tele tudóval szivta a kü-

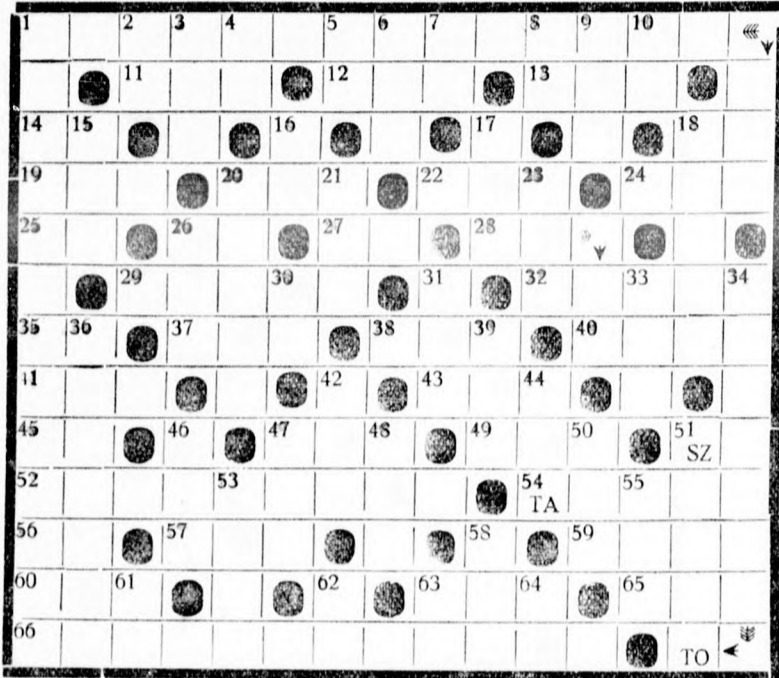
lönben miazmás, nedves levegőt.

— Olyan szép a világ, gyerekek.

(Folytatjuk)

KERESZTREJTVENY

Vízszintes sorok: 1. Kötő magyar bor. 11. Német fizikus. 12. Francia hadvezér. 13. Állandóan mulik. 14. Házi állat. 18. Távolodást fejez ki. 19. Művészi figura. 20. Fin kereskedelmi város. 22. Irány. 24. Házi állat. 25. A tantál vegyjele. 26. Helyhatározó rag. 27. U. a. mint 14. vízszintes. 28. Tisztítva gyógyfürdőkhoz használják. 29. A 34. függőleges mellett fekszik. 32. Visszafelé: az egész földön elterjedt madárfaj. 35. N. B. 37. Mezeialak. 38. Dohányzik. 40. Rágcsáló.

41. Németül egy ragadozó hal neve. 43. Menetrendi rövidítés. 45. L. R. 47. Szakit. 49. Azonos betűk. 51. Szederben van. 52. Budapesti látványosság. 54. Budapesti szórakozó hely. 56. ... ra, kép. 57. Pusztit. 59. Állati test rugalmas szövete. 60. Európai népfaj. 63. Jár. 65. Német személyes névmás. 66. Iszapfürdő.

Függőleges sorok: 1. Balatoni üdülőhely. 2. A klasszikus »e«. 3. Névelővel: csapadék. 4. C. M. 5. Könnyű fém. 6. Tagadás. 7. Azo-

nos betűk. 8. Kérdő névmás. 9. »Édes«. 10. Ásvány. 15. Kereskedelmi esély. 16. Folyó Szibériában. 17. Hidegvérű. 18. Magyar zeneszerző. 20. Az első keresztények szeretet vendégsége. 21. Bont. 23. Végtag. 26. Járom. 30. Int. 31. Az a bizonyos szó. 33. Boríték rövidítés. 34. Tó Fejér-megyében. 36. Magyar festő. 39. Harsányi Zsolt. 42. Hátyás-szárnyu rovar. 44. Katalint így is becézik. 46. Tözel, lángol. 47. Egyforma betűk. 48. Neheztelés, idegen kifejezés. 50. Rop. de össze-vissza. 51. Gazdasági berendezés. 53. Megfordítva: női becenév. 55. Tanácsokat adó. 58. Helyi Érdekű Vasut. 61. N. Z. 62. Kötőszó. 63. Folyadék. 64. 3. 14.

A múlt vasárnapi számban megjelent keresztrejtvényünk helyes megfejtése: Vízszintes sorok: Mezeialak, Rubel, Zor, Mossu, Iser, Milos, Lump, MS, Ni, Bos, Ma, Ei, Sok, Cserzők, Ott, Kreta, Ran, Gerle, Yglo, Kitér, Ször, KS, Ló, Aup, It, JS, Okosok, Szegez, Ry, To, Isa, Év, Li, Tó, Vazul, Ad, SF, Kék, Epe, Sió, Orán, Pirit, Áron, Kiv, Olló, Rachmaninoff. Függőleges sorok: Mussorgsky, Ebe, Rern, El, Szibéria, Koloratursoprán, Orosz nép, SM, Zola, Ksu, Ismétlőjel, Jupiter szimfónia, Rimszky Korzakow, Ica, MKG, Kel, Orz, Tolsztoj. Este van, 000, Izé, Ia, Au, VL, LV, Bér, El, Ad, Sio, Káka, Ei, Ei, Srof, Nic, PWM, Ton, Álf, Eh, Ló.

Megfejtésül beküldendő a vízszintes: 1, 29, 52, 66 és a függőleges 1, 34, 36 szavak.

A keresztrejtvény megfejtői között az alábbi jutalmakat sorsoljuk ki: (A megfejtés határideje csütörtök este. Pontos címet kérünk.)

Nyerte Kovács Juci, Alkotmány u. 15
SZÉP AJÁNDÉKOT AD az ujonnan megnyit
»ELIT MAGAZIN«
rövid- és divatárak legjobb beszerzési forrása. Kossuth Lajos utca 12.

Nyerte Spiller Károly, József u. 8.
Nisevics
A TAKARÉKOS HÁZI-ASSZONYOK ÜZLETE!

Nyerte Spreitzer Melánia, Széchenyi-u. 2
GIZI-SZALON
minden egyes kalapmodellje:
SIKK — IZLÉS — ELEGANCIA
Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 2

Nyerte Kovács Bálint, Rózsa u. 7.
MARTINKÓ ANDRÁS
áveg, porcellán és háztartási cikkek üzlete, képerreterő és Blondel-keret készítő. Ujvidék II. Rákóczi Ferenc ut 36.

A TUNDERORSZAG NYEREMÉNYE:

Villany meblámpa
IBSAY JÓZSEF
sport és vadászfelszerelési cikkek szaküzletéből
II. Rákóczi Ferenc ut 32.

Fényképfelvétel

Studio Nerinonél

Apolló udvar! Amatőr képek kidolgozása.

Ha jó fényképre van szüksége, ugy keresse fel a 25 év óta fennálló

Osznovity műtermet

ahol szolid árak mellett kitűnő munkát kap. Ujvidék Petőfi utca 5

Egy szájharmonika vagy okarina

Schade Ádám

hangszerüzletéből, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 52. — Nagy választék, olcsó árak, szolid kiszolgálás

Egy szép képerreteret ajándékoz

LERCH JÁNOS

Blondel keretek, üveg és porcellán áruk legdusabb szaküzlete Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 21. Telefonszám 30-74.

Ajándékkönyvet ad a

Globus
könyvesbolt

Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 42

Kétszer 5-5 db. mignon sütemény a

MIGNON cukrászdából

tulajdonos Horváth Károly Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 18. Állandóan friss sütemény!

EGY PÁR GYERMEKHARISNYA vagy kesztyű az

»OLCSÓ PEREPATICS«

kötött és szövött áru üzletéből
II Rákóczi Ferenc ut 37.

Szép ajándékot ad

KELEMEN GÁBOR

»UNION« csokoládéház

UJVIDÉK, Horthy Miklós tér 3

ahol a legjobb minőségű friss csokoládé és keksz kapható.

Szép ajándékot ad a

»TARKA — BARKA« bolt

tulajdonos: Schön Márta, kézimunka-üzlet. Ujvidék.

Speciális gyermekfelvételek

művészi kivitelben, olaj- és vízfestékkel. Esküvői és PORTRE-felvételek előrangú kidolgozásban
FOTO ANNY
Kossuth Lajos utca 9.

Truppel Béla

az ország legnagyobb hangszerüzlete a »Mohner« harmonikák vezérképviselője és lerakata ajándékoz egy finom szájharmonikát. Ujvidék, Duna utca

Változatosan szép ajándékesomagot ad a

»KONZUM«

kávé és tea szaküzlet

Ujvidék,
II. Rákóczi Ferenc u. 2

Egy doboz legkitűnőbb desszert eukorka a

WAHL-féle »CONFISERIE«
üzletből

Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 72

EGY SZÉP KÖNYVET AD

MENAHÉM J.

antikváriuma, Ujvidék. Vesz, elad minden nyelvű használt könyvet.

SZÉP AJÁNDÉKOT AD

»NARCIS« virágüzlet

tulajdonos Toldi Rózsi, Ujvidék,
II. Rákóczi Ferenc ut 25.

Egy olcsó és szép játéktárgy a

»GOLYA«

használt játéktárgy és jász cikkek üzletéből

Rákóczi Ferenc ut 7

Tal cipőkrém fogalom

Jónál is jobb. Ebből ad egy negyed tucatot a gyártó:

ELSŐ DÉLVIDÉKI VEGYÉSZETI GYÁR R. T. UJVIDÉK

Baross (Radnicska) utca 16 szám.

Fehér csomagoló papiros

kapható a Reggeli Újság kiadóhivatalában